



รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ชื่อโครงการ  
การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู  
จากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้

Malay–Thai Worker Migrant's Remittances  
from Malaysia to the Border Provinces of Southern Thailand

โดย  
อาจารย์ ดร.สุทธิพร บุญมาก

สิงหาคม 2555

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู  
จากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้

Malay–Thai Worker Migrant’s Remittances  
from Malaysia to the Border Provinces of Southern Thailand

ผู้วิจัย

อ.ดร.สุทธิพร บุญมาก

สังกัด

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ชุดโครงการวิจัย “มาเลเซีย: นัยสำคัญที่มีต่อไทย”

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเป็นด้วยเสมอไป)

## Executive Summary

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้

### Malay–Thai Worker Migrant's Remittances from Malaysia to the Border Provinces of Southern Thailand

โครงการวิจัยการส่งเงินกลับบ้านของครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ที่มีสมาชิกครอบครัวไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ผลการศึกษามีข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. การส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับบ้าน การส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางมีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียด้วยตนเองเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีความคาดหวังต่อรายได้ที่จะได้รับการจ้างงานในประเทศมาเลเซียที่สูงกว่าในจังหวัดชายแดนใต้ รายได้จากการประกอบอาชีพในประเทศมาเลเซีย จึงเป็นสาเหตุของการตัดสินใจเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านจึงเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุพื้นฐานในการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การโอนเงินหรือส่งเงินจึงเป็นความคาดหวังในการหารายได้ในการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู การที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในประเทศต้นทางนั้น มีเหตุผลหลายประการ แรงงานบางคนทำการส่งเงินกลับบ้านอย่างอิสระ โดยไม่มีเงื่อนไข แรงงานบางคนมีทางเลือกจำกัด และหาโอกาสโอนเงินหรือส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง

สถานภาพการสมรสแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถจำแนกออกเป็นอย่างน้อย 2 ประเภท คือ 1) แรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว ที่เป็นพ่อหรือสามีและ/หรือแม่หรือภรรยา ซึ่งมีหน้าที่หารายได้เลี้ยงดูลูกหรือครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง และ 2) แรงงานที่มีสถานภาพโสดที่เป็นลูกและยังไม่มีครอบครัวของตนเอง ซึ่งมีพ่อแม่ที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง แรงงานที่เป็นผู้ส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวทั้ง 2 ประเภทนี้ สามารถส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่แรงงานมีสถานภาพสมรสแล้วที่เป็นสามีและ/หรือภรณานั้น มีบทบาทหน้าที่หลักในการหาเลี้ยงครอบครัว การไปทำงานประเทศมาเลเซีย จึงเป็นรายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาจึงต้องทำการส่งเงินกลับบ้านให้กับสามี/ภรรยาและ/หรือลูกในถิ่นต้นทาง ขณะเดียวกัน แรงงานที่สถานภาพโสดที่เป็นบุตรในถิ่นปลายทาง พวกเขาอาจจะมีความเป็นอิสระในการที่จะตัดสินใจส่งเงินหรือไม่ส่งเงินให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากการเดินทางไปทำงานมาเลเซียอาจจะไม่ใช่แหล่งรายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ครอบครัวแรงงานอาจจะมีอาชีพหลักที่เป็นแหล่งรายได้ของครอบครัว การส่งเงินกลับบ้านของพวกเขาจึงเป็นเพียงกลยุทธ์ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ซึ่งครอบครัวอาจจะได้คาดหวังเงินส่งกลับจากแรงงานที่มีสถานภาพเป็นบุตรในครอบครัว การ

เดินทางไปทำงานมาเลเซียของแรงงานที่มีสถานภาพเป็นบุตรจึงอาจมีความหมายเพื่อการหาเลี้ยงชีพหรือการหารายได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง

2. การส่งเงินกลับบ้านเป็นกระบวนการทางสังคม การส่งเงินกลับบ้านไม่ได้เป็น "ปรากฏการณ์ทางสังคม" เท่านั้น แต่เป็น "กระบวนการทางสังคม" ที่เกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งครั้งภายในช่วงเวลาของการเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู การส่งเงินกลับบ้านเป็นการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานข้ามชาติที่ทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซียกับครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทาง ผ่านการส่งเงินของแรงงานข้ามชาติที่อยู่ในถิ่นปลายทางให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง การโอนเงินหรือการส่งเงินนี้ไม่ได้เป็นเพียง "ปรากฏการณ์ทางสังคม" ที่เกิดขึ้นครั้งเดียวเท่านั้น แต่การส่งเงินกลับบ้านเป็น "กระบวนการทางสังคม" ที่เกิดขึ้นหลายครั้งและอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาของการเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย กล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการส่งเงินกลับบ้านที่มาจากสัดส่วนของรายได้ของแรงงานให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางมากกว่าหนึ่งครั้งหรือต่อเนื่อง ระหว่างที่พวกเขาเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านจึงเป็นกระบวนการทางสังคมที่สามารถเกิดขึ้นได้จนกว่าพวกเขาจะเลิกทำงานในประเทศมาเลเซีย และเดินทางกลับถิ่นต้นทาง ถ้าพวกเขายังคงเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย พวกเขาก็สามารถทำการส่งเงินกลับบ้านได้

3. การส่งเงินกลับบ้านมีความเป็นพลวัต การส่งเงินกลับบ้านมีความเป็นพลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทของการจ้างงานในประเทศปลายทาง กล่าวคือ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถเปลี่ยนจากการไม่เคยส่งเงินให้ครอบครัวเป็นการส่งเงินให้ครอบครัว หรือจากที่เคยทำการส่งเงินกลับบ้านเป็นไม่ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ถ้าเงื่อนไขการจ้างงานหรือรายได้จากการจ้างงานของพวกเขาเปลี่ยนไปจากเดิม ในขณะเดียวกัน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูก็สามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินที่ส่งกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการส่งเงินกลับบ้านจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อรายได้ของพวกเขาเพิ่มขึ้น

4. การส่งของหรือของขวัญ สิ่งของหรือของขวัญเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหนึ่งในการส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติในถิ่นปลายทางให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง การส่งสิ่งของหรือของขวัญอาจจะเป็นการเตือนใจให้กับครอบครัวแรงงานที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง สิ่งของหรือของขวัญที่แรงงานส่งกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นส่วนหนึ่งของระบบการแลกเปลี่ยนที่แสดงถึงความห่วงใยระหว่างแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในถิ่นปลายทางกับสมาชิกครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง การส่งสิ่งของหรือของขวัญเป็นการช่วยให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูกับครอบครัวที่อยู่ห่างไกลกันไม่สูญเสียการเชื่อมโยงระหว่างกันและกันจากความต่อเนื่องของการส่งกลับบ้านนี้ การส่งเงินหรือส่งสิ่งของกลับบ้านให้ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายู จึงมีบทบาทในการสร้างความผูกพันกับครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง

5. วิธีการส่งเงินกลับบ้าน การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ นั้น ไม่ได้ถูกบันทึกและรวบรวมจำนวน



อย่างเป็นทางการในการโอนเงินระหว่างประเทศ เนื่องจากแรงงานข้ามชาติส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการ รวมถึงการส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางทางการเงินภายในประเทศไทย ทำให้การระบบการคิดคำนวณเงินรายได้ประชาชาติไม่รวมการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติกลุ่มนี้ วิธีการหรือช่องทางทางการเงินกลับบ้าน สามารถแบ่งออกเป็นอย่างน้อย 2 ประเภท คือ ผ่านช่องทางอย่างเป็นทางการ (formal channels) และผ่านช่องทางอย่างไม่เป็นทางการ (informal channels) แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียทำการส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการมากกว่าการส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่เป็นทางการระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย โดยการถือเงินกลับบ้านด้วยตนเอง หรือผ่านเครือข่ายของพวกเขา รวมถึงมีการส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศด้วย

6. การสะสมเงิน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียไม่ได้ทำการส่งเงินจากรายได้ทั้งหมดของตนเองให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาทำการส่งเงินให้ครอบครัวให้เพียงบางส่วนเท่านั้น แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการสะสมเงินหรือฝากเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต และ/หรือเพื่อการลงทุนในอนาคต การสะสมหรือออมเงินถือว่าเป็นการเพิ่มหรือสะสมทุนของแรงงานทุนดังกล่าวจะสามารถทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเปลี่ยนสถานภาพจากการเป็นแรงงานรับจ้างไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคตจากเงินออมของพวกเขา การฝากเงินออมหรือการสะสมเงินรายได้ที่มาจากการทำงานมาเลเซียจะเป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในอนาคต การออมเงินหรือสะสมเงินจึงเป็นการช่วยยกระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวให้มีความมั่นคงทางการเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต

7. การใช้เงินเพื่อการบริโภค เงินส่งกลับบ้านถูกใช้ในการซื้อสินค้าบริโภคในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเงินที่ได้มาจากคู่สมรสที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากเงินส่งกลับของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทำให้เกิดการบริโภคสินค้าเพื่อเป็นการรักษาระดับสังคมของครอบครัว เงินส่งกลับบ้านจึงอาจจะช่วยให้ยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในการจัดหาปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตที่จำเป็น ในขณะเดียวกันเงินส่งกลับบ้านก็อาจจะช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวให้มีความสุขสบายยิ่งขึ้นจากการบริโภคสินค้า การใช้เงินเพื่อการบริโภคที่เพิ่มขึ้นของครอบครัวแรงงานที่ค่อนข้างยากจนในถิ่นต้นทาง อาจจะช่วยลดภาวะความยากจนในระดับครอบครัว การลดความยากจนเป็นเป้าหมายอย่างหนึ่งของการเดินทางไปทำงานมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เงินรายได้ที่ได้มาจากการเดินทางไปทำงานของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนั้น เป็นเงินรายได้ที่ได้มาด้วยความยากลำบากจากการทำงาน

ถึงแม้ว่าการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตเป็นสิ่งที่ดี สำหรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจท้องถิ่นและประเทศชาติ แต่เงินส่งกลับ ส่วนใหญ่ถูกใช้ไปเพื่อการบริโภคในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการบริโภคซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในชีวิตประจำวันของครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งครอบครัวแรงงานได้รับประโยชน์โดยตรงต่อเงินส่งกลับนั้น เช่น การบริโภคสินค้า การชำระหนี้สิน

การสร้าง/ปรับปรุงบ้าน ครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะใช้เงินส่งกลับเพื่อการบริโภคในกิจกรรมที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตก่อน ซึ่งเป็นการใช้จ่ายในสินค้าและบริการมีส่วนช่วยพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัว เช่น อาหาร เสื้อผ้า การศึกษาและสุขภาพ อย่างไรก็ตาม ชุมชนในถิ่นต้นทางก็ได้รับประโยชน์โดยอ้อมจากเงินส่งกลับของแรงงานเช่นกัน เงินที่ถูกใช้จ่ายในการบริโภคและบริการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน

8. การใช้เงินเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การใช้เงินเพื่อสุขภาพ และการศึกษาของครอบครัวแรงงานเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้น เนื่องจากรายได้จากการไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นส่วนหนึ่งในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตรหลานในถิ่นต้นทาง และการรักษาพยาบาลของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและสุขภาพ จึงเป็นความสามารถในการจัดหาได้ของแรงงานข้ามชาติ สุขภาพและการศึกษายังคงเป็นภาระที่คนในชนบทต้องจ่ายบางส่วน เงินส่งกลับบ้านสามารถช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายนี้ได้ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิตอนาคตของครอบครัวที่ยากจน การสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียน และการดูแลสุขภาพอนามัย ถือว่าเป็นกิจกรรมการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถึงแม้ว่าการลงทุนประเภทนี้จะไม่ได้มีผลประโยชน์ต่อพวกเขาทันทีทันใด แต่การเพิ่มขึ้นของทุนมนุษย์นั้นเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจ กระบวนการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อาจจะไม่มีความสามารถในการแปลงไปสู่การจำเริญทางเศรษฐกิจ แต่การจำเริญทางเศรษฐกิจไม่ได้เป็นตัวชี้วัดของความสำเร็จการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเดียวเท่านั้น

9. ผลกระทบของการส่งเงินกลับบ้าน คนไทยเชื้อสายมลายูที่ค่อนข้างยากจนในจังหวัดชายแดนใต้สามารถมีโอกาสดำเนินงานในประเทศมาเลเซียได้สะดวก เนื่องจากต้นทุนในการเดินทางไปทำงานมาเลเซียค่อนข้างต่ำกว่าประเทศปลายทางอื่นๆ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเดินทางไปทำงานมาเลเซียอาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่นของตนเอง และไม่ต้องเสียค่านายหน้าในการเดินทาง ทำให้ต้นทุนในการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียค่อนข้างต่ำ คนไทยเชื้อสายมลายูที่ค่อนข้างยากจนในจังหวัดชายแดนใต้จึงสามารถเข้าสู่กระบวนการเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มาจากครอบครัวที่ค่อนข้างยากจนช่วยลดความแตกต่างทางสภาพทางเศรษฐกิจและความไม่เสมอภาคของรายได้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากเงินส่งกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ให้ครอบครัวที่ค่อนข้างยากจนช่วยยกระดับสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวให้สูงขึ้นเทียบเท่าหรือสูงกว่าเศรษฐกิจของครอบครัวอื่นๆ ในชุมชนถิ่นต้นทาง

#### ข้อเสนอแนะ

ประเด็น การส่งเงินกลับบ้าน จากผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูวัยหนุ่มสาวที่มีสถานภาพโสดและมีความเป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทางมีการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวน้อยกว่าแรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจที่พบว่า แรงงาน

ไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมรสแล้วมีการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอทุกเดือน มีสัดส่วนเงินส่งกลับต่อรายได้ของแรงงานสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด และปริมาณเงินที่ส่งกลับ สูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด

ควรมีการจัดการให้มีความรู้ให้กับแรงงานไทยเชื้อสายมลายู โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวที่มี สถานภาพโสดเกี่ยวกับการออมเงินหรือสะสมเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต เมื่อเลิกทำงานในประเทศ มาเลเซีย หรือเพื่อการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตในอนาคต เมื่อต้องการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการฝากเงินออมทรัพย์หรือฝากประจำในสถาบันการเงินเพื่อเป็นการลงทุนใน เงินออมของแรงงาน

ประเด็น วิธีการส่งเงินกลับบ้าน จากผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ ทำงานในประเทศมาเลเซียมีวิธีการส่งเงินกลับบ้านในถิ่นต้นทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะวิธีการส่ง เงินกลับบ้านที่ไม่เป็นทางการด้วยตัวของแรงงานเอง หรือสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น โดยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรสร้างความตระหนักและให้ข้อมูลกับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเกี่ยวกับวิธีการโอน เงินระหว่างประเทศผ่านระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เป็นการส่งเงินกลับบ้านอย่างเป็นทางการ ก่อนการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย และเมื่อมาทำงานในประเทศมาเลเซีย รวมถึงความรู้ เกี่ยวกับการเข้าถึงวิธีการโอนเงินระหว่างประเทศในถิ่นปลายทางต่าง ได้แก่ สถานที่ตั้งธนาคารและ สถาบันการเงินที่สามารถโอนเงินกลับถิ่นต้นทางในแต่ละเมืองของประเทศมาเลเซีย ข้อมูลและ เอกสารที่ใช้ในการเปิดบัญชีหรือโอนเงิน

2. ควรพัฒนาวิธีการส่งเงินกลับบ้านระหว่างมาเลเซียกับไทยอย่างเป็นทางการให้แรงงาน ไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพผิวกฎหมายในประเทศมาเลเซียสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้ เช่นเดียวกับแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพถูกกฎหมายในประเทศมาเลเซีย

3. ควรมีการลดค่าธรรมเนียมในการโอนเงินผ่านธนาคารและสถาบันเพื่อให้แรงงานไทยเชื้อ สายมลายูใช้บริการให้มากขึ้น

4. ควรพัฒนาวิธีการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ให้สำหรับ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่งเงินให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้

ประเด็น การใช้เงิน ผลการศึกษา พบว่า ครอบครัวแรงงานส่วนใหญ่ใช้เงินส่งกลับเพื่อการ บริโภคในชีวิตประจำวัน รวมถึงการลงทุนเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์มากกว่าการใช้เงินเพื่อการลงทุน หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิต โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับครอบครัวแรงงานเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการหรือ วิสาหกิจชุมชนเพื่อเป็นการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตขนาดเล็กในชุมชน

2. ควรส่งเสริมการสะสมทุนและเงินออมของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เพื่อการบริโภคในอนาคต และเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงมนุษย์ในอนาคต ภายหลังการเดินทางกลับมาในถิ่นต้นทางของแรงงานที่เดินทางไปทำงานมาเลเซีย

3. ควรส่งเสริมให้แรงงานซื้อทองคำเพื่อเป็นการสร้างมูลค่า เนื่องจากครอบครัวยุคแรงงานและแรงงานไทยเชื้อสายมลายูโดยเฉพาะผู้หญิงนิยมซื้อทองคำซึ่งเป็นเครื่องประดับของผู้หญิง การซื้อทองคำนั้น ถือว่าเป็นการลงทุนมากกว่าการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย เนื่องจากทองคำมีมูลค่าสูงและมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตลอดเวลาซึ่งแตกต่างจากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยประเภทอื่นๆ

รหัสโครงการ: RDG5410043

ชื่อโครงการ: การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากประเทศมาเลเซีย  
สู่จังหวัดชายแดนใต้

ชื่อนักวิจัย: สุทธิพร บุญมาก, มหาวิทยาลัยทักษิณ

E-mail Address: [neng\\_uow@hotmail.com](mailto:neng_uow@hotmail.com)

ระยะเวลาโครงการ: วันเริ่มโครงการวันที่ 15 สิงหาคม 2554 – วันสิ้นสุดโครงการวันที่ 14  
สิงหาคม 2555

โครงการการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจ ผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ โดยเฉพาะแรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้เฉลี่ย ปีละ 69,478.26 บาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 35.94 ของรายได้ แรงงานจากการทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยวิธีการส่งเงินกลับบ้านอย่างไม่เป็นทางการ ครอบครัวแรงงานนำเงินส่งกลับบ้านไปใช้ในการบริโภคในชีวิตประจำวัน และการบริโภคเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์ มีเพียงเล็กน้อยที่นำเงินไปใช้เพื่อการลงทุนเพื่อการผลิต นอกจากการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้แล้ว แรงงานยังมีการเก็บเงินออมเป็นของตัวเอง โดยการเปิดบัญชีเงินฝากของตนเองในประเทศไทย ผลจากการศึกษาสามารถนำมาใช้พัฒนานโยบายในการสนับสนุนการย้ายถิ่นกับการพัฒนาของจังหวัดชายแดนใต้ผ่านการส่งเงินกลับบ้าน และการใช้เงินส่งกลับบ้านของครอบครัวแรงงานในการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ต่อไป

คำหลัก : การส่งเงินกลับบ้าน, แรงงานข้ามชาติ, การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ

**Project Code:** RDG5410043

**Project Title:** Malay-Thai Worker migrant's Remittances from Malaysia to the Border Provinces of Southern Thailand

**Investigator:** Suttiporn Bunmak, Thaksin University

**E-mail Address:** neng\_uow@hotmail.com

**Project Duration:** 15 August 2011– 14 August 2012

The purpose of the project is the remittance behaviors of Malay-Thai migrant workers in Malaysia to their families in the border provinces of southern Thailand. This study is designed to include a qualitative study with in-depth interviews and a quantitative study in the survey among migrant workers and their families. The results of the study show that most of Malay-Thai migrant workers in Malaysia had sent home in remittances, in particular categories of married migrant workers, totaling about 69,478.26 baht per year or 35.94 percent of their income per year. Most migrant workers sent money home through informal channels with their migrant networks. The remittances are spent for consumption investment in everyday life and activities of human capital investment, some of them are used for productive investment. However, some migrant workers had accumulated saving bank accounts in Thailand. Recommendation for the government and developing agencies is to provide issues relating to Malay-Thai migrant workers, such as remittance-transfer options and promoting the links between migration and development through the benefit of remittance among worker's family in the border provinces of southern Thailand

**Keyword:** remittance, migrant worker, international migration labour

## กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การส่งเงินกลับบ้านของครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ที่มีสมาชิกครอบครัวไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เป็นความพยายามของผู้วิจัยที่ต้องการนำเสนอข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการย้ายถิ่นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการย้ายถิ่นกับการพัฒนาเพื่อให้เข้าถึงถึงกระแสและแนวโน้มการย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้ ผู้วิจัยพยายามอย่างเต็มความสามารถให้เข้าใจถึงแบบแผนพฤติกรรม และกระบวนการทางสังคมของการส่งเงินกลับบ้าน แต่การวิจัยครั้งนี้ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โดยเฉพาะการเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ที่มีปัญหาความรุนแรงอยู่ตลอดเวลา

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยครั้งนี้ก็สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนจากบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่ายด้วยกัน ทั้งนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณ ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ (ฝ่าย 1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่เล็งเห็นความสำคัญของงานวิจัยครั้งนี้ และให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ภายใต้วงโครงการวิจัย “มาเลเซีย: นโยบายที่มีต่อไทย” โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ รวมถึงคุณรพีพร สิทธิ เจ้าหน้าที่ของ สกว. ที่ช่วยให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการบริหารโครงการวิจัยจนโครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายพิณ ศุพุทธรมงคล ที่ปรึกษาโครงการวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย และท้ายที่สุด ขอขอบคุณทุกประสบการณ์ และเรื่องเล่าของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ประสบการณ์ชีวิตของพวกเขามีคุณค่าและประโยชน์ต่อองค์ความรู้ทางวิชาการ

สุทธิพร บุญมาก

## สารบัญ

|                                                           | หน้า      |
|-----------------------------------------------------------|-----------|
| <b>บทที่ 1 บทนำ .....</b>                                 | <b>1</b>  |
| ความเป็นมาของปัญหา .....                                  | 1         |
| ปัญหาการวิจัย .....                                       | 5         |
| วัตถุประสงค์การวิจัย .....                                | 6         |
| นัยสำคัญของการวิจัย .....                                 | 6         |
| ระเบียบวิธีวิจัย .....                                    | 6         |
| ข้อจำกัดการวิจัย .....                                    | 10        |
| <b>บทที่ 2 ผลการศึกษา .....</b>                           | <b>12</b> |
| การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย .....                   | 12        |
| สาเหตุของการย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศมาเลเซีย .....         | 21        |
| การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู .....         | 26        |
| วิธีการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทย ..... | 39        |
| การจัดการเงินส่งกลับบ้านของครอบครัวแรงงาน .....           | 50        |
| ผลกระทบของการส่งเงินกลับบ้าน .....                        | 56        |
| <b>บทที่ 3 สรุปและอภิปรายผล .....</b>                     | <b>60</b> |
| สรุปผลการวิจัย .....                                      | 60        |
| การอภิปรายผล .....                                        | 68        |
| ข้อเสนอแนะ .....                                          | 78        |
| <b>บรรณานุกรม .....</b>                                   | <b>80</b> |
| <b>ภาคผนวก ก .....</b>                                    | <b>82</b> |
| <b>ภาคผนวก ข .....</b>                                    | <b>98</b> |



## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาของปัญหา

การเพิ่มจำนวนของแรงงานข้ามชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจภายในภูมิภาคนี้ ประเทศที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่สูง เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย มีความต้องการแรงงาน เพื่อสนับสนุนและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่แรงงานท้องถิ่นในประเทศปฏิเสธการทำงานที่สกปรก ยาก และอันตรายทำให้เปิดโอกาสให้แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานในประเทศ ผลของความต้องการตลาดแรงงานนำไปสู่การแสวงหาแรงงานข้ามชาติเข้ามาทดแทน

ถึงแม้ว่าประเทศไทยและประเทศมาเลเซียจะมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาในระดับพื้นที่ระหว่างชายแดนไทย-มาเลเซีย พื้นที่ในจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทย มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าประเทศมาเลเซียส่งผลให้อัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศไทยต่ำกว่าการจ้างงานในประเทศมาเลเซีย ความแตกต่างของอัตราค่าจ้างนี้ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จากสถิติจำนวนคนหางานที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานในต่างประเทศของกรมจัดหางาน พบว่า มีแรงงานไทยเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียที่ได้รับอนุญาตจากประเทศไทย ปี 2553 มีจำนวน 948 คน จากแรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศทั้งหมด จำนวน 79,796 คน (กรมจัดหางาน 2553)

แต่ในความเป็นจริงนั้น ประเทศมาเลเซียมีแรงงานไทยเป็นจำนวนมากที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย โดยเฉพาะแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากประเทศไทยและมาเลเซียมีชายแดนติดต่อกัน และแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีเครือข่ายทางสังคมที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายข้ามชาติทำให้การเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างผิดกฎหมายแรงงานของประเทศมาเลเซีย (Bunmak, 2011) โดยไม่มีความจำเป็นต้องผ่านระบบการจัดหางานของรัฐบาลไทย สถิติจำนวนแรงงานไทยข้ามชาติในประเทศมาเลเซียต้องมีมากกว่าสถิติของกรมจัดหางาน อย่างไรก็ตาม มีการประมาณการณจำนวนแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ผิดกฎหมายในมาเลเซีย จำนวน 100,000-150,000 คน (ชิตชนก ราธิมมูลา, 2551)

การศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มการย้ายถิ่นของประชาชนในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยเข้าไปในประเทศมาเลเซีย ของคำณวน นวลสนอง และคณะ (2552) พบว่า ปัจจุบันการย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของคนไทยในจังหวัดชายแดนใต้ สามารถจำแนกเป็นประเภทของการเข้าไปทำงานสำคัญดังนี้ 1) รับจ้างทำนา คนไทยพุทธและมุสลิมเข้าไปรับจ้างทำนา เก็บข้าว และตีข้าวในรัฐเกดะห์ซึ่งเป็นพื้นที่การทำนามากที่สุดของมาเลเซีย 2) ทำงานในร้านอาหาร มาเลเซียมีร้านอาหารไทยเป็นจำนวนมากทั่วประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะกัวลาลัมเปอร์ 3) รับจ้างกรีดยางอยู่กระจายทั่วไปในรัฐตอนเหนือมาเลเซีย 4) รับจ้างก่อสร้าง แรงงานไทยจากทุกพื้นที่เข้าไปทำงานก่อสร้างในพื้นที่รัฐชายแดนมาเลเซีย และ 5) รับจ้างประมง แรงงานไทยจากชายแดนใต้เข้าไปทำงานเป็นลูกเรือประมงที่กัวลาลัมเปอร์ และเกาะลังกาวิ จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการย้ายถิ่นของแรงงานไทยที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียมีลักษณะงานที่หลากหลายที่เป็นงานภาคการเกษตรกรรม และงานภาคการบริการ ซึ่งเข้าไปทำงานในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซียที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ขณะทำงานในร้านอาหารมีการกระจายตัวทั่วไปในประเทศมาเลเซีย และแรงงานไทยที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ส่วนใหญ่เป็นแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากมีภาษาและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับคนมาเลเซียในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย

ผลการศึกษาการย้ายถิ่นของผู้หญิงในจังหวัดชายแดนใต้ของ Klanarong (2003) พบว่า แรงงานไทยย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย ได้แก่ รัฐ กลันตัน รัฐเกดะห์ และเกาะลังกาวิในรัฐเปริลิส ตามลำดับ ปัจจุบันแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเฉพาะรัฐชายแดนตอนเหนือของประเทศมาเลเซียเท่านั้น แต่ขยายวงกว้างออกไปยังรัฐอื่น ๆ ทั่วประเทศมาเลเซีย สำหรับประเภทของงานที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเข้าไปทำงานส่วนใหญ่เป็นงานในร้านอาหาร ได้แก่ พ่อครัว และพนักงานเสิร์ฟอาหาร รองลงมา คือ งานภาคการเกษตรกรรมที่เป็นการย้ายถิ่นตามฤดูกาล ประเภทของลักษณะงานที่แรงงานไทยจากจังหวัดชายแดนใต้ที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียสามารถจำแนกรูปแบบการย้ายถิ่น ได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ การย้ายถิ่นแบบชั่วคราว (temporary migration) ซึ่งเป็นการย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในงานร้านอาหาร 2) การย้ายถิ่นตามฤดูกาล (seasonal migration) คือ การย้ายถิ่นเฉพาะช่วงเวลา ได้แก่ การทำนา การรับจ้างกรีดยาง และรับจ้างประมง เป็นต้น และ 3) การย้ายถิ่นแบบแบบเข้าไปเียนกลับ (commuting labour migration) ได้แก่ การเข้าไปทำงานก่อสร้างในพื้นที่ชายแดน (Klanarong, 2003)

การศึกษาเรื่องเครือข่ายการย้ายถิ่นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในร้านต้มยำ ของ Bunmak (2011) พบว่า การมีเครือข่ายการย้ายถิ่นระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียทำให้มีกระแสการย้ายถิ่น

แรงงานของคนไทยเชื้อสายมลายูเป็นจำนวนมากเข้าสู่ตลาดแรงงานในธุรกิจร้านต้มยำของผู้ประกอบการคนไทยเชื้อสายมลายู และคนมาเลเซียเชื้อสายมลายู ธุรกิจร้านต้มยำเป็นต้นกำเนิดของเครือข่ายการย้ายถิ่นที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียซึ่งก่อให้เกิดการย้ายถิ่นระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย และมีการขยายวงกว้างออกไปตามการขยายตัวของธุรกิจร้านต้มยำซึ่งก่อให้เกิดความต้องการแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนมาก เพื่อเป็นแรงงานในธุรกิจร้านอาหารชาติพันธุ์ที่ใช้ความเป็นไทยในการประกอบการร้านอาหารไทยฮาลาลในประเทศมาเลเซีย ธุรกิจร้านต้มยำในประเทศมาเลเซีย จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อการย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของคนไทยเชื้อสายมลายู การย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในร้านต้มยำที่ประเทศมาเลเซียนั้น กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของหนุ่มสาวไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ตั้งแต่สี่ทศวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงานที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติของคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภายใต้ เด็กหนุ่มสาวแสวงหาโอกาสและเสรีภาพในการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียจากฐานสู้รบ ประสบการณ์ของพวกเขาถูกเล่าสู่กลุ่มเพื่อน ๆ ในชุมชนถึงชีวิตความเป็นอยู่ในเมืองหลวงที่ทันสมัย และการจ้างงานที่มีรายได้ที่สูงกว่าในประเทศไทย (Bunmak, 2011)

การที่มีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายจำนวนมากจากจังหวัดชายแดนไทยที่เข้าไปทำงานในมาเลเซีย อาจทำให้ปริมาณเงินที่จะถูกส่งกลับมายังถิ่นต้นทางยอมมีจำนวนสูงเช่นกัน แต่การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูไม่ได้ถูกบันทึกไว้ เนื่องจากมีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพทำงานอย่างผิดกฎหมาย และไม่สามารถเข้าถึงระบบการส่งเงินที่เป็นทางการ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับประเทศผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผ่านเพื่อน นายจ้าง และถือเงินกลับบ้านด้วยตัวเอง เป็นต้น ถ้าพิจารณาถึงจำนวนเงินกลับบ้านที่แท้จริงของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการอาจจะมีจำนวนเงินมากกว่าเงินที่ถูกส่งกลับผ่านระบบส่งเงินที่เป็นทางการ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศที่ผ่านมาให้ความสนใจที่หาคำตอบประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุของการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศทั้งปัจจัยดึงดูดจากประเทศปลายทาง และปัจจัยผลักดันจากประเทศไทย โดยอธิบายบริบททางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศไทย และประเทศปลายทางที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ รวมถึงการอธิบายสภาพการทำงาน และความเป็นอยู่ในต่างประเทศของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศในแถบเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สุภางค์ จันทรวานิช, 2543 : วิไลวรรณ พลอยทับทิม, 2547) ทั้งนี้การศึกษาค้นคว้าเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติให้ความสำคัญกับการไปทำงานของแรงงานไทยที่อยู่ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ เนื่องจากสถิติแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศจากกรมจัดหางาน แสดงว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือเป็นถิ่นต้นทางของแรงงานข้ามชาติ ส่วนประเทศปลายทาง คือ ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง สิงคโปร์ สอนกง และไต้หวัน ซึ่งเป็นแรงงานข้ามชาติที่ผ่านระบบจัดหางานอย่างถูกต้องกฎหมายเท่านั้น มุ่งเน้นศึกษาและอธิบายสาเหตุของการย้ายถิ่นของแรงงานไทยที่มีสถานภาพถูกกฎหมาย การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติละเลยแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ไม่ได้ถูกหยิบยกเป็นประเด็นในการศึกษาการเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างประเทศเท่าที่ควร เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย โดยไม่ผ่านระบบการจัดหางานที่รัฐกำหนด แต่มีนักวิชาการท้องถิ่นบางส่วนให้ความสนใจมากขึ้น ได้แก่ คำนวน นวลสนอง และคณะ (2552) ทำการศึกษาพัฒนาการและแนวโน้มการย้ายถิ่นของประชาชนในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ชิดชนก ราธิมมูลา (2551) ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการแรงงานไทยในประเทศมาเลเซีย Klanarong (2003) ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการย้ายถิ่นของแรงงานสตรีในสามจังหวัดชายแดนใต้ นิสากร กล้าณรงค์ (2552) ศึกษาการย้ายถิ่นตามฤดูกาลเพื่อเข้าไปทำงานรับจ้างทำนาในประเทศมาเลเซียของประชาชนจากจังหวัดชายแดนใต้ พรพันธ์ เขมคุณาศัย และคณะ (2552) ศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิงมลายูชายแดนใต้ที่ทำงานรับจ้างนอกระบบในประเทศมาเลเซีย และผลงานของ Bunmak (2011) ศึกษาเกี่ยวกับเครือข่ายการย้ายถิ่นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในร้านต้มยำประเทศมาเลเซีย ผลการศึกษาที่ผ่านมาของการย้ายถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้ที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียมุ่งเน้นในการอธิบายสาเหตุ ปัจจัย และกระบวนการย้ายถิ่นข้ามพรมแดนของแรงงานในจังหวัดชายแดนใต้เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย แต่ยังไม่มียงานวิจัยที่มุ่งเน้นถึงผลกระทบของการย้ายถิ่นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะประเด็นการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้ที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย

การวิจัยเรื่องการส่งเงินกลับของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศนั้นมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง แต่การศึกษาเรื่องนี้้น้อยมาก การศึกษาการส่งเงินกลับที่ผ่านมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานหรือผลกระทบของการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศเท่านั้น และส่วนใหญ่จำกัดอยู่ภายในจังหวัดที่เป็นสถิติการส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศตามข้อมูลแรงงานถูกต้องตามกฎหมายที่ผ่านระบบทางการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เป็นพื้นที่ที่ถูกละเลยจากการศึกษาเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ เนื่องจากแรงงานจากจังหวัดชายแดนใต้เดินทางไปทำงานต่างประเทศด้วยเครือข่ายการย้าย

ถิ่นที่ไม่ได้ผ่านระบบทางการทำให้สถิติจำนวนแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศอย่างเป็นทางการมีจำนวนไม่มากนัก ประกอบกับลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากแรงงานไทยอื่นๆ คือ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้ส่วนใหญ่เดินทางข้ามแดนเข้าไปทำงานในมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับไทย ระยะทางที่ใกล้อาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมที่แตกต่างจากการส่งเงินกลับของแรงงานในประเทศอื่นๆ

การศึกษาครั้งนี้จะทำการค้นหาประเด็นการส่งเงินและการจัดการเงินส่งกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การทำความเข้าใจต่อพฤติกรรมการส่งเงิน การใช้เงิน และผลกระทบของการส่งเงินกลับบ้านนี้มีความสำคัญไม่เฉพาะต่อการเพิ่มรายได้ครอบครัวผู้รับเงิน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ยังมีความสำคัญต่อการสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจของครอบครัวด้วย กระแสเงินที่ส่งกลับชุมชนถิ่นต้นทางอาจจะไม่ได้ช่วยลดปัญหาความยากจนในชนบทเท่านั้น แต่ยังอาจจะช่วยยกระดับมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้รับเงิน นอกจากนี้ ยังอาจจะช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นในระยะสั้นเช่นกัน การศึกษาครั้งนี้สามารถช่วยในการกำหนดนโยบายในการสนับสนุนการบริหารจัดการเงินส่งกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัว และชุมชนในจังหวัดชายแดนใต้ รวมถึงแผนอนาคตในการเคลื่อนย้ายแรงงานกลับถาวรของแรงงานภายหลังเลิกทำงานในประเทศมาเลเซีย

### ปัญหาการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ต้องการอธิบายการส่งเงินและการจัดการเงินของครอบครัวแรงงานในจังหวัดชายแดนใต้ที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ประเด็นที่จะค้นหาความจริงในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมีการส่งเงินกลับบ้านในถิ่นต้นทางหรือไม่ และพวกเขาทำการส่งเงินกลับบ้านกันอย่างไร
2. ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในถิ่นต้นทางมีการใช้เงินส่งกลับของแรงงานข้ามชาติอย่างไร และการใช้เงินส่งกลับบ้านมีผลกระทบในระดับครอบครัวเป็นอย่างไร
3. นโยบายที่สามารถใช้ในการสนับสนุนการส่งเงินกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ควรเป็นอย่างไร

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในมาเลเซีย
2. เพื่อศึกษาช่องทางการส่งเงินกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียให้ครอบครัวในถิ่นต้นจังหวัดชายแดนใต้
3. เพื่อศึกษาการจัดการเงินส่งกลับบ้าน และผลกระทบของการใช้เงินส่งกลับบ้านที่มีต่อครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้
4. เพื่อพัฒนานโยบายที่สามารถใช้ในการสนับสนุนการส่งเงินกลับบ้านและการใช้เงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

## นัยสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ช่วยสนับสนุนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ และการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานที่มีต่อครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ การวิจัยจะนำเสนอกระบวนการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ และการจัดการเงินส่งกลับบ้านของครอบครัวแรงงาน

การวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีต่อครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งแรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้เป็นชนกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ประกอบกับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสัดส่วนน้อยในประเทศมาเลเซียทำให้นักวิชาการไทย และนักวิชาการต่างชาติละเลยในการศึกษาเกี่ยวกับการย้ายถิ่นข้ามชาติของคนไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ในประเทศมาเลเซีย การศึกษาแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานการส่งเงิน และการจัดการเงินส่งกลับบ้านที่มีผลกระทบต่อจังหวัดชายแดนใต้ต่อไป

## ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative) ระยะแรกของการวิจัย ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์การส่งเงินกลับบ้านเชิงลึก และข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) เป็นระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยในช่วงที่สอง เพื่อเป็นการศึกษาขนาดและระดับของการส่งเงินกลับดังนี้

## ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

### ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกที่จะเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์การย้ายถิ่นเพื่อเดินทางไปทำงานต่างประเทศ กระบวนการส่งเงินกลับบ้านที่มีลักษณะความพลวัต การสัมภาษณ์เชิงลึกกับแรงงานและครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถช่วยให้เข้าถึงความเป็นจริงของประสบการณ์การย้ายถิ่นและการส่งเงินกลับอย่างลุ่มลึก การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ณ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีคนไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียที่หลากหลายประเภท ได้แก่ แรงงานประมง แรงงานร้านอาหารต้มยำ แรงงานรับจ้างทั่วไป เป็นต้น และผู้วิจัยมีเครือข่ายทางสังคมในหมู่บ้านแห่งนี้ที่ช่วยนำผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มต้นการสุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายเดิมของผู้วิจัยในหมู่บ้านแห่งนี้ด้วยเทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ snowballing technique เนื่องจากประชากรไม่มีความแน่ชัดว่าเป็นใครและมีความยุ่งยากในการค้นหาด้วยวิธีการอื่นๆ เมื่อจบสิ้นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลจะถูกถาม เพื่อให้แนะนำผู้ให้ข้อมูลคนอื่นๆ ภายในชุมชนของพวกเขา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย จำนวน 15 คน และแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย จำนวน 10 คน

### เครื่องมือที่ใช้

แนวคำถาม (Guideline) สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วยประเด็นคำถามเกี่ยวกับประวัติการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานในครอบครัว การจ้างงาน และรายได้ การส่งเงินกลับให้ครอบครัว ช่องทางการส่งเงิน การใช้เงินส่งกลับบ้านของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวก่อนและหลังการเคลื่อนย้ายแรงงานแรงงาน ผลกระทบของการส่งเงินกลับบ้านต่อตนเอง ครอบครัว และปัญหาในการส่งเงิน เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย กระบวนการการส่งเงินและการรับเงินส่งกลับบ้าน ช่องทางการรับเงิน และการจัดการส่งเงินกลับบ้านอย่างละเอียดของครอบครัวแรงงานในจังหวัดชายแดนใต้ จากหัวหน้าครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวย้ายถิ่น

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสารต่างๆถูกจัดเรียงข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเนื้อหา ข้อมูลภาคสนามถูกบันทึกด้วยอักษร ผู้วิจัยทำการอ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำการจัดกลุ่มของเนื้อหาอย่างเป็นระบบที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ข้อมูลถูกตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้จากบริบทต่างๆ เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้อง การ

วิเคราะห์ข้อมูลนี้รวมไปถึงบันทึกภาคสนามจากบันทึกประจำวันของผู้วิจัย และบันทึกการสังเกต เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้อง และขยายบริบทจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

## ส่วนที่ 2 ข้อมูลปริมาณเชิงสำรวจ

ข้อมูลปริมาณเชิงสำรวจในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการวัดขนาดและระดับของการส่งเงินและการใช้เงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น สามารถอธิบายและพรรณนาปรากฏการณ์การส่งเงินและจัดการเงินส่งกลับบ้าน แต่ไม่สามารถให้รายละเอียดของขนาดและระดับของการส่งเงินและจัดการเงินส่งกลับบ้านได้ ผู้วิจัยจึงออกแบบการศึกษาเก็บข้อมูลปริมาณเชิงสำรวจ เพื่อวัดขนาดและระดับของการส่งเงินและการจัดการเงิน

### ผู้ให้ข้อมูลสำรวจ

การศึกษาเรื่องการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติจากมิตีครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย มีข้อจำกัดบางประการ เนื่องจากครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียไม่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของแรงงานในหลายมิติ เช่น รายได้ของแรงงาน ประเภทของงาน สภาพเงื่อนไขของการทำงานในประเทศมาเลเซีย จากข้อจำกัดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณจากผู้ให้ข้อมูลสำรวจ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นแรงงานที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียในฐานะที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับในประเทศไทย และ (2) แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่กำลังทำงานในประเทศมาเลเซียในฐานะที่เป็นผู้ส่งเงินกลับในประเทศมาเลเซีย การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสองผู้ให้ข้อมูลสำรวจสามารถช่วยให้ข้อมูลทั้งมิติผู้ส่งเงินในถิ่นปลายทาง และมิติผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง

ผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่เป็นครอบครัวแรงงานในการศึกษานี้ คือ ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมาชิกในครอบครัวกำลังทำงานในประเทศมาเลเซียในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ผู้วิจัยเลือกทำเจาะจงสำรวจในหมู่บ้านหนึ่งในแต่ละจังหวัดที่ผู้วิจัยมีเครือข่ายทางสังคมในหมู่บ้านนั้น จำนวน 3 หมู่บ้าน ส่วนผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่เป็นแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่กำลังทำงานในประเทศมาเลเซียที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสนั้น ผู้วิจัยทำการสำรวจผู้ให้ข้อมูลสำรวจนี้ ณ ด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน 2 แห่ง คือ ด่านปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา และด่านสุโหงโกลก อำเภอสุโหงโกลก จังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยเลือกทำการสำรวจ ณ ด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเดินทางเข้าออกไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมาก และแรงงานดังกล่าวเดินทางกลับมาประทับตราหนังสือเดินทางเป็นประจำทุกเดือน และด่านดังกล่าวมีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเข้าออกประเทศเป็นจำนวนมาก

แต่ข้อมูลหลักที่ให้สัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการส่งเงินและการจัดการเงินส่งกลับนี้ต้องเป็นแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีคุณลักษณะ 4 ประการ เพื่อเป็นการคัดสรรข้อมูล กล่าวคือ (1) ทำงานใน



ประเทศมาเลเซียอย่างน้อยหนึ่งปี เนื่องจากระยะเวลาหนึ่งปีเป็นเกณฑ์ที่สามารถสะท้อนถึงการส่งเงินกลับภายในรอบปี (2) มีภูมิสำเนาในจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทย ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส (3) เป็นคนไทยเชื้อสายมลายูที่พูดภาษามลายูถิ่น (4) กำลังทำงานในประเทศมาเลเซียในฐานะแรงงานไร้ทักษะหรือกึ่งทักษะที่ได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานเป็นรายวันหรือรายเดือน และ (5) ไม่ได้เข้าไปทำงานแบบเข้าไปเย็นกลับ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการคัดแยกแรงงานไทยจากจังหวัดชายแดนใต้ที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียแบบเข้าไปเย็นกลับออกเพราะการเดินทางเข้าไปทำงานแบบเข้าไปเย็นกลับอาจจะไม่สามารถสะท้อนถึงการส่งเงินกลับถิ่นต้นทาง ทั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครอบครัวที่มีสมาชิกไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จำนวน 55 ตัวอย่าง และจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย จำนวน 52 ตัวอย่าง รวมเป็น 107 ตัวอย่าง

### เครื่องมือที่ใช้

ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาการส่งเงินกลับบ้าน และช่องทางการส่งเงินของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู และการจัดการเงินส่งกลับของครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายู รวมถึงผลกระทบของการส่งเงินกลับที่มีต่อครอบครัวในถิ่นต้นทาง จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมาชิกครอบครัวทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และ 2) แบบสัมภาษณ์สำหรับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสำรวจของผู้ให้ข้อมูลสำรวจทั้งสองกลุ่มนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีประเด็นคำถามเหมือนกัน ซึ่งสร้างมาจากผลการศึกษาเชิงลึกจากการศึกษาเชิงคุณภาพในช่วงแรกของการศึกษารั้งนี้ ผลการศึกษาเชิงลึกทำให้ผู้วิจัยเข้าใจปรากฏการณ์ และกระบวนการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จึงได้สร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์นี้ เพื่อทำการสำรวจหาระดับ และขนาดของการส่งเงินและจัดการเงินในการวิจัยระยะที่สอง ซึ่งแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ (1) ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว ได้แก่ ลักษณะทางประชากร การศึกษา รายได้ อาชีพ สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว (2) ประวัติการย้ายถิ่นของสมาชิกครอบครัว ได้แก่ ประวัติการย้ายถิ่น ลักษณะงาน รายได้ เครือข่ายการย้ายถิ่น (3) การส่งเงินกลับและช่องทางการส่งเงิน และ (4) การจัดการเงินส่งกลับและผลกระทบของเงินส่งกลับ ส่วนแบบสัมภาษณ์สำหรับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับการทำงานในประเทศมาเลเซียเพิ่มเติม

### การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสัมภาษณ์ที่ตอบกลับมา และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ ตลอดจนทำการบรรณาธิกรข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงลงรหัสข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ

ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายขนาดและระดับของการส่งเงินและจัดการเงินของ  
ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย

### ข้อจำกัดการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาตินั้น มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากถิ่นต้นทางในจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้  
ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติในเขตจังหวัดชายแดนใต้  
ทั้งนี้ครอบครัวที่เป็นผู้รับเงินอาจจะไม่มีความเข้าใจในเชิงลึกต่อกระบวนการส่งเงินของแรงงานข้าม  
ชาติจากประเทศปลายทาง ทำให้ผู้วิจัยทำการออกแบบการสำรวจการส่งเงินและจัดการเงินกลับบ้าน  
จากผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่เป็นแรงงานข้ามชาติเพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากแรงงานข้ามชาตินี้ก็  
จัดเก็บในถิ่นต้นทางระหว่างที่แรงงานข้ามชาติเดินทางกลับมายังชายแดนไทย ณ ด่านชายแดน  
ราชอาณาจักรไทย ข้อมูลจากครอบครัวแรงงาน และแรงงานข้ามชาติที่เก็บจากถิ่นต้นทางทำให้มี  
ข้อจำกัดในการวิเคราะห์การเป็นตัวแทนของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติทั้งหมด  
เนื่องจากไม่สามารถกำหนดสัดส่วนแรงงานข้ามชาติในแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม ได้แก่ 1)  
แรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพผิดกฎหมายและถูกกฎหมาย และ 2) แรงงานข้ามชาติในภาคบริการ  
อุตสาหกรรม และ เกษตรกรรม

2. แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียในการศึกษาครั้ง  
นี้ หมายถึง แรงงานข้ามชาติระดับไร้ฝีมือหรือกึ่งฝีมือ (low-skilled migrant workers) ซึ่งไม่รวมถึง  
แรงงานข้ามชาติระดับฝีมือ (skilled migrant workers) ประกอบกับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูระดับไร้  
ฝีมือนี้ต้องเป็นลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างเป็นรายได้จากการทำงานในประเทศมาเลเซีย ค่าจ้างที่ได้รับนี้  
อาจจะได้รับเป็นรายวัน หรือรายเดือน ไม่รวมคนไทยเชื้อสายมลายูที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ  
เนื่องจากเป็นนักลงทุน เพื่อแสวงหากำไรจากการลงทุนทำธุรกิจ ไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง  
แรงงาน

3. ลักษณะรูปแบบการย้ายถิ่นข้ามชาติเพื่อไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อ  
สายมลายูในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะ การย้ายถิ่นข้ามชาติในรูปแบบการย้ายถิ่น 2  
ลักษณะ ได้แก่ การย้ายถิ่นแบบชั่วคราว (temporary migration) ซึ่งเป็นการย้ายถิ่นข้ามชาติเข้าไป  
ทำงานในประเทศมาเลเซียชั่วคราวอย่างต่อเนื่องแต่ไม่ได้ตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศมาเลเซีย ได้แก่  
การไปทำงานรับจ้างในร้านอาหารและ 2) การย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศมาเลเซียตามฤดูกาล  
(seasonal migration) คือ การย้ายถิ่นเข้าไปทำงานเฉพาะช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การรับจ้าง  
กรีดยาง รับจ้างประมง เท่านั้น การศึกษาครั้งนี้ ไม่รวมถึงการย้ายถิ่นข้ามชาติแบบแบบเข้าไปเย็น  
กลับ (commuting labour migration) ได้แก่ การเข้าไปทำงานก่อสร้างในพื้นที่ชายแดน เนื่องจาก  
แรงงานกลุ่มนี้เดินทางข้ามเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียและเดินทางกลับสู่ประเทศไทยทุกวันซึ่ง

เป็นการรับจ้างทำงานบริเวณชายแดนเป็นวิถีชีวิตปกติของการทำงาน ทำให้การส่งเงินกลับบ้านไม่สามารถเห็นกระบวนการส่งเงินจากถิ่นปลายทางสู่ถิ่นต้นทางได้เพียงพอจากการข้ามชายแดนไปทำงานแบบเข้าไปเป็นกลับนี้

4. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการส่งเงินและจัดการเงินส่งกลับของแรงงานข้ามชาติระดับปัจเจกบุคคลไม่รวมถึงเงินส่งกลับที่มาจากรัฐบาลมาเลเซียหรือองค์กรสาธารณประโยชน์ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือกลุ่มสมาชิกคนไทยเชื้อสายมลายูในประเทศมาเลเซียที่ส่งให้กับจังหวัดชายแดนใต้

5. การส่งเงินกลับบ้าน (remittance) ถึงแม้ว่านิยามใหม่ของนักวิชาการจะให้ความหมายของการส่งเงินกลับไม่ได้จำกัดเฉพาะรูปแบบของเงินเท่านั้น มันอาจจะจะเป็นรูปแบบสิ่งของ เช่น ทองคำ หรือมันอาจจะอยู่ในรูปของสินค้าบริโภคทั่วไป การส่งเงินกลับอาจจะไม่เป็นสิ่งของมีค่า แต่อาจจะเป็นแนวคิด (idea) การปฏิบัติ หรือค่านิยม ซึ่งเรียกการส่งกลับนี้ว่า การส่งกลับทางสังคม (social remittance) อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ขอจำกัดการศึกษาการส่งเงินกลับบ้าน (remittance) เฉพาะการส่งกลับที่เป็นเศรษฐกิจ (economic remittance) ที่เป็นการส่งเงินในรูปแบบของเงิน และรวมถึงการ ส่งสิ่งของที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เท่านั้น แต่จะไม่รวมถึงการส่งกลับทางสังคม (social remittance) เนื่องจากเป็นการส่งกลับทางสังคมวัฒนธรรมที่ไม่สามารถวัดและประเมินคุณค่าได้จากการศึกษาในระยะสั้น

## บทที่ 2

### ผลการศึกษา

การส่งเงินกลับบ้านถูกนิยามในฐานะที่เป็นการโอนย้ายเศรษฐกิจของแรงงานข้ามชาติในประเทศปลายทาง (destination country) ถึงครอบครัวในประเทศต้นทาง (original country) แรงงานข้ามชาติในประเทศปลายทางกับครอบครัวแรงงานในประเทศต้นทางมีการเชื่อมโยงผ่านการส่งเงินกลับบ้านจากแรงงานข้ามชาติให้กับครอบครัว ซึ่งเป็นการไหลข้ามชาติ (transnational flows) ที่เชื่อมระหว่างผู้ย้ายถิ่น (movers) กับผู้ไม่ได้ย้ายถิ่น (non-movers) และชุมชนต้นทาง (original communities) กับชุมชนปลายทาง (destination communities) ผ่านความผูกพัน (ties) ทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ผลการศึกษาการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย มีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

#### การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย

การเดินทางข้ามพรมแดนไทยถูกควบคุมด้วยพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) คนเข้าเมือง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2470 ประชาชนที่ต้องการเดินทางข้ามพรมแดนราชอาณาจักรไทยไปประเทศอื่นถูกควบคุมการเดินทางเข้าออกราชอาณาจักรไทยด้วย พ.ร.บ.คนเข้าเมืองนี้ ภายใต้พ.ร.บ.นี้ การเดินทางเข้า-ออกราชอาณาจักรไทยของพลเมืองสัญชาติไทย และคนต่างชาติดังกล่าวจะต้องเดินทางผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเป็นช่องทางที่รัฐกำหนดไว้เท่านั้น จนกระทั่งทศวรรษที่ 2513 กระแสแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศมีจำนวนมากขึ้น (Pongsapich, 1995) รัฐบาลไทยจึงออกพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 เพื่อเป็นการปกป้องสิทธิแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศทำให้แรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศจะต้องปฏิบัติตามการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ รวมทั้งแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนมากมีความสามารถข้ามพรมแดนไทย-มาเลเซียไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย โดยไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางานนี้

พ.ร.บ.คนเข้าเมือง และพ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน ไม่สามารถหยุดกระแสการเคลื่อนย้ายแรงงานของคนไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียที่ผิดกฎหมาย (irregular migration) แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้ที่เข้าไปรับจ้างทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันมายาวนาน โดยเฉพาะในรัฐตอนเหนือของประเทศ

มาเลเซียที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย ได้แก่ รัฐกลันตัน รัฐเกดะห์ รัฐปะลิส และรัฐเปรัก แต่ปัจจุบันการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูไม่ได้จำกัดรูปแบบการเดินทางเข้าไปทำงานเฉพาะรัฐชายแดนตอนเหนือของประเทศมาเลเซียเท่านั้น แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการขยายวงกว้างออกไปยังรัฐอื่น ๆ ทั่วประเทศมาเลเซีย (Klanarong, 2003)

ทั้งนี้ ช่องทางการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ช่องทางการไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยกฎหมายไทย ภายใต้ พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน และกฎหมายมาเลเซีย และ 2) ช่องทางการไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย ดังต่อไปนี้

### 1. ช่องทางการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างถูกกฎหมายไทยและมาเลเซีย

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ต้องการเดินทางไปทำงานประเทศมาเลเซียอย่างถูกกฎหมายไทยจะต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528 (ปรับปรุง พ.ศ. 2544) และต้องปฏิบัติตามกฎหมายการจ้างงาน พ.ศ. 2498 (ปรับปรุง พ.ศ.2511) ของประเทศมาเลเซีย ดังนี้

#### 1.1 วิธีการไปทำงานต่างประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมายไทย

คนหางานไทยที่ต้องการไปทำงานมาเลเซียอย่างถูกต้องกฎหมายจะต้องแจ้งการเดินทางหรือลงทะเบียนกับกรมจัดหางาน สำนักจัดหางานจังหวัดทุกจังหวัด วิธีการไปทำงานมาเลเซียอย่างถูกต้อง มี 5 วิธี ได้แก่ 1) ผ่านบริษัทจัดหางาน 2) ผ่านกรมจัดหางาน 3) นายจ้างในประเทศไทยส่งลูกจ้างไปฝึกงาน 4) นายจ้างในประเทศไทยส่งลูกจ้างไปทำงานมาเลเซีย และ 5) การเดินทางไปทำงานด้วยตนเอง

ภายใต้ พ.ร.บ. จัดหางานและคุ้มครองคนหางานนี้ คนหางานไทยทุกคนที่ต้องการเดินทางไปทำงานมาเลเซียอย่างถูกต้องกฎหมาย 5 วิธีนี้ และจะต้องลงทะเบียนและแจ้งการเดินทางผ่านด่านตรวจคนหางาน ณ ด่านตรวจคนเข้าเมืองที่กำหนดก่อนเดินทางออกนอกประเทศไทย ด่านตรวจคนหางานมีความรับผิดชอบในการควบคุมและตรวจสอบแรงงานเพื่อปกป้องสิทธิแรงงานไทยจากการถูกหลอกโดยเฉพาะบริษัทจัดหางานผิดกฎหมายหรือไม่มีเอกสารการจ้างงานที่ถูกต้อง สำหรับจังหวัดชายแดนใต้ด่านตรวจคนหางานมีจำนวน 7 แห่ง ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดสงขลา ได้แก่ สนามบินนานาชาติหาดใหญ่ ด่านปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา และ ด่านสะเดา อำเภอสะเดา

จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ด้านสุไหงโกลลก อำเภอสูไหงโกลลก และ ด้านตากใบ อำเภอดากใบ จังหวัดยะลา ได้แก่ ด้านเบตง จังหวัดสตูล ได้แก่ ด้านควนโดน อำเภอควนโดน ถ้าคนหางานไม่สามารถแสดงหลักฐานการจ้างงานที่ถูกกฎหมาย และไม่ได้ลงทะเบียนการเดินทางไปทำงานมาเลเซียกับกรมจัดหางาน สำนักงานจัดหางานจังหวัด เจ้าหน้าที่ด้านตรวจคนหางานมีอำนาจในการปฏิเสธการอนุญาตให้คนหางานออกนอกประเทศไทยภายใต้พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

## 1.2 วิธีการไปทำงานมาเลเซียอย่างถูกต้องตามกฎหมายมาเลเซีย

การจ้างงานแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในประเทศมาเลเซียไม่ได้ถูกควบคุมด้วยกฎหมายไทย ภายใต้ พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน เนื่องจากรัฐบาลไทยไม่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศ การจ้างงานในประเทศมาเลเซียถูกควบคุมภายใต้กฎหมายรัฐบาลมาเลเซีย พระราชบัญญัติการจ้างงาน 1955 (ปรับปรุง 1968) พระราชบัญญัติการเข้าเมือง 1959/63 (ปรับปรุง 2002) และ พระราชบัญญัติหนังสือเดินทาง 1966

การจัดการแรงงานข้ามชาติของมาเลเซียอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับการตรวจคนเข้าเมืองในรูปแบบของใบอนุญาตทำงาน (work permit) ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีรูปแบบของใบอนุญาตทำงานที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทที่ใช้ควบคุมทั้งปริมาณ และคุณภาพของแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในมาเลเซีย ทั้งนี้ใบอนุญาตทำงานมีความแตกต่างกันตามระดับทักษะการทำงาน ประเทศผู้ส่งแรงงาน ช่วงเวลาในการอนุญาตทำงาน และภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียมภาษี (levy) ที่แตกต่างกันตามระดับของ ใบอนุญาต นโยบายการให้ใบอนุญาตทำงานในประเทศมาเลเซียมีสามรูปแบบ คือ 1) a visit pass for temporary employment; 2) a visit pass for skilled workers; และ 3) an employment pass ทั้งนี้ในการสมัครขอใบอนุญาตนั้นนายจ้างจะต้องพิสูจน์เอกลักษณ์ได้ว่ามีความจำเป็นในการจ้างแรงงานข้ามชาติในลักษณะงานพิเศษ แต่ไม่ได้หมายความว่าแรงงานข้ามชาติจะเป็นใคร มาจากไหนก็ได้ แรงงานข้ามชาติที่จะได้รับใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศจะถูกกำหนดตามสัญชาติ และอายุ (สุทธิพร บุญมาก, 2552)

กองแรงงานข้ามชาติ กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่ดูแลการจ้างแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย รัฐบาลมาเลเซียอนุญาตให้มีการจ้างแรงงานข้ามชาติ แต่กำหนดเฉพาะภาคก่อสร้าง การเกษตรกรรม การบริการ และโรงงานอุตสาหกรรม นายจ้างจะเป็นผู้ดำเนินการขออนุญาตจ้างแรงงานข้ามชาติ กองแรงงานข้ามชาติมีอำนาจควบคุมจำนวนแรงงานข้ามชาติ โดยการกำหนดโควตาแรงงานข้ามชาติในแต่ละโรงงานหรือธุรกิจ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการจ้างแรงงานข้ามชาติเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการควบคุมจำนวนแรงงานข้ามชาติ รัฐบาลมาเลเซียกำหนดให้แรงงานข้ามชาติต้อง

จ่ายภาษีแรงงานข้ามชาติในแต่ละประเภท ดังนี้ แรงงานภาคเกษตรกรรม จ่าย 30 RM (300 บาท) ต่อเดือน แรงงานภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง บริการ และโรงงาน จ่าย 125 RM (1250 บาท) ต่อเดือน ทั้งนี้แรงงานไทยสามารถทำงานในประเทศมาเลเซียได้ทุกประเภทที่รัฐบาลมาเลเซียอนุญาตให้มีการจ้างแรงงานข้ามชาติในประเทศ ได้แก่ ภาคก่อสร้าง การเกษตร การบริการ และโรงงานอุตสาหกรรม และคนรับใช้ในบ้าน

นายจ้างในประเทศมาเลเซียยื่นใบขออนุญาตจ้างงานแรงงานข้ามชาติต่อกองแรงงานข้ามชาติ กรมตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงมหาดไทย นายจ้างต้องยอมรับเงื่อนไขข้อตกลงการจ้างงานแรงงานข้ามชาติตามระเบียบของกองแรงงานข้ามชาติ ภายหลังจากที่นายจ้างได้รับใบอนุญาตการจ้างงานจากกระทรวงมหาดไทย นายจ้างสามารถรับสมัครแรงงานข้ามชาติ และต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพ และหนังสือเดินทาง นอกจากนี้ แรงงานข้ามชาติจะต้องผ่านเงื่อนไขการจ้างงานแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย เมื่อแรงงานข้ามชาติผ่านการตรวจสอบสุขภาพ มีอายุระหว่าง 18 – 45 ปี และนายจ้างจะต้องจ่ายค่าภาษีแรงงานข้ามชาติ เมื่อผ่านเงื่อนไขดังกล่าว นายจ้างจึงสามารถขอใบอนุญาตทำงานกับกรมตรวจคนเข้าเมือง และได้รับวีซ่าเดินทางเข้าประเทศมาเลเซียจากสถานทูตหรือสถานกงสุลมาเลเซียในต่างประเทศ

การสมัครเป็นแรงงานข้ามชาติผ่านกองแรงงานข้ามชาติ กรมตรวจคนเข้าเมืองมาเลเซียในประเทศมาเลเซีย นายจ้างมาเลเซียสามารถดำเนินการได้โดยตรง ไม่มีความจำเป็นในการดำเนินการผ่านกระบวนการจัดหางานผ่านกรมจัดหางาน กระทรวงแรงงานของรัฐบาลไทย แรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียจะถูกปกครองสิทธิแรงงานภายใต้กฎหมายแรงงานมาเลเซียในฐานะที่เป็นแรงงานที่ถูกต้องกฎหมาย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนหนึ่งถูกจ้างงานและได้รับใบอนุญาตทำงานผ่านการจ้างงานในประเทศมาเลเซียโดยไม่ผ่านกรมจัดหางานไทย แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ใช้หนังสือเดินทางและวีซ่านักท่องเที่ยวเข้าประเทศมาเลเซีย และนายจ้างดำเนินการขอใบอนุญาตทำงานให้ภายหลังการเดินทางข้ามพรมแดนไทย-มาเลเซีย

นอกจากนี้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถเดินทางข้ามพรมแดนด้วยใบผ่านแดน (border pass) ภายใน 25 กิโลเมตรจากพรมแดนไทย-มาเลเซีย และรัฐบาลท้องถิ่นในประเทศมาเลเซียอนุญาตออกใบอนุญาตทำงานให้กับแรงงานกลุ่มนี้ในการจ้างงานภาคประมง และเกษตรกรรมเฉพาะพื้นที่รัฐตอนเหนือของมาเลเซียอย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยอนุญาตให้พลเมืองไทยใช้ใบผ่านแดนเพื่อวัตถุประสงค์ในการเยี่ยมญาติพี่น้องในประเทศมาเลเซียเท่านั้น แต่คนไทยเชื้อสายมลายูจำนวนมาก

ใช้ใบผ่านแดนข้ามพรมแดนไทย-มาเลเซียเพื่อเข้ามาทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะการจ้างงานตามฤดูกาล และรัฐบาลท้องถิ่นมาเลเซียก็อนุญาตให้พวกเขาได้รับใบอนุญาตทำงาน

## 2. ช่องทางเดินทางไปทำงานมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย

จำนวนแรงงานไทยในประเทศมาเลเซียจากรายงานทางการนั้นมีจำนวนเพียง 948 คนในปี พ.ศ.2553 แต่ในความเป็นจริงแรงงานไทย โดยเฉพาะแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้เดินทางเข้าไปทำงานในมาเลเซียอย่างผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก ซึ่งการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่เดินทางเข้าไปทำงานในอย่างผิดกฎหมายไทย เนื่องจากไม่มีการแจ้งการเดินทางและลงทะเบียน จึงทำให้ไม่สามารถทราบจำนวนแรงงานไทยที่ทำงานในมาเลเซียที่แน่นอน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูนิยมที่จะเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจาก

1. กระบวนการจัดหางานไปทำงานต่างประเทศของกรมจัดหางานประเทศไทยมีหลายขั้นตอนและยุ่งยาก
2. กระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย นายจ้างไม่ได้รับอนุญาตให้จ้างแรงงานข้ามชาติในธุรกิจบางประเภท และมีขั้นตอนที่ยุ่งยากในการขอใบอนุญาตทำงานสำหรับนายจ้าง
3. ค่าใช้จ่ายในการเป็นแรงงานข้ามชาติที่ถูกกฎหมายมีต้นทุนสูง ได้แก่ ค่าภาษีแรงงานข้ามชาติ ต้นทุนในการสมัคร ค่าตรวจสุขภาพ แรงงานข้ามชาติที่ต้องการเป็นแรงงานที่ถูกต้องกฎหมายจะต้องจ่ายค่าวิชา ค่าใบอนุญาตทำงาน และค่าบริการ ประมาณ 1,310 RM. (13,100 บาท) ขณะที่การเป็นแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

วิธีการที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเดินทางเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย สามารถจำแนกเป็น 4 ช่องทาง ได้แก่ (1) เดินทางข้ามพรมแดนโดยใช้วีซ่านักท่องเที่ยว (social visit visa) (2) เดินทางไปทำงานด้วยใบผ่านแดน (border pass) (3) การเดินทางข้ามพรมแดนโดยไม่มีเอกสารการเดินทาง (passport) (4) เดินทางไปทำงานโดยใช้หนังสือเดินทาง และวีซ่า



## 2.1 การเดินทางไปทำงานมาเลเซียด้วยหนังสือเดินทางและวีซ่านักท่องเที่ยว

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูนิยมเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียโดยใช้หนังสือเดินทางเพื่อการตรวจคนเข้าเมือง หนังสือเดินทางของพลเมืองไทยจะได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศมาเลเซียด้วยวีซ่านักท่องเที่ยวซึ่งสามารถอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียได้ 29 วัน หรือต่ำกว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูต้องเดินทางออกนอกประเทศมาเลเซีย เพื่อทำการประทับตราวีซ่านักท่องเที่ยวใหม่ ก่อนวีซ่านักท่องเที่ยวจะหมดอายุ ถ้าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูต้องการให้มีเอกสารการเดินทางเข้าเมืองถูกกฎหมาย โดยปกติด่านตรวจคนเข้าเมืองมาเลเซียไม่ประทับตราวีซ่านักท่องเที่ยวให้กับผู้ที่เดินทางเข้าออกประเทศมาเลเซียภายในวันเดียวกัน ถึงแม้ว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียด้วยเอกสารการเดินทางที่ถูกต้องกฎหมาย แต่พวกเขาไม่มีสิทธิในการทำงานในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากการจ้างงานในประเทศมาเลเซียแรงงานข้ามชาติจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน การเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียโดยการใช้วีซ่านักท่องเที่ยวจึงเป็นการเดินทางเข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายแรงงานข้ามชาติของมาเลเซีย วีซ่านักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อการเยี่ยมญาติหรือการเดินทางท่องเที่ยว

## 2.2 การเดินทางไปทำงานมาเลเซียด้วยใบผ่านแดน

ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ในจังหวัดสงขลา นราธิวาส ยะลา สตูล และปัตตานี สามารถเดินทางข้ามพรมแดนไทย-มาเลเซียโดยใช้ใบผ่านแดน ซึ่งเป็นเงื่อนไขการปักปันพรมแดนไทย-มาเลเซียระหว่างรัฐบาลสยามกับรัฐบาลอังกฤษมลายูในปี ค.ศ.1940 คนมาเลเซียในรัฐภาคเหนือของมาเลเซียก็สามารถเดินทางข้ามชายแดนไทย-มาเลเซียมาประเทศไทยเช่นกัน ใบผ่านแดนนี้มีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนสองพรมแดนสามารถเดินทางมาติดต่อเยี่ยมญาติที่อาศัยอยู่คนละประเทศภายในระยะทาง 25 กิโลเมตรจากพรมแดนไทย-มาเลเซีย การเดินทางเข้าไปในประเทศมาเลเซียด้วยใบผ่านแดนเกินระยะทางที่กำหนดถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เนื่องจากการขอใบผ่านแดนสามารถกระทำง่ายและต้นทุนต่ำ ประชาชนสามารถขอใบผ่านแดนที่สำนักงานอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีอายุ 6 เดือน

อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายูนิยมใช้ใบผ่านแดนเพื่อข้ามพรมแดนไทย-มาเลเซียไปทำงานในประเทศมาเลเซียด้วยหลายเหตุผล ได้แก่ ง่ายในการได้รับใบผ่านแดน ณ อำเภอที่อาศัยหรือที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง ค่าธรรมเนียมในการขอใบเพียง 10 บาท ซึ่งต่ำกว่าค่าธรรมเนียมหนังสือเดินทาง 1,500 บาท พวกเขาสามารถประหยัดเวลาในการขอใบผ่านแดนที่สามารถรับได้เลย ขณะที่หนังสือเดินทางต้องใช้เวลาในการทำประมาณ 7 วัน การใช้ใบผ่านแดนสามารถข้ามแดน ณ

ด้านตรวจคนเข้าเมืองได้ง่ายกว่าการใช้หนังสือเดินทางที่ต้องกรอข้อมูลต่างๆ การลบลอบทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยไม่มีใบอนุญาตทำงานถือว่าเป็นการจ้างงานที่ผิดกฎหมายมาเลเซีย ถึงแม้ว่าจะมีใบผ่านแดนเข้าเมืองอย่างถูกต้องก็ตาม

### 2.3 การเดินทางเข้าไปทำงานมาเลเซียโดยไม่มีเอกสารทางการ

ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยและมาเลเซียจะมีด้านตรวจคนเข้าเมืองบริเวณพรมแดนไทย-มาเลเซีย และมีการป้องกันการข้ามพรมแดนผิดกฎหมาย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนหนึ่งยังข้ามแดนอย่างผิดกฎหมาย นอกด้านตรวจคนเข้าเมืองที่กำหนดโดยไม่มีเอกสารทางการ ซึ่งเป็นการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การข้ามพรมแดนอย่างผิดกฎหมายส่วนใหญ่บริเวณแม่น้ำสุโขทัย อ่างทองสุโขทัย เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีแม่น้ำแคบ สามารถข้ามฝากด้วยเรือขนาดเล็ก ในฤดูน้ำแล้งสามารถเดินข้ามพรมแดนได้ บริเวณด้านตรวจคนเข้าเมืองสุโขทัยมีเรือรับจ้างข้ามฝากผิดกฎหมายให้บริการกับประชาชนซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนท้องถิ่น

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนหนึ่งนิยมเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายโดยไม่ผ่านด้านตรวจคนเข้าเมือง และไม่มีเอกสารทางการข้ามพรมแดนไทย-มาเลเซีย เมื่อพวกเขาเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายแล้ว พวกเขายังลักลอบเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยไม่มีใบอนุญาตทำงานด้วย ซึ่งเป็นการผิดกฎหมาย

### 2.4 การอยู่เกินระยะเวลาที่กำหนด (Overstaying)

ผู้ที่เข้าประเทศมาเลเซียด้วยหนังสือเดินทางและวีซ่านักท่องเที่ยวที่มีกำหนดระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในประเทศเพียง 29 วัน เมื่อครบกำหนดเวลา แต่ไม่ได้เดินทางออกนอกประเทศมาเลเซีย ถือว่าเป็นการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เข้าเมืองด้วยหนังสือเดินทางและวีซ่านักท่องเที่ยวตัดสินใจอยู่เกินระยะเวลาที่อนุญาตในประเทศมาเลเซีย เนื่องจาก พวกเขาไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับพรมแดนไทย-มาเลเซียเพื่อต่อวีซ่านักท่องเที่ยวเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ รวมถึง เงินใต้โต๊ะให้กับเจ้าหน้าที่ด้านตรวจคนเข้าเมืองมาเลเซียที่เข้ามาทำงานในมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย และการเดินทางเดินไปกลับด้านตรวจคนเข้าเมืองพรมแดนไทย-มาเลเซียต้องเดินทางประมาณ 14-19 ชั่วโมง จากเหตุผลทั้งสองประการจึงทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางเข้าไปทำงานตัดสินใจเปลี่ยนสถานภาพจากการเข้าเมืองถูกกฎหมายเป็นการเข้าเมืองผิดกฎหมายโดยการอยู่เกินระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งมีสถานภาพการทำงานผิดกฎหมายโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน

เมื่อแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียด้วยหนังสือเดินทาง ผ่านช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมืองไทย-มาเลเซีย มีความต้องการเดินทางกลับประเทศไทย แต่หนังสือเดินทางหรือวีซ่านักท่องเที่ยวหมดอายุการเดินทางเข้าประเทศมาเลเซีย พวกเขาจะเดินทางออกประเทศมาเลเซียและเข้าประเทศไทยนอกด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งเป็นเส้นทางเข้าออกพรมแดนไทย-มาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่อยู่เกินกำหนดระยะเวลาวีซ่านิยมเดินทางกลับบ้าน เพื่อไปเยี่ยมครอบครัวปีละ ครั้ง หรือสองครั้ง ในช่วงเทศกาล Hari Raya Puasa หรือ Hari Raya Aidil Fitri

จากข้อมูลการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยข้ามชาติทั้งหมดมีเอกสารทางราชการเพื่อเป็นเอกสารในการข้ามชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้แก่ หนังสือเดินทาง ร้อยละ 86.0 และ ใบผ่านแดน ร้อยละ 13.0 พวกเขาเดินทางข้ามชายแดนอย่างถูกต้องตามกฎหมายไทย-มาเลเซีย แต่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูร้อยละ 77.6 ไม่มีใบอนุญาตทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (ตารางที่ 28) ซึ่งถึงแม้ว่าพวกเขาจะเดินทางข้ามชายแดนไทย-มาเลเซียอย่างถูกต้องตามกฎหมายเข้าเมืองมาเลเซีย แต่การไม่มีใบอนุญาตทำงานในประเทศมาเลเซีย แสดงว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบทำงานและมีสถานภาพที่ผิดกฎหมายแรงงานมาเลเซีย การมีสถานภาพเป็นแรงงานที่ผิดกฎหมายแรงงานมาเลเซียนี้ ทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูไม่มีโอกาสในการโอนเงินอย่างเป็นทางการผ่านระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินในประเทศมาเลเซีย

### ต้นทุนของการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย

การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีต้นทุนที่สำคัญที่แรงงานต้องจ่าย เพื่อการข้ามแดนไปทำงานในต่างประเทศในฐานะที่เป็นแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะต้องมีค่าใช้จ่ายต่างๆในการเดินทางไปทำงานที่มาเลเซีย ดังนี้

1) ค่าหนังสือเดินทาง แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ต้องการเข้าออกเมืองในประเทศมาเลเซียและไทยด้วยหนังสือเดินทาง (passport) ทั้งนี้การใช้หนังสือเดินทางไทยเข้าประเทศมาเลเซียไม่ต้องทำวีซ่า เนื่องจากประเทศไทยและมาเลเซียมีข้อตกลงร่วมกัน คนไทยจึงสามารถพำนักอาศัยภายในประเทศมาเลเซียในระยะเวลา ไม่เกิน 30 วัน ทั้งนี้ทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูอาศัยการใช้หนังสือเดินทางเข้าไปทำงานมาเลเซีย (ดังที่กล่าวไปแล้ว) ค่าใช้จ่ายในการทำหนังสือเดินทาง เพื่อเข้าออกประเทศมาเลเซีย ประมาณ 1,000-1,500 บาท

2) ใบอนุญาตทำงานของมาเลเซีย แรงงานที่มีสถานภาพถูกกฎหมายมีค่าใช้จ่ายในการออกใบอนุญาตทำงานประมาณ 3,600-12,000 บาท ต้นทุนนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของงานและเขตรัฐในมาเลเซียของแรงงานข้ามชาติในการขอใบอนุญาตทำงาน โดยแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมต้องจ่ายค่าธรรมเนียม 12,000 บาท ขณะที่แรงงานรับใช้ในบ้านจ่าย 3,600 บาทต่อใบอนุญาตทำงาน ส่วนแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพผิดกฎหมาย ประมาณ 2,000 บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงค่าภาษีแรงงาน และการตรวจสอบสุขภาพ

3) ภาษีแรงงาน (Levy) รัฐบาลมาเลเซียกำหนดให้แรงงานข้ามชาติจะต้องจ่ายภาษีแรงงาน 30 RM (300 บาท) ต่อเดือน สำหรับแรงงานในภาคเกษตรกรรม และ 125 RM (1,250 บาท) ต่อเดือนสำหรับแรงงานในภาคบริการ อุตสาหกรรม และก่อสร้าง เพื่อเป็นการควบคุมจำนวนแรงงานข้ามชาติที่จำเป็นและขาดแคลนเท่านั้น

4) ค่าใบอนุญาตผ่านแดน (border pass) สำหรับแรงงานที่ต้องการใช้ใบอนุญาตผ่านแดนแทนหนังสือเดินทางเพื่อเข้าออกประเทศไทย-มาเลเซีย ใบอนุญาตผ่านแดนมีค่าธรรมเนียม 10 บาท ซึ่งถูกกว่าค่าธรรมเนียมหนังสือเดินทาง ซึ่งแรงงานสามารถลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้าไปมาเลเซีย

5) ค่าเดินทาง แรงงานข้ามชาติจะต้องจ่ายเงินค่าเดินทางจากชายแดนเข้าไปทำงานในมาเลเซียซึ่งค่าใช้จ่ายนี้แตกต่างกันไปตามวิธีการเดินทาง และระยะทางของถิ่นปลายทางของแรงงานข้ามชาติประมาณ 30-100 RM โดยเฉพาะแรงงานที่ใช้หนังสือเดินทาง แต่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน จะต้องเดินทางกลับพรมแดนก่อน 30 วัน ทำให้พวกเขาต้องเดินทางกลับเข้ามาด่านตรวจคนเข้าเมืองที่เขตแดนไทย-มาเลเซียทุกเดือน และเดินทางกลับเข้าไปทำงานอีกครั้ง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปกลับระหว่างถิ่นปลายทางของแรงงานข้ามชาติกับพรมแดนไทย-มาเลเซีย ประมาณ 80-100 RM ต่อครั้ง ต่อเดือน

การเป็นแรงงานข้ามชาติถูกกฎหมายในมาเลเซีย แรงงานข้ามชาติจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำใบอนุญาตทำงานและ ภาษีแรงงาน ซึ่งแรงงานไทยเชื้อสายมลายูถูกกฎหมายในประเทศมาเลเซีย จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมต่างๆ ประมาณ 1,310 RM (13,100 บาท) ซึ่งมีต้นทุนที่สูง เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของแรงงาน ทำให้การเป็นแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายมีต้นทุนที่ถูกกว่าการเป็นแรงงานถูกกฎหมาย ทั้งนี้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนมากเลือกที่จะเป็นแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายในมาเลเซีย เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูผิดกฎหมายไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมภาษีแรงงานข้ามชาติ และค่าใบอนุญาต

ข้อดีของการไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้ โดยเฉพาะการเป็นแรงงานผิดกฎหมาย คือ การไม่มีค่านายหน้าจากบริษัทจัดหางานไปทำงานต่างประเทศ เนื่องจากแรงงานข้ามชาติที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียส่วนใหญ่อาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่นในการหางาน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเดินทาง หากที่พำนักให้กับแรงงาน ซึ่งแรงงาน

ไทยเชื้อสายมลายูไม่มีความจำเป็นที่ต้องเดินทางไปทำงานมาเลเซียผ่านบริษัทจัดหางาน เหมือนแรงงานไทยที่ไปทำงานในประเทศต่างๆ แต่การเป็นแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายเหล่านี้ พวกเขาจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปและกลับด้านตรวจคนเข้าเมืองที่เขตแดนไทย-มาเลเซียทุกเดือน ประมาณ 1,000-15,00 บาท ต่อครั้ง ต่อเดือน ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้ทำให้เงินออมจากรายได้เหลือเก็บของแรงงานผิดกฎหมายลดลง

### สาเหตุของการย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศมาเลเซีย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลให้เหตุผลของการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างหลากหลายเหตุผล เหตุผลหลักที่ทำให้มีการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย นั้น มีทั้งเหตุผลทางเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนใต้ในฐานะที่เป็นถิ่นต้นทาง และเหตุผลทางเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียในฐานะที่เป็นถิ่นปลายทาง รวมถึงเหตุผลทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย อย่างไรก็ตามสาเหตุของการตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียไม่ใช่เหตุผลใดเหตุผลหนึ่งในลักษณะของเหตุผลเชิงเดียว แต่มีสาเหตุในการตัดสินใจร่วมกันหลายปัจจัยของแต่ละบุคคลดังต่อไปนี้

1) เหตุผลทางเศรษฐกิจของถิ่นต้นทางและถิ่นปลายทาง ความยากจนและการว่างงานในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นเหตุผลหลักอย่างหนึ่งของการเคลื่อนย้ายแรงงานจากจังหวัดชายแดนใต้ที่เดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากภาวะความยากจนของครอบครัว ค่าจ้างแรงงานต่ำในจังหวัดชายแดนใต้ การว่างงานในจังหวัดชายแดนใต้ และรายได้ไม่เพียงพอในการดำเนินชีวิต ประกอบกับประเทศมาเลเซียมีค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่าจังหวัดชายแดนใต้ ประมาณ 200-700 บาท ต่อวัน และมีความต้องการแรงงานระดับทักษะต่ำ โอกาสในการหางานหาง่ายกว่า ทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ดังตัวอย่างที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าว ดังต่อไปนี้

แฟนเข้าไปทำงานมาเลย์ตั้งแต่ ป.6 อายุ 12 ปี จนปัจจุบัน เป็นลูกจ้างร้านอาหาร แต่ก่อน[เธอ]ทำงานอยู่ที่บ้านเลือกปลา [รับจ้างคัดแยกปลาที่แปปลา] รายได้ไม่แน่นอนวันละ 200-300 บาท เลยเข้าไปทำงานกับแฟนที่มาเลย์ด้วยกัน [แรงงาน 4]

พี่ไปทำงานมาเลย์ได้ปีกว่าๆ เมื่อก่อนทำงานอยู่ที่บ้านได้เงินไม่เท่าไร รายได้ที่มาเลย์มันดีกว่า และสามีก็ทำงานอยู่ที่นี่อยู่แล้ว จึงเข้าไปทำงานด้วยกับสามี [แรงงาน 5]

เนื่องจากไม่ได้เรียนหนังสือต่อ แถวบ้านไม่มีงานทำ อยากหารายได้ ช่วยแบ่งเบาภาระให้กับที่บ้าน และอยากมีรายได้เลี้ยงดูแม่กับยายที่ไม่มีรายได้ [แรงงาน 2]

มีพี่ชายไปทำงานอยู่ในมาเลเซียก่อน เห็นว่าเงินที่ได้ค่อนข้างดี จึงไปทำงานที่มาเลเซียกับพี่ด้วย[แรงงาน 6]

เดิมทีเขามีอาชีพทำประมงอยู่ที่บ้านอยู่แล้ว แต่รายได้มันไม่พอเลี้ยงครอบครัว และตัวเขา เขาจึงเข้าไปทำงานประมงกับเพื่อนเขาที่มาเลเซีย รับจ้างประมงที่มาเลเซีย ได้เงินดีกว่าทำที่บ้าน เรือเขาออกทะเลไปมาเลเซีย อินโด [ครอบครัวแรงงาน 5]

2) เหตุผลที่ไม่ใช่เศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นสาเหตุหนึ่งที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม ชีวิตเรื่องราวของแต่ละบุคคลมีความหลากหลาย ตัวอย่างเช่น สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน บางครอบครัวเป็นห่วงความปลอดภัยของบุตรหลานจึงส่งลูกหลานมาทำงานที่มาเลเซีย เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ดังตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่

เขาก็พาญาติไปทำงานด้วยหลายคน ญาติที่ไม่ชอบเรียนหนังสือ หรือพวกที่เกเรญาติก็จะฝากให้เอาไปทำงานที่มาเลเซียด้วย มันก็ดีกว่าอยู่บ้านเรา เดียวก็ติดยา ไปทำงานมาเลเซียมันปลอดภัยกว่าอยู่ที่บ้าน ไปอยู่ที่นั่นเด็ก ๆ มันไม่กล้าที่จะเล่นยา กัน กฎหมายเขาเด็ดขาดไม่เหมือนที่บ้านเรา มีเงินก็จ่ายได้ เด็ก ๆ มันก็ไม่กลัวกัน [ครอบครัวแรงงาน 2]

ลูกชายอายุ 21 ปี ไปทำงานมาเลเซียตั้งแต่อายุ 14 ปี ทำงานที่กวนตัน ทำงานอยู่ร้านอาหาร แม่ส่งให้เขาไปทำงานมาเลเซียกับญาติ เพราะต้องการป้องกันการติดเพื่อน เขาไม่ต้องการเรียนหนังสือต่อ กลัวเขาติดยา [ครอบครัวแรงงาน 6]

สภาพแวดล้อมแถวบ้านมันไม่ดี อยากให้เขาออกไปจากสภาพแวดล้อมที่บ้าน เด็กแถวนี้ชอบเล่นยา กลัวเขาจะติดยา จึงส่งเขาไปทำงานกับญาติที่มาเลเซียด้วย [ครอบครัวแรงงาน 14 ]

ในขณะที่ ผู้ให้ข้อมูลบางคนให้เหตุผลเกี่ยวกับความปรารถนาในการเรียนรู้ประสบการณ์ทางวัฒนธรรมใหม่ในถิ่นปลายทางทำให้ตัดสินใจเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ดังตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกรายหนึ่ง กล่าวว่า

อยากลองทำงานต่างประเทศ อยากไปหาประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อนที่ทำงานมาเลย  
เขาชอบเล่าเรื่องที่เขาทำงานมาเลยให้ฟัง เราก็อยากมาทำงานที่นี้บ้าง [แรงงาน 2]

3) การมีเครือข่ายการย้ายถิ่น ถึงแม้ว่าสาเหตุหลักในการตัดสินใจเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ คือ เหตุผลทางเศรษฐกิจ และเหตุผลทางสังคมวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนย้ายแรงงานจากถิ่นต้นทางไปสู่ตลาดแรงงานในถิ่นปลายทาง ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าไม่มีการเชื่อมต่อของการมีเครือข่ายการย้ายถิ่นระหว่างบุคคลในถิ่นต้นทางกับบุคคลที่อยู่ในถิ่นปลายทาง จากข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูทุกคนเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียด้วยความช่วยเหลือ และพึ่งพาการใช้เครือข่ายการย้ายถิ่นเพื่อเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของพวกเขา ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน และคนในหมู่บ้าน เป็นผู้ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการหางาน และเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นสาเหตุที่แฝงอยู่ในการตัดสินใจเดินทางไปทำงานมาเลเซีย นอกเหนือจากสาเหตุทางเศรษฐกิจและสังคมที่กล่าวไปแล้ว ดังตัวอย่างที่ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่

ลูกสาวไปทำงานที่มาเลเซียประมาณ 10 กว่าปี ก่อนที่เธอจะไปทำงานมาเลเซียนั้น เธอเรียนหนังสืออยู่ ๖ ค.ยะลา เรียนได้แค่สองปี แล้วแต่งงาน หลังจากแต่งงาน เธอจึงเข้าไปทำงานมาเลยกับลูกเขย ลูกเขยเป็นลูกจ้างต้มยำ [ครอบครัวแรงงาน 1]

ตอนแรกเราไปทำ passport จะไปเที่ยวมาเลย แต่เพื่อนชวนไปทำงานก็ไปกับเขา เรา ก็ออกทะเลที่บ้านอยู่ก่อนแล้ว ครั้งแรกที่ไปได้เงิน 3 หมื่น เงินมันเยอะสมัยนั้นก็เลยทำ ต่อมา [แรงงาน 1]

เพื่อนแกชวนไปทำงาน แกก็ไปทำงานกับเพื่อนแก แกเป็นผู้ช่วย มีสอง ปีกว่าๆ แล้ว ขึ้นเป็นได้กง เมื่อก่อนแก อยากอยู่บ้าน อยากอยู่กับครอบครัว [ครอบครัวแรงงาน 5]

ลูกคนโตเลิกเรียนเพราะเขาไม่ไปโรงเรียน . . . เขาก็หยุดเรียนเลย แล้วเขาก็มาบอกว่า เขาจะไปทำงานมาเลเซียกับเพื่อน พ่อดีมีเพื่อนเขามาชวนให้ไปทำงานมาเลยด้วยกัน เขามาขอเราให้ไปทำงานด้วย แวร์ก็ไม่ได้ว่าอะไร เพราะลูกไม่ยอมเรียนหนังสือแล้ว เขาอยากไปก็ให้ไป [ครอบครัวแรงงาน 9]

นอกจากเรื่องราวที่ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกเล่าให้ฟังถึงสาเหตุของการตัดสินใจเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียแล้ว ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลในการสำรวจ การตัดสินใจเดินทางเข้าไปทำงานมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจมากกว่าครึ่งให้เหตุผลของการตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียเนื่องจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ความต้องการแสวงหารายได้ที่ดีกว่าในประเทศไทย ร้อยละ 67.6 และการขาดแคลนแหล่งงานในพื้นที่ถิ่นต้นทาง ร้อยละ 13.7 อย่างไรก็ตาม เหตุผลของการตัดสินใจของแรงงานข้ามชาติทั้ง เพื่อหารายได้ที่ดีกว่า เป็นเหตุผลที่เป็นปัจจัยดึงดูดจากค่าแรงงานที่สูงกว่าในถิ่นปลายทาง และการขาดแคลนแหล่งงานในท้องถิ่นนั้น เป็นเหตุผลที่เป็นปัจจัยผลักดันจากสภาพเศรษฐกิจในถิ่นต้นทาง ทั้งสองเหตุผลนั้นเป็นเหตุผลการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของแรงงานข้ามชาติ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจย้ายถิ่นไปทำงานในต่างประเทศนั้น เป็นทางเลือกของการแสวงหารายได้ที่ดีกว่า เนื่องจากพวกเขามีความคาดหวังที่จะได้รับรายได้จากการประกอบอาชีพในประเทศมาเลเซียที่สูงกว่าในจังหวัดชายแดนใต้ที่เป็นประเทศต้นทาง สำหรับเหตุผลเหตุผลอื่นๆที่ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ แรงงานข้ามชาติส่วนหนึ่งตัดสินใจย้ายถิ่นไปทำงานมาเลเซียเพื่อการแสวงหาประสบการณ์ชีวิตที่แปลกใหม่จากถิ่นต้นทาง ร้อยละ 8.8 การย้ายถิ่นไปตามเพื่อนและญาติไปทำงานด้วย ร้อยละ 7.8 และการย้ายถิ่นไปเนื่องจากกลัวสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ ร้อยละ 2.0 (ตารางที่ 1)

อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการจำแนกเหตุผลของการตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของผู้ให้ข้อมูลสำรวจตามสถานภาพของแรงงาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่มีครอบครัวแล้วส่วนใหญ่ตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียเพื่อหารายได้ที่ดีกว่าในประเทศไทยเป็นหลัก ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพโสดมีเหตุผลที่หลากหลาย รวมถึงเหตุผลที่ตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เพื่อแสวงหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ทางวัฒนธรรมซึ่ง พวกเขาไม่ได้มีความคาดหวังในการไปหารายได้เป็นหลัก (ตารางที่ 1)

จากข้อมูลดังกล่าวอาจจะกล่าวได้ว่า การตัดสินใจย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศมาเลเซียนั้น ไม่ใช่เกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว การเดินทางเข้าไปทำงานมาเลเซียยังมีเหตุผลอื่นๆทางสังคม และวัฒนธรรมประกอบด้วย เช่น การย้ายถิ่นทางวัฒนธรรมเพื่อประสบการณ์ชีวิต และการย้ายถิ่นเพื่อหลีกเลี่ยงความรุนแรงงานในพื้นที่ รวมถึงการมีเครือข่ายการย้ายถิ่น เป็นต้น

การตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ผู้ให้ข้อมูลสำรวจ ร้อยละ 84.1 ได้รายงานว่า เขาเป็นผู้ทำการตัดสินใจเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียด้วยตัวเอง อย่างไรก็ตามมีผู้ให้ข้อมูลสำรวจจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจเข้าไปทำงานมาเลเซียด้วยตัวเอง แต่เป็นการตัดสินใจ



ของสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ร้อยละ 15.9 ประกอบด้วยพ่อแม่ของแรงงาน ร้อยละ 11.2 และคู่สมรสของแรงงานร้อยละ 4.7 (ตารางที่ 2) ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าแรงงานข้ามชาติมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจด้วยตัวเองในการเดินทางไปทำงานมาเลเซีย ซึ่งตัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นผู้เลือกที่จะอยู่ในถิ่นต้นทางหรือเดินทางไปทำงานในถิ่นปลายทางด้วยตนเอง การตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียนี้อาจจะมีความสัมพันธ์กับความเป็นอิสระของแรงงานข้ามชาติที่จะเลือกที่จะส่งเงินกลับบ้านหรือไม่ส่งเงินกลับด้วย

เนื่องจากการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูทั้งหมดของผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและสำรวจ พบว่า ไม่มีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียโดยผ่านกระบวนการจัดหางานระหว่างประเทศของนายหน้าแรงงานหรือบริษัทเอกชนจัดหางาน แรงงานที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียจึงไม่ได้เสียค่านายหน้าในการหางานทำในประเทศมาเลเซีย แต่การเดินทางไปทำงานมาเลเซียของพวกเขาอาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่น (migrant networks) เพื่อเข้าถึงแหล่งงานในประเทศมาเลเซีย เครือข่ายการย้ายถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญต่อการย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจเชิงสำรวจ ร้อยละ 74.7 อาศัยความช่วยเหลือจากเครือข่ายสังคมเพื่อการหางานทำในประเทศมาเลเซีย ได้แก่ เพื่อน ร้อยละ 36.4 ญาติ ร้อยละ 21.5 สมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 9.3 และคนในหมู่บ้าน ร้อยละ 7.5 อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจบางส่วนไม่ได้อาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่นเพื่อการหางานทำ แต่พวกเขาหางานทำด้วยตนเองในครั้งแรกของการข้ามแดนไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ร้อยละ 25.2 (ตารางที่ 3)

## การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู

การส่งเงินกลับบ้านถูกนิยามในฐานะที่เป็นการโอนย้ายเศรษฐกิจของแรงงานข้ามชาติในประเทศปลายทาง (destination country) ถึงครอบครัวในประเทศต้นทาง (original country) แรงงานข้ามชาติในประเทศปลายทางกับครอบครัวแรงงานในประเทศต้นทางมีการเชื่อมโยงผ่านการส่งเงินกลับบ้านจากแรงงานข้ามชาติให้กับครอบครัว ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหลข้ามชาติ (transnational flows) ที่เชื่อมระหว่างผู้ย้ายถิ่น (movers) กับผู้ไม่ได้ย้ายถิ่น (non-movers) และชุมชนต้นทาง (original communities) กับชุมชนปลายทาง (destination communities) ผ่านความผูกพัน (ties) ทางสังคมและวัฒนธรรม

### สาเหตุของการส่งเงินกลับ

รายได้หรือค่าตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นเหตุจูงใจหลักที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย และแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีความคาดหวังที่จะทำการส่งเงินให้กับครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ นั้น มีเหตุผลหลายหลายแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล แรงงานไทยเชื้อสายมลายูบางคนทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากพวกเขามีเงื่อนไขบางประการทำให้พวกเขาต้องหาโอกาสส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในประเทศต้นทาง อย่างไรก็ตามแรงงานข้ามชาติบางคนมีแผนการที่จะทำการส่งเงินกลับ แต่พวกเขาไม่สามารถทำได้ตามความคาดหวังนั้น ในขณะที่แรงงานข้ามชาติบางคนมีความเป็นอิสระจากเงื่อนไขต่างๆในถิ่นต้นทาง พวกเขาจึงไม่ส่งเงินกลับบ้าน

สาเหตุของการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียจากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง มีเงื่อนไขบางประการในถิ่นต้นทาง ทำให้พวกเขาไม่มีความเป็นอิสระ จึงมีความจำเป็นต้องทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติที่สมรสและมีคู่สมรสหรือ/และลูกในถิ่นต้นทาง เพื่อเป็นเงินค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูลูกหรือคู่สมรสของพวกเขาในถิ่นต้นทาง ซึ่งสมาชิกในครอบครัวที่เลี้ยงดูลูกของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในถิ่นต้นทาง ถ้าแรงงานข้ามชาติและคู่สมรสไม่อยู่ในถิ่นต้นทาง ได้แก่ พ่อแม่ หรือพี่น้อง เป็นต้น แรงงานข้ามชาติจะทำการส่งเงินกลับบ้านให้บุคคลที่เลี้ยงดูลูกของพวกเขาเป็นประจำสม่ำเสมอ ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำรวจ ต่อไปนี้

ลูกสาวก็ส่งเงินให้เป็นค่าเลี้ยงดูหลาน 2 คน พวกเขา [หลาน] ใช้เงินกันวันละร้อยบาท ต่อวัน ลูกสาวให้เงินค่าเลี้ยงดู เดือนละ 3,000 บาท เขาก็ส่งเงินให้ทุกเดือน แต่จะกลับบ้านทุก ๆ 2 เดือนมาเยี่ยมลูก กลับบ้านแต่ละครั้งก็อยู่บ้าน ประมาณ 5 วัน . . . ก่อนที่แม่เขาเสีย ลูกสาวจะให้เงินแม่เป็นประจำ เพราะแม่ไม่มีรายได้อะไร ภรรยาเป็นแม่บ้าน

หลังจากที่แม่เสีย ลูกก็เป็นดูแลหลานแทน แต่ค่าเทอม ค่าใช้จ่ายเปิดเทอมลูกสาวเขา เป็นคนจัดการเองหมด เขาจะจ่ายค่าเทอม ลูกสองคนที่เรียนโรงเรียนเอกชน เทอมละ 3000 บาทต่อคน แต่หลานเรียนอเนกอรุณ ลุงจ่ายเดือนละ 150 บาทต่อคน ส่วนค่า หนังสือ เสื้อผ้า ลูกสาวเป็นคนจัดการเอง [ครอบครัวแรงงาน 1]

พี่ชาย [แรงงานข้ามชาติในถิ่นปลายทาง] จ้างน้องสาว[ครอบครัวในถิ่นต้นทาง] เลี้ยง หลาน เดือนละ 3,000 บาท และให้ค่ากินหลาน เดือนละ 2,000 บาท ตอนที่พี่ชายกลับบ้าน เขาก็ให้เงินพ่อใช้ครั้งละ 2,000 บาท . . . ที่บ้านคิดว่าเงินของเขาให้เขาไปทำงาน ก็ดีแล้ว เราไม่ได้คาดหวังให้เขามาเลี้ยงดู เราก็เลี้ยงดูตัวเองกันได้ ที่บ้านก็ไม่มีภาระ อะไร เขาไม่เป็นภาระให้กับครอบครัว หาเลี้ยงตัวเองได้ก็ดีแล้ว [ครอบครัวแรงงาน 2]

รายได้แต่ละเดือนเอาไปฝากธนาคารไทย ครั้งหนึ่ง เปิดบัญชีไว้ที่ปัตตานี และอีกครั้ง เอามาเป็นค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูลูกที่บ้าน มีลูก 2 คน คนโตอายุ 10 ขวบ เรียน ป.3 ที่ โรงเรียนเมืองปัตตานี ฝากน้องสาวเลี้ยงที่บ้าน คนเล็ก 4 เดือน เลี้ยงเอง เอาไปทำงาน ด้วย ถ้าโตถึงเกณฑ์เข้าโรงเรียนก็จะเอามาให้น้องสาวเลี้ยงที่บ้าน จ้างน้องสาว [ครอบครัวในถิ่นต้นทาง] เลี้ยงลูก เดือนละ 2,000 บาท และค่ากินของลูก 3,000 บาท แต่ละเดือนก็ต้องส่งเงินให้น้องสาว เดือนละ 5,000 บาท ไม่ได้ส่งเงินให้พ่อประจำ แต่จะให้เงินพ่อใช้บ้าง บางครั้ง ครั้งละพันบาท สองสามเดือนจะให้พ่อชะครั้ง พ่อเขามี รายได้ประจำ เขาหาเลี้ยงตัวเองได้อยู่ [แรงงาน 4]

เมื่อก่อนแฟน [สามีที่เป็นแรงงานข้ามชาติ] ฝากเงินให้กับพี่ชายหรือญาติ เขามาให้แม่ เขาก็สบายๆ แม่เขาก็เอาเงินมาให้เราที่บ้าน [ปัตตานี] เขา [แรงงานข้ามชาติ] ส่ง เงินให้ สองเดือนครั้ง แต่ถ้าเรา [ภรรยา] ไม่มีเงิน เราก็โทรไปบอกเขา เขาก็ให้แม่เขา เอาเงินมาให้เราก่อน เขาส่งให้ครั้งละ 4,000 บาทต่อครั้ง เขาให้เราครึ่งหนึ่ง และเขา เก็บไว้ใช้ครึ่งหนึ่ง เขาเอาไว้ใช้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวเขา เป็นค่าบุหรื [ครอบครัวแรงงาน 4]

เขา [แรงงานข้ามชาติ] ไม่ได้ส่งเงินกลับบ้าน เขาพาเงินมาเอง ตอนที่เขากลับมาบ้าน เขาฝากเงินเก็บที่แม่ [ครอบครัวในถิ่นต้นทาง] แต่แม่ไม่ได้มีการเปิดบัญชี แม่เก็บเงิน เอาไว้เองที่บ้าน เขาก็แบ่งเงินให้พ่อแม่ด้วย เขากลับมาบ้านปีละสองครั้ง เขากลับบ้าน มาแต่ละครั้ง มีเงินมาฝากพ่อแม่ ประมาณครั้งละ 20,000 บาท ล่าสุดเขาพาเงินกลับมา 9,000 บาท ฝากให้แม่เก็บไว้ 5,000 บาท [ครอบครัวแรงงาน 6]

เขา [แรงงานข้ามชาติ] ส่งเงินให้เดือนละ 6,000 บาท เขาเก็บเงินไว้ใช้เอง 3,000 บาท เก็บไว้เป็นค่าเดินทาง เขากลับมาบ้านทุกๆ วันที่ 30 ของทุกเดือน เดือนที่แล้วเขาก็ให้ เงินแม่ 6,000 บาท เขาส่งเงินให้ที่บ้านด้วยตัวเอง เพราะเขากลับมาบ้านทุกเดือนอยู่แล้ว

ถ้าเขาฝากคนอื่น เขากลับไม่ถึงมือแม่ เพราะยังไรเขาก็กลับทุกเดือน [ครอบครัว  
แรงงาน 7]

### สาเหตุของการไม่ส่งเงินกลับ

ประเด็นการไม่โอนเงินหรือส่งเงินกลับบ้านนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจ แรงงานเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียบางคนไม่ได้ทำการส่งเงินกลับให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทั้งนี้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติที่ไม่ได้ส่งเงินกลับบ้านให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากพวกเขาไม่มีความเป็นอิสระจากครอบครัว พวกเขาไม่มีการรับผิดชอบในการเลี้ยงดูต่อครอบครัวในถิ่นต้นทาง การที่จะส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับจึงเป็นทางเลือกอย่างอิสระของแรงงานข้ามชาติที่ปราศจากเงื่อนไขของครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ส่งเงินกลับบ้านกลุ่มนี้ มีแนวโน้มเป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพโสด ไม่มีการดูแลสมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทาง หรือไม่ มีพ่อแม่ที่ต้องหาเลี้ยงดูแล เนื่องจากพ่อแม่เสียชีวิตแล้ว ดังตัวอย่างที่ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก เช่น

การที่เขาไม่ส่งเงินให้ครอบครัว พี่น้องในครอบครัวมีรายได้แล้ว มีงานทำเป็นของตนเองกันทุกคน และพ่อแม่ก็เสียชีวิตหมดแล้ว [ครอบครัวแรงงาน 12]

พ่อแม่เสียชีวิตไปหมดแล้ว สมาชิกในครอบครัวมีงานทำ มีรายได้กันทุกคน และได้แยกย้ายกันมีครอบครัวกันหมด จึงไม่ต้องส่งเสียเงินกลับมา [ครอบครัวแรงงาน 10]

ในขณะที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูบางคน มีสถานภาพเป็นลูกที่มีพ่อแม่อยู่ในถิ่นต้นทาง แต่พ่อแม่ของพวกเขา มีรายได้หลักเป็นของตนเอง พ่อแม่ของพวกเขาไม่ได้คาดหวังในการส่งเงินกลับให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทำให้แรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้มีอิสระในการเลือกที่จะส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวที่อยู่ข้างหลัง ครอบครัวที่อยู่ข้างหลังต้องการให้พวกเขาหารายได้เลี้ยงชีวิตด้วยตนเองเท่านั้น ดังนั้นการเป็นแรงงานข้ามชาติของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในประเทศมาเลเซีย จึงมีความหมายถึง การทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตัวเอง พวกเขาไม่ได้เดินทางไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว แรงงานข้ามชาติและครอบครัวไม่มีความคาดหวังการส่งเงินจากค่าจ้างที่ได้จากการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่อยู่ข้างหลังของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติ จึงเป็นทางเลือกที่จะทำการส่งเงินหรือไม่ส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ตัวอย่างจากผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก กล่าวว่า

แม่อยากให้ลูกหาเงินด้วยตนเอง และอยากให้ลูกได้รู้ว่าการที่จะหาเงินได้ นั้นมันต้องแลกด้วยหยาดเหงื่อของเขา ส่วนครอบครัวนั้นก็มีรายได้เพียงพอแล้ว [ครอบครัวแรงงาน 11]

ทางบ้านไม่ต้องการให้ส่ง เพราะต้องการให้เขาสามารถเลี้ยงดูตัวเองให้ได้เท่านั้น [ครอบครัวแรงงาน 3]

ที่บ้านคิดว่าเงินของเขา ให้เขาไปทำงานก็ดีแล้ว เราไม่ได้คาดหวังให้เขามาเลี้ยงดู เรา  
ก็เลี้ยงดูตัวเองกันได้ ที่บ้านก็ไม่มีภาระอะไร เขาไม่เป็นภาระให้กับครอบครัว หาเลี้ยง  
ตัวเองได้ก็ดีแล้ว [ครอบครัวแรงงาน 14 ]

ลูกสาวไม่ได้ส่งเงินกลับบ้านให้ลุง ลุงก็ทำงานหาเงินเองได้ ลุงก็ไม่อยากใช้เงินของลุง  
[ครอบครัวแรงงาน 1 ]

พี่ชายเรามาทำงานที่มาเลย์ตั้งหลายปี เขายังไม่มีเงินเก็บเลย ผู้ชายหนุ่มนะพี่ เขาไป  
ทำงานมีแต่เที่ยวสนุก เงินที่จะส่งให้ที่บ้านนั้นไม่ต้องพูดถึงหรอกพี่ เขากลับบ้านก็ให้  
เงินแม่บ้าง แต่มันก็แค่สองสามพันบาท เขาไม่ได้ทำอะไรเยอะแยะ เขาทำงานก็หาเลี้ยง  
ตัวเอง [ครอบครัวแรงงาน 15]

ลูก [ลูกสาวที่เป็นแรงงาน]ไปทำงานมาเลย์ได้ชะ หนึ่งปีแล้ว เขาไปขายข้าวแกง ร้าน  
ต้มยำ เขาเป็นเด็กเสิร์ฟ . . . รายได้ลูกเดือนละ 8,000 บาท เขาไม่ได้ส่งเงินให้ที่บ้าน  
เขาย้ายมา 3 ร้านแล้ว ร้านแรกเขาได้ 250 บาท ต่อวัน อยู่ได้ 3 เดือน ย้ายไปร้านใหม่  
ได้วันละ 220 บาท ทำได้ 2 เดือน เจ้าของร้านว่าจะให้วันละ 250 บาท แต่เขาไม่ได้ให้  
เลยออกไปอยู่ร้านใหม่ ได้วันละ 280 บาท . . . เขาเคยให้เงินใช้ 1,000 บาท ตอนเขา  
กลับมาบ้าน เขาให้พ่อแม่คนละพัน เขาทำงานหน้าเซเวน เขาไม่เคยเก็บเงิน เงินที่  
ได้มาก็เอาไปใช้หมด ตอนแรกมาเลย์รู้จักเรา อยู่ไปนานๆ เรารู้จักมาเลย์ เงินมันก็ไม่  
เหลือ พ่อบอกทุกครั้ง บอกว่าเก็บเงินเก็บทองบ้าง อย่ากินเยอะ จะได้มีเงิน ไปซื้อทอง  
บ้าง เขาเป็นคนกินจุ เลยกินเยอะ เด็กส่วนมากไปทำงานมาเลย์ไม่ได้เก็บเงิน ถ้าวัย  
เปอร์เซ็นต์ เจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์ไม่ได้มีเงินเก็บแน่ [ครอบครัวแรงงาน 9]

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสำรวจ ผู้ให้ข้อมูลสำรวจประเด็นการส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับให้  
ครอบครัวในถิ่นต้นทาง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจ ร้อยละ 86.9 ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวใน  
ถิ่นต้นทาง มีเพียงร้อยละ 13.1 ที่ไม่ได้ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง เมื่อทำการ  
จำแนกผู้ให้ข้อมูลสำรวจตามสถานภาพสมรส พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่ให้ข้อมูลสำรวจที่มีสถานภาพ  
สมรสหรือมีครอบครัวแล้วทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางมากกว่าผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่  
มีสถานภาพโสด ผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่ไม่ได้ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางนั้น ส่วน  
ใหญ่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่มีสถานภาพโสด (ตารางที่ 4)

สาเหตุที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่ส่งเงินกลับบ้านให้  
ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ผลการสำรวจ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.8 ต้องการส่งเงินกับบ้าน  
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในชีวิตประจำวันของครอบครัว รองลงมา คือ ร้อยละ 22.0 ทำการส่งเงินกลับ  
บ้านเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระให้กับครอบครัวที่อยู่ข้างหลัง มีเพียงผู้ให้ข้อมูลเพียงเล็กน้อยที่ให้  
เหตุผลของการส่งเงินกลับเพื่อเป็นเงินออมและชำระหนี้สิน (ตารางที่ 5)

ข้อมูลจากผลการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 13.1 ของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียไม่เคยทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง (ตารางที่ 4) จากผลการสำรวจนี้ แสดงว่ามีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติจำนวนน้อยมากที่ไม่ได้ทำการส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม การส่งเงินของแรงงานข้ามชาติมีความแตกต่างกันในขนาดและปริมาณจำนวนเงินที่พวกเขาทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในแต่ละครั้ง ขนาดของจำนวนเงินที่ทำการส่งเงินให้ครอบครัวขึ้นอยู่กับจำนวนเงินรายได้ของการจ้างงาน และเงินออมของแรงงานข้ามชาติแต่ละบุคคลในประเทศมาเลเซีย ถ้าพวกเขามีรายได้เพิ่มขึ้นหรือลดลง การส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน

### ความเป็นพลวัตการส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านมีความเป็นพลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก บางคนเคยทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่เลิกทำการส่งเงินกลับบ้าน บางคนไม่เคยทำการส่งเงินกลับบ้านในระยะเริ่มแรกของการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย แต่กลับมาทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางในระยะหลังของการไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เมื่อสถานการณ์การเป็นแรงงานข้ามชาติเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเงื่อนไขข้อจำกัดในประเทศปลายทาง ดังตัวอย่าง

กรณีครอบครัวแรงงานย้ายถิ่นที่ 2 แรงงานข้ามชาติคนหนึ่งเดินทางข้ามแดนไปทำงานในประเทศมาเลเซียในร้านอาหารต้มยำ เขาเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียช่วงวัยรุ่นก่อนที่จะแต่งงาน การไปทำงานในประเทศมาเลเซียในห้วงเวลาที่เขาเป็นวัยรุ่นนั้น เขาไม่เคยทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง การไปทำงานในประเทศมาเลเซียในห้วงเวลานั้น จึงเป็นการไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพของตนเอง ไม่ได้มีความหมายถึงการเลี้ยงดูครอบครัวที่อยู่ข้างหลัง แต่หลังจากเขาแต่งงานมีภรรยาและลูก สถานภาพสมรสของแรงงานข้ามชาติเปลี่ยนแปลงไป เขามีพันธะและสมาชิกครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง แบบแผนการส่งเงินกลับบ้านของเขาจึงเปลี่ยนจากไม่เคยส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวที่อยู่ข้างหลังเพื่อเป็นการเลี้ยงดูบุตรและภรรยาของเขาเอง

หลังจากเขามีลูก พี่ชายชอบฝากเงินกับเพื่อนที่ทำงานด้วยกันเอาเงินมาให้ เพื่อนเขาก็เอาเงินมาให้ที่บ้าน เขาก็มาถามหาเราแล้วก็บอกว่าพี่ให้เอาเงินมาให้ เราก็ไม่เคยรู้จักเพื่อนเขามาก่อน แต่ทุกครั้งเขาจะโทรมาบอกว่าให้เพื่อนเอาเงินมาให้ เขาก็บอกว่าเงินเท่าไร ตอนที่เขายังไม่แต่งงานมีลูก เขาไม่เคยสนใจครอบครัว ไม่เคยให้เงินที่บ้านใช้ นิสัยผู้ชายชอบเที่ยวเล่น แต่ก็จะให้แม่บ้างเป็นบางครั้ง ไม่บ่อยนัก หลังจากมีลูก เขาให้เงินมากกว่า คงเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ตอนเป็นวัยรุ่นชอบเที่ยว หลังแต่งงานเห็นเขาก็มีเงินเก็บ มีบัญชีธนาคารของตนเอง แต่งงานแล้วดีขึ้นมาก [ครอบครัวแรงงาน 2 ]

กรณีแรงงานข้ามชาติ 7 เขาเดินทางข้ามแดนไปทำงานในประเทศมาเลเซียตั้งแต่อายุ 20 ปี เขาตัดสินใจมาทำงานมาเลเซียเพื่อหาเลี้ยงตัวเอง อย่างไรก็ตามเขาก็ทำการส่งเงินกลับบ้านเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระแม่ที่อยู่ข้างหลัง เนื่องจากแม่เป็นผู้หารายได้หลักในการเลี้ยงดูครอบครัวคนเดียว แต่เมื่อสถานการณ์การทำงานในประเทศมาเลเซียเปลี่ยนแปลง เขาจึงไม่มีรายได้เพียงพอในการดำเนินชีวิตทำให้ไม่มีความสามารถในการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวที่อยู่ข้างหลังได้ตามปกติ เหมือนที่เขาเคยทำ

เมื่อก่อนนั้นส่งเงินให้แม่ใช้บ้าง เป็นประจำทุกๆ สองเดือน ให้แม่ใช้บ้าง ให้น้องใช้บ้าง . . . ปีก่อน เราไปออกรถมอเตอร์ไซด์ใหม่ คันหนึ่ง 68,000 บาท เราต้องผ่อนเดือนละ 4,300 บาท ช่วงแรกๆ เราก็กู้เงินให้แม่เอาเงินไปผ่อนรถเป็นประจำ แต่เราหยุดไปทำงานที่มาเลเซียช่วงหนึ่ง ตอนนั้นก็เพิ่งกลับมาทำงานใหม่ได้สี่เดือน ช่วงนี้ยังไม่ได้ส่งเงินให้แม่ เงินผ่อนรถก็ให้แม่จ่ายไปก่อน ร้านใหม่ที่ทำอยู่นี้รายได้ไม่ดี เราไม่มีเงินเหลือที่จะส่งให้ที่บ้าน [แรงงาน 7]

การส่งเงินกลับบ้านสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาในขณะที่แรงงานเชื้อสายมลายูยังคงเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย แรงงานข้ามชาติบางคนมีแนวโน้มในการส่งเงินกลับบ้านเพิ่มขึ้น แต่บางคนอาจจะมีเงื่อนไขจำกัดบางประการในการทำงานที่ประเทศมาเลเซีย พวกเขาจึงไม่สามารถโอนเงินหรือส่งเงินให้กับครอบครัวได้อย่างปกติเหมือนเดิมทำให้เงินส่งกลับน้อยลงจากเดิม ทั้งนี้จากผลการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูประมาณครึ่งหนึ่งมีแนวโน้มในการส่งเงินกลับบ้านอย่างปกติให้ครอบครัวไม่เปลี่ยนแปลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 55.9 ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลสำรวจอีกครั้งหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในการส่งเงินให้ครอบครัวจากปีที่ผ่านมา โดยผู้ให้ข้อมูลสำรวจ ร้อยละ 39.8 มีแนวโน้มในการส่งเงินเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และมีเพียงร้อยละ 4.3 เท่านั้นที่มีแนวโน้มในการส่งเงินลดน้อยลงจากปีที่ผ่านมา (ตารางที่ 6)

#### การส่งสิ่งของกลับบ้าน

ถึงแม้ว่า คำว่า “การส่งเงินกลับบ้าน” (remittance) มีความสัมพันธ์กับการส่งเงินของแรงงานข้ามชาติที่เป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการเดินทางไปทำงานต่างประเทศของแรงงานข้ามชาติในถิ่นปลายทางให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่การส่งเงินกลับบ้านไม่ได้มีความหมายจำกัด เฉพาะการส่งเงินที่เป็นรายได้ของพวกเขาเท่านั้น แต่มีนัยหมายถึงการส่งสิ่งของด้วย เนื่องจากการส่งสิ่งของกลับบ้านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับการส่งเงินกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่งกลับให้กับครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ นั้น เงินเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งของการส่งเงินกลับบ้านเท่านั้น ยังมีการส่งสิ่งของบริโภค และอุปโภคข้ามพรมแดนไทย-มาเลเซียให้กับครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติจะนิยมนำสิ่งของ เช่น เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ อาหาร แรงงานสตรีนิยมนำเครื่องประดับ ทอง บ่อยครั้ง แรงงานจะนำเงินกลับบ้านเอง ช่วงวันหยุดประจำปี จำนวนเงินนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงาน และความ

ประหยัดในการใช้เงิน แรงงานจะนำเงินสะสมที่ทำงานเก็บเงินได้ตลอดปีนำกลับประเทศด้วยตัวเขาเอง อย่างไรก็ตามการส่งสิ่งของให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางนั้นเป็นสิ่งของที่มีมูลค่าไม่มากนัก แต่เป็นสินค้าที่มีราคาถูกกว่าในถิ่นต้นทาง ดังตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกให้ข้อมูล ดังนี้

เขาชอบส่งของกิน ของใช้ ส่วนใหญ่ฝากน้ำมัน น้ำมันที่นั่นถูก [ครอบครัวแรงงาน 4]

เขามีการซื้อของกินมาฝากหลานๆ และของใช้ในครัวเรือน [ครอบครัวแรงงาน 6]

ตอนเดือนบวช พี่ชาย[แรงงานข้ามชาติ]ก็ให้เงินกับญาติ ซื้อของให้ ซื้อทองให้น้องสาว ส่วนใหญ่เป็นเครื่องประดับจากมาเลย์ [ครอบครัวแรงงาน 2]

สามเดือนก่อน แม่เขา [แรงงานข้ามชาติ] ซื้อโทรศัพท์มือถือให้ลูกใช้ แม่ซื้อมา 3000 บาท ให้ใช้เพราะที่บ้าน หลานใช้โทรหาแม่ทุกคืนเลย [ครอบครัวแรงงาน 1]

ข้อมูลการสำรวจเกี่ยวกับการส่งสิ่งของกลับบ้าน พบว่า ร้อยละ 56.0 หรือประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ให้ข้อมูลเคยนำสิ่งของจากถิ่นปลายทางให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง (ตารางที่ 7) สำหรับประเภทของสิ่งของที่ส่งให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภค ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 33.3 รองลงมา คือ เสื้อผ้า ร้อยละ 31.5 และเครื่องโทรศัพท์ ร้อยละ 20.4 ส่วนสินค้าบริโภค ร้อยละ 25.9 (ตารางที่ 8)

### ใครเป็นผู้ส่งเงินกลับบ้าน

สถานภาพการเป็นสมาชิกในครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) สถานภาพสมรสแล้ว แรงงานข้ามชาติมีครอบครัวของตนเอง คู่สมรสอาจจะทำงานอยู่ในถิ่นต้นทางหรือเป็นแรงงานข้ามชาติถิ่นปลายทางทั้งคู่ และหรืออาจจะมีลูกที่อาศัยอยู่กับญาติพี่น้องในถิ่นต้นทาง ในขณะที่พวกเขาเดินทางไปทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพสมรสแล้วจึงบทบาทเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว และให้การดูแลคู่สมรส และลูกที่อยู่ในถิ่นต้นทาง แรงงานข้ามชาติที่เป็นบิดามารดาส่งเงินกลับบ้านให้กับคนที่อยู่ข้างหลังเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของบุตร และ 2) สถานภาพโสด แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ยังไม่ได้แต่งงานหรือเป็นโสด พวกเขามีสถานภาพเป็นเพียงลูกในครอบครัวถิ่นต้นทางและมีพ่อแม่ในครอบครัวในถิ่นต้นทาง ซึ่งพวกเขาสามารถส่งเงินกลับบ้านให้พ่อแม่ในถิ่นต้นทาง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของพ่อแม่ที่อยู่ในถิ่นต้นทาง

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูทั้งสองสถานภาพนั้น สามารถทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีหน้าที่หลักในการหาเลี้ยงครอบครัว การเดินทางไปทำงานประเทศมาเลเซีย



ของแรงงานจึงเป็นรายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง เพื่อการหาเลี้ยงครอบครัว พวกเขาจึงต้องทำการส่งเงินกลับให้กับสามี/ภรรยาและ/หรือลูกในถิ่นต้นทาง ขณะเดียวกัน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่สถานภาพโสด พวกเขาอาจจะมีความเป็นอิสระในการที่จะตัดสินใจส่งเงินหรือไม่ส่งเงินให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากการเดินทางไปทำงานมาเลเซียของพวกเขา อาจจะไม่ใช้รายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง สมาชิกในครอบครัวของพวกเขาอาจจะมีส่วนหลักของครอบครัวที่เป็นรายได้ของครอบครัว แรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพโสดอาจจะไม่มีหน้าที่หลักในการหาเลี้ยงดูแลครอบครัวในถิ่นต้นทางเหมือนกับแรงงานข้ามชาติที่สมรสและมีครอบครัวแล้ว การส่งเงินกลับของแรงงานข้ามชาติที่ยังไม่ได้แต่งงานเป็นเพียงกลยุทธ์ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัว ซึ่งครอบครัวในถิ่นต้นทางอาจจะไม่ได้คาดหวังเงินส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติที่โสด การเดินทางไปทำงานมาเลเซียของแรงงานข้ามชาติที่ยังไม่ได้แต่งงานมีครอบครัวของตนเอง จึงอาจจะมีความหมายเพื่อการหาเลี้ยงชีพหรือการหารายได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง

ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากครอบครัวแรงงาน 1 ครอบครัวแรงงาน 2 และแรงงานข้ามชาติ 4 พบว่า พวกเขาเป็นแต่งงานมีครอบครัวแล้ว โดยทั้งสามีและภรรยาเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียทั้งสองคน การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของพวกเขาเป็นการเดินทางไปหารายได้เลี้ยงดูครอบครัว และปล่อยให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นผู้เลี้ยงดูลูกของพวกเขา พวกเขาจึงต้องส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง เพื่อเป็นเงินในค่าเลี้ยงดูลูกในถิ่นต้นทาง ระหว่างที่พวกเขาทำงานในถิ่นปลายทาง

ลูกสาวก็ส่งเงินให้เป็นค่าเลี้ยงดูหลาน 2 คน พวกเขาใช้เงินกันวันละร้อยบาทต่อวัน ลูกสาวให้เงินค่าเลี้ยงดู เดือนละ 3,000 บาท [ครอบครัวแรงงาน 1]

พี่ชาย [แรงงานข้ามชาติในถิ่นปลายทาง] จ้างน้องสาว[ครอบครัวในถิ่นต้นทาง] เลี้ยงหลาน เดือนละ 3,000 บาท และให้ค่ากินหลาน เดือนละ 2,000 บาท [ครอบครัวแรงงาน 2]

ฝากน้องสาวเลี้ยงที่บ้าน คนเล็ก 4 เดือน เลี้ยงเอง เอาไปทำงานด้วย ถ้าโตถึงเกณฑ์เข้าโรงเรียนก็จะเอามาให้น้องสาวเลี้ยงที่บ้าน จ้างน้องสาว [ครอบครัวในถิ่นต้นทาง] เลี้ยงลูก เดือนละ 2,000 บาท และค่ากินของลูก 3,000 บาท แต่ละเดือนก็ต้องส่งเงินให้น้องสาว เดือนละ 5,000 บาท [แรงงาน 4]

ทั้งนี้ ข้อมูลการสำรวจ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งที่สมรสแล้วและยังเป็นโสด ส่วนใหญ่ส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตามแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพสมรสแล้วมีแนวโน้มในการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางมากกว่าแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพโสดหรือยังไม่ได้แต่งงาน ประมาณร้อยละ 92.6-100.0 แรงงานข้ามชาติที่ไม่เคยส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวมีแนวโน้มเป็นแรงงานข้ามชาติที่ยังไม่ได้แต่งงาน ร้อยละ 16.0-20.0 (ตารางที่ 9)

## ใครเป็นผู้รับเงินส่งกลับบ้าน

ผู้รับเงิน คือ บุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากแรงงานข้ามชาติในถิ่นปลายทางในการจัดการเงินส่งกลับในถิ่นต้นทาง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับเงินจากแรงงานข้ามชาติกับเพศของผู้รับเงินส่งกลับมีความสำคัญต่อความไว้วางใจในการจัดการเงินส่งกลับ แรงงานข้ามชาติสามารถส่งเงินกลับบ้านให้กับสมาชิกในครอบครัวที่หลากหลายในถิ่นต้นทาง เช่น การส่งเงินให้พ่อ/แม่ในถิ่นต้นทาง การส่งเงินให้คู่สมรสในถิ่นต้นทาง การส่งเงินให้พี่/น้องในถิ่นต้นทาง หรือการส่งเงินให้ลูกในถิ่นต้นทาง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินให้กับผู้หญิงในครอบครัวในถิ่นต้นทางมากกว่าผู้ชาย เช่น ส่งเงินให้กับแม่ ภรรยา หรือญาติผู้หญิงคนอื่นๆ ที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับ สิ่งที่น่าสนใจ คือ การจัดการเงินส่งกลับของแรงงานข้ามชาติอยู่ในมือของผู้หญิงที่เป็นแม่หรือภรรยา ซึ่งเพศสภาพมีความสำคัญต่อความไว้วางใจในการเป็นผู้รับเงิน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจส่งเงินให้กับผู้หญิงให้เป็นผู้ดูแลและผู้จัดการเงินส่งกลับบ้านของพวกเขา ในขณะที่แรงงานข้ามชาติไม่ได้อยู่ในถิ่นต้นทาง ดังตัวอย่างที่ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่

แฟนเป็นคนเก็บเงินรายได้ ให้เงินแฟนเป็นค่าใช้จ่ายในบ้าน ค่าอาหาร ค่าเล่าเรียนลูก ตอนนี้ลูกเรียนหนังสือ 2 คน คนโตเรียน ป.5 อีกคนเรียนอนุบาล 2 แฟนเป็นคนตัดสินใจการเงิน [แรงงาน 3]

ทุกครั้งแก [แรงงานข้ามชาติ] ให้ลูกสาวเอาเงินไปฝากธนาคารเก็บเงิน เขาให้ลูกสาวเป็นคนจัดการเงินให้ ถ้ามีเงินเยอะ แกกลัวแกใช้เงินเยอะ แกใช้เงินเก่งด้วย ถ้าให้ลูกสาวเป็นคนจัดการ แกอยากใช้เงิน แกก็ต้องกลับมาบ้าน ให้ลูกสาวเป็นคนจัดการให้ ก่อนที่จะให้เงินลูกไปฝากธนาคารนั้น แกจะหักเงินเดือนละหมื่น เอาไปใช้ส่วนตัวก่อน แกไม่มีบัญชีเงินฝากของตัวเอง บัญชีธนาคารที่ฝากเงินเป็นชื่อของลูกสาว แกให้ลูกสาวเป็นคนจัดการให้หมด [ครอบครัวแรงงาน 8]

เขา [แรงงานข้ามชาติ] ฝากเงินเก็บที่แม่ แต่แม่ไม่ได้มีการเปิดบัญชี แม่เก็บเงินเอาไว้เองที่บ้าน [ครอบครัวแรงงาน 6]

ทั้งนี้ ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง ประกอบด้วย พ่อ/แม่ ภรรยา/สามี ลูก และญาติพี่น้อง อย่างไรก็ตามมากกว่าครึ่งของผู้รับเงินส่งกลับจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายู คือ พ่อแม่ของแรงงานข้ามชาติในถิ่นต้นทาง รองลงมาคือ คู่สามีภรรยาของแรงงานข้ามชาติ บุคคลที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับบ้านนี้เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการใช้เงินส่งกลับบ้านในถิ่นต้นทาง ในระหว่างที่แรงงานข้ามชาติทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซีย จากผลการศึกษา มีข้อสังเกตว่า ผู้รับเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานข้ามชาติในถิ่นต้นทาง ร้อยละ 9.6 เป็นยาย อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกในครอบครัวทั้งสามมีภรรยาเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย มีเพียงลูกที่อยู่ในถิ่นต้นทาง และลูกของแรงงาน

ข้ามชาติไม่มีความสามารถในการจัดการใช้เงินด้วยตนเอง แรงงานข้ามชาติจึงโอนเงินหรือส่งเงินให้กับยายเป็นผู้จัดการเงินส่งกลับนั้น ในระหว่างที่พ่อแม่ทำงานอยู่ในถิ่นปลายทาง (ตารางที่ 10)

นอกจากนั้นแล้ว ข้อมูลจากการสำรวจ ผู้ให้ข้อมูลประมาณครึ่งหนึ่ง พบว่า ผู้รับเงินโอนหรือเงินส่งกลับบ้านในถิ่นต้นทางจากแรงงานข้ามชาติ คือ แม่ของแรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 56.9 รองลงมา คือ ภรรยาของแรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 32.3 มีบางส่วนที่ส่งเงินให้กับพ่อของแรงงานข้ามชาติ และสามีของแรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 4.3 และ 3.2 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะกล่าวได้ว่า ผู้รับเงินส่งกลับบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงทั้งแม่และภรรยา อย่างไรก็ตามเมื่อทำการจำแนกผู้ให้ข้อมูลสำรวจตามสถานภาพสมรส พบว่า แรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพสมรสโสด ส่วนใหญ่พวกเขาจะส่งเงินให้กับแม่ ในขณะที่แรงงานข้ามชาติที่แต่งงานและมีครอบครัวแล้ว ส่วนใหญ่พวกเขาจะส่งให้คู่สมรส (ตารางที่ 10)

### ขนาดของเงินส่งกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติให้กับครอบครัวที่ถิ่นต้นทางนั้น มีความสัมพันธ์กับค่าจ้างจากการทำงานของแรงงานข้ามชาติ ถึงแม้ว่าประเทศมาเลเซียไม่มีกฎหมายกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศทั้งแรงงานท้องถิ่นและแรงงานข้ามชาติ แต่แรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียจะได้รับค่าจ้างขึ้นอยู่กับตลาดแรงงานจากลักษณะงานและทักษะของแรงงาน ทั้งนี้ค่าจ้างแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย สามารถสรุปจำแนกตามลักษณะงานได้ดังนี้

1. รับจ้างทำงานร้านอาหารต้มยำ ร้านอาหารไทยฮาลาลหรือร้านอาหารต้มยำเป็นที่นิยมและแพร่หลายในประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะกรุงกัวลาลัมเปอร์ ร้านอาหารต้มยำมีผู้ประกอบการคนไทยมุสลิมและคนไทยเชื้อสายมลายู รวมถึงคนมาเลเซียเป็นผู้ประกอบการ และทำการจ้างแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในร้านอาหารต้มยำ โดยเฉพาะแรงงานวัยหนุ่มสาวที่ทำงานหน้าร้านในการให้บริการลูกค้า ภายในร้านต้มยำจะประกอบด้วย แรงงานตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ พนักงานล้างจาน พนักงานเสิร์ฟอาหาร พนักงานทำเครื่องดื่ม ผู้ช่วยหัวหน้าครัว และก๊วก จำนวนพนักงานนั้นขึ้นอยู่กับขนาดจำนวนโต๊ะอาหารของร้านต้มยำ ตั้งแต่ 2-20 คน อัตราค่าจ้างของพนักงานขึ้นอยู่กับตำแหน่งของงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในร้าน ได้แก่ พนักงานล้างจาน และ พนักงานเสิร์ฟอาหาร 20-25 เหรียญมาเลเซีย (RM) (200-250 บาท) พนักงานทำเครื่องดื่ม 20-25 RM (200-250 บาท) ผู้ช่วยครัว 25-30 RM (250-300 บาท) และหัวหน้าครัว 30-70 RM (300-700 บาท) ต่อวัน

2. รับจ้างกรีดยาง คนไทยเชื้อสายมลายูเข้าไปรับจ้างกรีดยางในประเทศมาเลเซียกระจายอยู่ทั่วไปในรัฐตอนเหนือของมาเลเซียที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพาราของประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่พรมแดนไทย-มาเลเซียในเมืองกะงะห์ รัฐปะลิส เมืองปาเซมัส รัฐกลันตัน เป็นต้น อัตราของค่าจ้างแรงงานกรีดยาง

ยางขึ้นอยู่กับผลงานซึ่งมีการแบ่งกันเป็นสัดส่วนระหว่างนายจ้างและแรงงาน หรือประมาณ 30-40 RM (300-400 บาท) ต่อวัน

3. รับจ้างประมง แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเข้าไปทำงานประมงในมาเลเซียที่กัวลาปะลิส และเกาะลังกาวิ ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการประมงของประเทศมาเลเซีย แรงงานที่เข้าไปทำงานประมงในมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เคยเป็นประมงพื้นบ้านในจังหวัดชายแดนใต้ โดยเฉพาะจากจังหวัดปัตตานี อัตราค่าจ้างของการรับจ้างประมงขึ้นอยู่กับผลงานซึ่งมีการแบ่งกันเป็นสัดส่วนระหว่างนายจ้าง ได้กง และแรงงาน ประมาณเดือนละ 900-3,000 RM (9,000-30,000 บาท) ต่อเดือน

ทั้งนี้ จากข้อมูลสำรวจของผู้ให้ข้อมูลสำรวจจากกลุ่มที่เป็นแรงงานข้ามชาติ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานก่อสร้างในประเทศมาเลเซีย ได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่อวันสูงที่สุดเฉลี่ย จำนวน 616.67 บาทต่อวัน รองลงมา คือ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานเป็นพ่อครัว/แม่ครัวในร้านต้มยำในประเทศมาเลเซีย เฉลี่ยวันละ 576.19 บาท ส่วนแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในร้านอาหารต้มยำทั่วไปที่ไม่ใช่พ่อครัวแม่ครัวได้รับค่าจ้างเฉลี่ยวันละ 346.82 บาทต่อวัน (ตารางที่ 11)

อัตราค่าจ้างของแรงงานข้ามชาติที่แตกต่างกันทำให้ความสามารถในการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม จำนวนเงินรายได้ของแรงงานข้ามชาตินั้น ไม่ได้หมายความว่าแรงงานข้ามชาติจะส่งเงินรายได้ทั้งหมดของตนเองให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการส่งเงินกลับบ้านให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางทั้งหมดของรายได้จากค่าจ้างในการทำงานในประเทศมาเลเซีย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันในมาเลเซีย ซึ่งพวกเขาจึงต้องใช้จ่ายเงินรายได้ส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าบุหรี่ย ค่าโทรศัพท์ และค่าเดินทาง เป็นต้น ความสามารถในการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานย้ายถิ่นขึ้นอยู่กับจำนวนเงินรายได้ และเงินออมของพวกเขาในประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้รายได้จากค่าจ้างและค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันในการเป็นแรงงานข้ามชาติ มีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเภท และบุคคล

ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีรายได้จากการทำงานในประเทศมาเลเซียเฉลี่ยปีละ 154,479.23 บาท หรือเดือนละ 12,873.26 บาท แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้เฉลี่ย ครั้งละ 7,978.26 บาท โดยส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้เฉลี่ย ปีละ 9.56 ครั้ง ทั้งนี้ปริมาณการส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ย เป็นจำนวนเงิน 69,478.26 บาท ต่อปี ต่อคน อย่างไรก็ตาม เมื่อจำแนกขนาดของจำนวนเงินที่ส่งกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางตามสถานภาพสมรสของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพสมรสหรือมีครอบครัวแล้วมีปริมาณการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้มากกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด กล่าวคือ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพสมรสแล้วส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้เฉลี่ยปีละ 94,320.00 บาท ต่อ

ปี ในขณะที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพโสดส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยเพียง ปีละ 39,904.76 บาท ต่อปี

**รายได้ของแรงงานต่อปี** ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีรายได้จากการทำงานในประเทศมาเลเซียเฉลี่ย ปีละ 154,479.23 บาท ต่อปี และเมื่อทำการจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่สมรสแล้วมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด กล่าวคือ แรงงานที่มีสมรสแล้วมีรายได้จากการทำงานในประเทศมาเลเซียเฉลี่ย จำนวน 181,400.00 บาทต่อปี ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพโสดมีรายได้จากการทำงานในประเทศมาเลเซียเฉลี่ย 125,404.8 บาทต่อปี (ตารางที่ 12)

**ร้อยละของการส่งเงินกลับบ้านต่อรายได้ของแรงงานต่อปี** ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยร้อยละ 35.94 ของรายได้ เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพสมรสแล้วมีส่วนในการส่งเงินสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด กล่าวคือ แรงงานที่มีสมรสแล้วส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ร้อยละ 45.08 ของรายได้ ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพโสดส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 26.08 ของรายได้ตนเอง (ตารางที่ 12)

**จำนวนเงินที่ส่งต่อครั้ง** ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยครั้งละ 7,978.26 บาท ต่อครั้ง และเมื่อทำการจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมรสแล้วมีปริมาณเงินส่งกลับบ้านเฉลี่ยต่ำกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด กล่าวคือ แรงงานที่มีสมรสแล้วส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง จำนวน 7,840.00 บาทต่อครั้ง ในขณะที่แรงงานที่มีสถานภาพโสดส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวเฉลี่ย 8,142.86 บาทต่อครั้ง (ตารางที่ 12)

**ความถี่การส่งเงินกลับบ้านต่อปี** ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 67.7 ของผู้ให้ข้อมูลสำรวจทำการส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางทุกเดือน หรือทำการส่งเงินปีละ 12 ครั้ง รองลงมาคือทำการส่งเงินให้ครอบครัวสองเดือนต่อครั้ง หรือ ปีละ 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.2 (ตารางที่ 13) เมื่อคำนวณค่าเฉลี่ยของความถี่ในการส่งเงิน พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ย 9.65 ครั้งต่อปี และเมื่อทำการจำแนกความถี่ในการส่งเงินกลับบ้านตามสถานภาพของแรงงาน พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่สมรสแล้วมีความถี่ในการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นประจำเฉลี่ย 12.00 ครั้ง ต่อปี หรือส่งเงินกลับบ้านทุกเดือน ในขณะที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพโสดมีค่าเฉลี่ยความถี่ในการส่งเงิน 6.86 ครั้งต่อปี หรือ ทำการส่งเงินกลับบ้านทุกสองเดือน ซึ่งคิดเป็นเพียงครึ่งหนึ่งของความถี่ในการส่งเงินของแรงงานที่มีครอบครัวแล้ว (ตารางที่ 12)

**ปริมาณเงินที่ส่งต่อปี** ผลการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยปีละ 69,478.26 บาท ต่อปี และเมื่อทำการจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า แรงงานไทยเชื้อ

สายมลายูที่มีสมรสแล้วมีปริมาณเงินส่งกลับบ้านเฉลี่ยสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด กล่าวคือ แรงงานที่มีสมรสแล้วส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง จำนวน 94,320.00 บาทต่อปี ในขณะที่ แรงงานที่มีสถานภาพโสดส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวเฉลี่ย 39,904.76 บาทต่อปี (ตารางที่ 12)

#### เพศสภาพกับการส่งเงินกลับบ้าน

เมื่อพิจารณามิติทางเพศของผู้ส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูชายและหญิงทำการส่งเงินกลับบ้านในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชายทำการส่งเงินกลับบ้าน ร้อยละ 85.1 ในขณะที่เพศหญิงทำการส่งเงินกลับบ้าน ร้อยละ 90.9 สำหรับการส่งสิ่งของกลับบ้านนั้น แรงงานข้ามชาติเพศชายทำการส่งสิ่งของกลับบ้าน ร้อยละ 51.5 ในขณะที่แรงงานข้ามชาติเพศหญิงทำการส่งสิ่งของกลับบ้าน ร้อยละ 65.6 อย่างไรก็ตามสัดส่วนของการส่งเงินและสิ่งของกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางนั้นแรงงานข้ามชาติเพศหญิงมีสัดส่วนที่สูงกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย

เมื่อทำการพิจารณาในรายละเอียดของขนาดและจำนวนครั้งในการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติเพศชายและหญิง (ตารางที่ 12) พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชายมีการส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยครั้งละ 8,314.29 บาทต่อครั้ง โดยส่งเงินกลับ 9.09 ครั้งต่อปี โดยมีจำนวนเงินส่งกลับปีละ 65,771.43 บาทต่อปี ขณะที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศหญิงส่งเงินกลับบ้านครั้งละ 6,909.09 บาทต่อครั้ง โดยส่งเงินเฉลี่ย 11.45 ครั้งต่อปี และจำนวนเงินที่ส่งกลับต่อปีเฉลี่ย จำนวน 81,272.73 บาทต่อปี จากขนาดการส่งเงินดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศหญิงมีปริมาณส่งเงินกลับบ้านจำนวนน้อยกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชายในแต่ละครั้ง แต่ผู้หญิงทำการส่งเงินกลับบ้านบ่อยกว่าแรงงานเพศชายทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศหญิงมีการส่งเงินกลับบ้านต่อปีให้ครอบครัวจำนวนมากกว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชาย

สำหรับผู้รับเงินหรือผู้ทำหน้าที่จัดการเงินส่งกลับของแรงงานข้ามชาติ (ตารางที่ 10) พบว่า บ่อยครั้งบุคคลที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับของแรงงานมากกว่าครึ่ง คือ ผู้หญิงที่เป็นแม่ของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูหรือ ภรรยาของแรงงาน มีเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้นที่แรงงานข้ามชาติส่งเงินให้กับพ่อเป็นผู้จัดการเงินส่งกลับของพวกเขา อาจจะกล่าวได้ว่า เพศสภาพมีบทบาทสำคัญในการจัดการเงินโอนหรือส่งกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติ

## วิธีการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทย

วิธีการส่งเงินกลับระหว่างประเทศจากประเทศปลายทางสู่ประเทศต้นทางจำแนกเป็น 2 วิธีการ คือ การส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่เป็นทางการ และการส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการ แต่เนื่องจากประเทศไทยและมาเลเซียมีพรมแดนติดต่อกันทำให้การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศปลายทางสู่ประเทศต้นทางโดยทั่วไป เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางภายในประเทศไทยให้กับครอบครัวในประเทศไทย โดยทั่วไปการส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางนี้เป็นการส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศ (internal remittance) ซึ่งจะไม่ถูกนับรวมเป็นการส่งเงินระหว่างประเทศ (international remittance) ของแรงงานข้ามชาติ

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีช่องทางหรือวิธีการในการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ที่หลากหลาย วิธีการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทยสามารถจำแนกเป็นอย่างน้อย 2 ประเภท คือ 1) การส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทยที่เรียกว่า การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศ (international remittance) และ 2) การส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง ที่เรียกว่า การส่งเงินกลับภายในประเทศ (internal remittance) เป็นเกณฑ์ในการจำแนกวิธีการส่งเงินกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ดังต่อไปนี้

### การส่งเงินระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทย

การส่งเงินระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทยเป็นการส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศจากแรงงานข้ามชาติในประเทศปลายทางให้กับครอบครัวในประเทศต้นทาง รูปแบบการส่งเงินนี้จะถูกเรียกว่า "การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศ (international remittance)" อาจจะเนื่องจากการโอนย้ายเงินจากแรงงานข้ามชาติที่เป็นผู้ย้ายถิ่นจากประเทศปลายทางสู่ผู้ที่ไม่ใช่แรงงานข้ามชาติในประเทศหรือชุมชนถิ่นต้นทาง ทั้งนี้การส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียที่เป็นประเทศปลายทางของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติสู่ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ที่เป็นถิ่นต้นทางของแรงงานข้ามชาตินั้น สามารถจำแนกออกเป็น 3 วิธีการ ได้แก่

1. การถือเงินสดกลับบ้านด้วยตนเอง แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียจะทำการถือเงินสดกลับบ้านด้วยตัวเองให้กับครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ เมื่อพวกเขาเดินทางกลับบ้านมาเยี่ยมครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานข้ามชาติจะนำเงินค่าจ้าง/เงินเก็บสะสมจากการทำงานของพวกเขาไปแลกเปลี่ยนเงิน ณ ด้านชายแดน แล้วนำเงินสดกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ การถือเงินสดกลับมาให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนี้ถึงแม้ว่าจะเป็นการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทยที่เป็นการส่งเงินกลับบ้าน

ระหว่างประเทศ แต่การส่งเงินกลับบ้านลักษณะนี้เป็นการส่งเงินกลับบ้านอย่างไม่เป็นทางการที่ไม่ผ่านระบบของการโอนเงินระหว่างประเทศ

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่นำเงินกลับบ้านด้วยตนเอง สามารถจำแนกเป็นอย่างน้อย 2 ประเภท คือ 1) แรงงานที่เดินทางกลับมาถิ่นต้นทางเป็นประจำทุกเดือน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย และต้องเดินทางกลับมาเยี่ยมครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้เป็นประจำทุกเดือน ส่วนใหญ่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียที่ใช้วีซ่านักท่องเที่ยว (social visit visa) หรือใบผ่านแดน (border pass) เพื่อเข้าประเทศมาเลเซีย แต่ไม่มีใบอนุญาตทำงานในประเทศมาเลเซีย แรงงานกลุ่มนี้จะต้องเดินทางกลับบ้านเป็นประจำทุกเดือน ก่อนวันหมดอายุของเอกสารการเดินทาง เช่น แรงงานประมง และ แรงงานกรีดยาง เป็นต้น แรงงานกลุ่มนี้จะนำเงินรายได้รายวัน หรือ เดือน ของตนเองกลับมาให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นประจำทุกเดือนในช่วงที่พวกเขากลับบ้าน

เขา [แรงงานข้ามชาติ] ส่งเงินกลับด้วยตนเอง เขากลับบ้านทุกเดือน ถ้าเขาฝากคนอื่นแล้ว เขากลับไม่ถึงมือแม่ เพราะยังงักกักทุกเดือน . . . บ้านกับด้านโก-ลก อยู่ไม่ไกล จะโอนก็ไม่ใช่ ส่งกลับด้วยตัวเองมันสะดวกกว่า และปลอดภัยกว่า [ครอบครัวแรงงาน 7]

และ 2) แรงงานที่ไม่ได้กลับมาถิ่นต้นทางเป็นประจำ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียอย่างผิดกฎหมาย และอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียเกินกำหนดระยะเวลาวีซ่า (overstay) หรือ/และแรงงานที่ลักลอบเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยไม่มีเอกสารการเดินทาง (undocumented) จะเดินทางกลับภูมิลำเนาจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อไปเยี่ยมครอบครัวตามเทศกาลปีละครั้ง หรือสองครั้ง ในช่วงเทศกาลวันฮารีรายอ (Hari Raya) แรงงานกลุ่มนี้จะนำเงินรายได้จากการทำงานในมาเลเซียที่สะสมมาตลอดปีกลับมาพร้อมกับตัวเองให้กับครอบครัว หรือนำฝากเข้าบัญชีส่วนตัวของแรงงาน เมื่อพวกเขากลับมาหาครอบครัวในถิ่นต้นทาง

ทำงานมา 10 ปี ถือเงินกลับบ้านเองไม่เคยมีเหตุการณ์แปลกๆ มันปลอดภัย [แรงงาน 3]

มาทำงานที่มาเลย์ก็สามารถเก็บเงินไปสร้างบ้าน ซื้อที่ดิน และซื้อสวนได้ ก็รวมๆ ก็ี่แสนกว่าๆ ทำที่ละเล็กละน้อยกว่าจะได้ สมบัติให้กับครอบครัว ในแต่ละปีจะนำเงินกลับบ้านเอง ไม่ได้ฝากใครกลับ [แรงงาน ]

2. การส่งเงินกลับบ้านผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่น นอกจากการถือเงินสดกลับบ้านด้วยตัวของแรงงานข้ามชาติแล้ว ปอยครั้งแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ไม่สามารถเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัวในถิ่นต้นทางด้วยตนเอง พวกเขาจึงไม่สามารถนำเงินกลับไปให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพทำงานผิดกฎหมายในประเทศ



มาเลเซีย ได้แก่ แรงงานที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียโดยไม่มีเอกสารทางการ (undocumented migrant worker) และแรงงานข้ามชาติที่อยู่เกินกำหนดระยะเวลาวีซ่า (overstaying migrant worker) จะนิยมเดินทางกลับมายังจังหวัดชายแดนใต้ปีละครั้งหรือสองครั้ง ถ้าพวกเขาต้องการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาจะทำการฝากเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่น (migrant network) ของพวกเขา สมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น ได้แก่ ญาติ และเพื่อน ในประเทศมาเลเซียจะนำเงินมาส่งให้กับครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะนำเงินสกุลมาเลเซียไปฝากให้กับบุคคลที่เป็นสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่นที่พวกเขาไว้วางใจในการนำเงินสดกลับไปให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ ผู้ที่รับฝากเงินให้ครอบครัวจะนำเงินสกุลมาเลเซียมาแลกเปลี่ยนเป็นบาท และนำเงินบาทไปส่งให้กับครอบครัวของแรงงานในถิ่นต้นทาง ส่วนใหญ่สมาชิกในเครือข่ายที่เป็นผู้ส่งเงินกับผู้รับฝากจะเป็นเพื่อนร่วมหมู่บ้าน หรือญาติพี่น้องที่มีความไว้วางใจต่อการส่งเงินผ่านมือระหว่างสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่นจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ นี้ อาจมีความเสี่ยงในการถือเงินกลับบ้าน ความไว้วางใจต่อบุคคลที่ส่งเงินจึงเป็นเรื่องสำคัญ อย่างไรก็ตามก็ตามการส่งเงินกลับบ้านผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่นเป็นการส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศอย่างไม่เป็นทางการ เนื่องจากไม่ผ่านระบบของการโอนเงินระหว่างประเทศ ดังตัวอย่าง

เราเก็บเงินรายได้ไว้ที่นายจ้าง เมื่อเรารู้ว่าเพื่อนจะกลับบ้าน เราจะทำการเบิกเงินจากนายจ้างและนำเงินไปฝากเพื่อนให้ถือเก็บไปให้พ่อแม่ที่บ้าน เราเป็นเพื่อนร่วมหมู่บ้านกัน เรารู้จักกันดี เราเชื่อใจเพื่อนเรา ไม่น่าเป็นห่วงอะไร เขาก็เอาเงินไปให้พ่อแม่เราที่บ้าน หลังจากเราฝากเงินให้เพื่อนไปนั้น เราได้โทรศัพท์หาที่บ้านและบอกเขาว่าเราฝากเงินกับเพื่อนให้ไปเท่าไร อีกวันสองวันเพื่อนเขาก็เอาเงินไปให้ที่บ้าน [แรงงาน 7]

พี่ชายชอบฝากเงินกับเพื่อนที่ทำงานด้วยกันเอาเงินมาให้ เพื่อนเขาก็เอาเงินมาให้ที่บ้าน เขาก็มาถามหาเราแล้วก็บอกว่าพี่ให้เอาเงินมาให้ เราก็ไม่เคยรู้จักเพื่อนเขามาก่อน แต่ทุกครั้งเขาจะโทรมาบอกว่าให้เพื่อนเอาเงินมาให้ เขาก็บอกว่าเงินเท่าไร [ครอบครัวแรงงาน 2]

เมื่อก่อนแฟนฝากเงินให้กับพี่ชายหรือญาติเขามาให้แม่เขาที่สะบ้าย้อย แม่เขาก็เอาเงินมาให้เรา [ครอบครัวแรงงาน 4]

เมื่อก่อนแฟนฝากเงินให้กับพี่ชายหรือญาติเขามาให้แม่เขาที่สะบ้าย้อย แม่เขาก็เอาเงินมาให้เรา เขาส่งเงินให้ 2 เดือนครั้ง แต่ถ้าเราไม่มีเงิน เราก็โทรไปบอกเขา เขาก็ให้แม่เขาเอาเงินมาให้เราก่อน [ครอบครัวแรงงาน 4]

ทำงานก็เก็บเงินไว้ที่เจ้านาย พอกลับบ้านก็จะเบิกเงินตอนนั้น เมื่อก่อนก็กลับทุกเดือน แต่ตอนนี้ไม่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมันแพง กลับบ้านที่ก็สองพัน ถึงแม้เรา

ไม่ได้กลับบ้าน เราก็ฝากเงินกับเพื่อนในร้านให้ไปให้พ่อ ตอนเพื่อนกลับไปจ๊อบ หนังสือเดินทาง เราก็โทรไปบอกพ่อให้มารอรับเงินจากเพื่อนที่ด่าน โกลกหรือปาดัง เราไม่ได้ให้เงินที่บ้านประจำ [แรงงาน4]

### การส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยสู่ครอบครัว

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากเป็นแรงงานข้ามชาติที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานและ/หรือเอกสารการเดินทางตรวจคนเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมายมาเลเซีย การเป็นแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในประเทศมาเลเซียสามารถจำแนกได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเป็นแรงงานข้ามชาติที่เดินทางข้ามชายแดนไทย-มาเลเซียโดยใช้วีซ่านักท่องเที่ยว (social visit visa) แต่ลักลอบทำงานในมาเลเซีย 2) แรงงานข้ามชาติ เดินทางข้ามชายแดนไทย-มาเลเซียด้วยใบผ่านแดน (border pass) และลักลอบทำงานในมาเลเซีย 3) แรงงานข้ามชาติเดินทางข้ามชายแดนโดยไม่มีเอกสารการเดินทาง (passport) 4) เดินทางไปทำงานโดยใช้หนังสือเดินทาง และวีซ่า เกินกำหนดระยะเวลา (กล่าวแล้วข้างต้น)

ถ้าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนियมที่ทำงานในประเทศมาเลเซียใช้หนังสือเดินทาง หรือใบผ่านแดน โดยใช้วีซ่านักท่องเที่ยว เพื่อทำการข้ามชายแดนไทย-มาเลเซียซึ่งเป็นการเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ทำลักลอบทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมายมาเลเซีย โดยใช้หนังสือเดินทางหรือใบผ่านแดนนั้น พวกเขาจะได้รับอนุญาตให้พักอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย สูงสุด จำนวน 30 วัน หรือต่ำกว่า ตามระเบียบของวีซ่านักท่องเที่ยว แรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติต้องเดินทางออกนอกประเทศมาเลเซีย เพื่อทำการประทับตราวีซ่านักท่องเที่ยวใหม่ ก่อนวีซ่านักท่องเที่ยวจะหมดอายุ ซึ่งแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ใช้วิธีการนี้ในการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียจะมีสถานภาพแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากการเข้าเมืองลักษณะดังกล่าว ห้ามไม่ให้ทำงานภายในประเทศ แต่แรงงานข้ามชาติมีความต้องการใช้หนังสือเดินทางหรือใบผ่านแดนมีสถานภาพถูกต้องตามกฎหมายในการตรวจคนเข้าเมืองระหว่างไทยและมาเลเซีย เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตในประเทศมาเลเซีย พวกเขาจะต้องเดินทางกลับด้านชายแดนมาเลเซีย-ไทยเพื่อต่ออายุวีซ่าให้มีสถานภาพตามกฎหมายการตรวจคนเข้าเมือง แรงงานกลุ่มนี้จึงมีการเดินทางเข้าออกพรมแดนมาเลเซีย-ไทยเป็นประจำทุกเดือน เพื่อคงไว้ซึ่งสถานภาพการเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมายมาเลเซีย

เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติมีต้องเดินทางกลับมายังชายแดนมาเลเซีย-ไทยเพื่อต่ออายุวีซ่าเป็นประจำทุกเดือน และคงไว้ซึ่งสถานภาพการเข้าเมืองอย่างถูกต้องกฎหมายมาเลเซีย นั้น แรงงานไทยเชื้อสายมลายูกลุ่มนี้จะไม่ทำการส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศมาเลเซียให้กับครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ แต่พวกเขาจะทำการส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยจากเมืองชายแดนไทยที่พวกเขาทำการตรวจคนเข้าเมืองให้กับครอบครัว อย่างไรก็ตาม การส่งเงินกลับ

บ้านภายในประเทศนี้ มีความแตกต่างจากการส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศ เนื่องจากการส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศจะไม่ถูกนับรวมในบัญชีการโอนเงินระหว่างประเทศ รวมถึงกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่แตกต่างกันจากการเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียกับพลเมืองของชาติไทยมีความต่างกัน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นพลเมืองไทยมีสิทธิตามกฎหมายไทยในการทำธุรกรรมทางการเงินจากสถาบันการเงินในประเทศไทย และต้นทุนในการส่งเงินภายในประเทศไทยต่ำกว่าการส่งเงินจากประเทศมาเลเซียสู่ไทย การส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยจึงสะดวกและง่ายกว่าการส่งเงินกลับบ้านในประเทศมาเลเซียในฐานะที่พวกเขาเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย

วิธีการในการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูภายในประเทศไทยสู่ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ สามารถจำแนกอย่างน้อย 4 ประเภท ดังนี้

1. การโอนเงินหรือฝากเงินเข้าบัญชีของแรงงานข้ามชาติ การโอนเงินหรือฝากเงินออมของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเข้าในบัญชีส่วนบุคคลของแรงงานซึ่งเป็นเงินออม เพื่อการบริโภคหรือลงทุนในอนาคตของแรงงาน การโอนเงินหรือฝากเงินออมนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นการฝากเงินเข้าในบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์นั้นๆ หรือเป็นการโอนเงินฝากเข้าบัญชีตัวเอง จากธนาคารพาณิชย์ในเมืองชายแดนสู่จังหวัดภูมิลำเนาต้นทาง การโอนเงินหรือฝากเงินออมของบุคคลนี้เป็นการส่งเงินกลับประเภทหนึ่งที่เป็นการส่งเงินกลับบ้านให้ถิ่นต้นทาง เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการโอนเงินหรือฝากเงินนี้เป็นการสะสมเงินรายได้จากการไปทำงานมาเลเซีย เพื่อใช้เงินบริโภค หรือ เพื่อใช้ในการลงทุนในอนาคต ภายหลังการเลิกย้ายถิ่นทำงานมาเลเซียของแรงงานและ/หรือครอบครัว

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ของตนเองในภูมิลำเนาจังหวัดชายแดนใต้ หรือเมืองชายแดนด้านไทย-มาเลเซีย ที่พวกเขาเดินทางกลับมาประทับลงตราหนังสือเดินทางในแต่ละเดือน การเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ในประเทศไทยอาศัยเพียงบัตรประจำตัวประชาชน พวกเขาก็สามารถฝากเงินเข้าบัญชีตัวเองได้ และไม่มีต้นทุนในการเปิดบัญชีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นการโอนเงินฝากเข้าบัญชีธนาคารพาณิชย์ของตัวเองในต่างจังหวัดที่แรงงานเปิดบัญชีเงินฝากอยู่นั้น พวกเขาต้องเสียค่าใช้จ่ายในการโอนเงินต่างสาขา แต่อย่างไรก็ตาม เงินค่าบริการโอนดังกล่าวนี้ มีต้นทุนที่ต่ำกว่าการส่งเงินกลับระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งทำให้แรงงานที่ต้องเดินทางกลับมาด้านชายแดนไทย-มาเลเซียเป็นประจำ นิยมโอนเงินหรือฝากเงินรายได้เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของตนเองในประเทศไทย

ทุกครั้งที่ถูกสาวมาบ้านก็จะไปธนาคาร เขาจะไปธนาคารทุกครั้ง เขาคงมีเงินเก็บของเขาเอง แต่ลูกก็ไม่รู้ว่าเขามีเท่าไร หรือฝากไว้ที่ไหน [ครอบครัวแรงงาน 1]

ฝากเงินไว้ที่สหกรณ์ เป็นสหกรณ์ชุมชน มันใกล้บ้าน ถ้าจะเอาเงินมาฝากธนาคารกรุงเทพ มันไกล ต้องเดินทาง 20 กม. พอไม่มีเงินเราก็ไปเอาเงินออกมาใช้ มันสะดวก

กว่า ช่วงนี้การเดินทางไปมามันเสี่ยง ไม่ปลอดภัย ฝากที่สหกรณ์มา 7 ปีแล้ว ฝากเดือนละ 3,000 บาท เป็นอย่างน้อย [แรงงาน 3]

รายได้เจ้าของร้านจะจ่ายเดือนละสองครั้ง วันที่สิบห้ากับวันสิ้นเดือน เราเก็บเงินไว้ที่ตัวเองแล้วเอาเงินกลับบ้านด้วยตัวเอง ตอนกลับมาจ๊อบก็เอาเงินไปเข้าบัญชีเงินฝากของเรา เรากลับบ้านทุกเดือน เราก็ก็นำเงินมาฝากธนาคารที่บ้านทุกเดือน เราไม่มีพ่อแม่แล้ว [แรงงาน 15]

2. การโอนเงินหรือฝากเงินให้ครอบครัว แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง อาจจะเป็นการส่งเงินแบบปกติ ทุกเดือน หรือเป็นการส่งเงินในกรณีพิเศษ เช่น งานเทศกาลศาสนา หรือกรณีฉุกเฉินตามความต้องการของครอบครัว การส่งเงินกลับบ้านบ้านให้ครอบครัวจากเมืองชายแดนไทยสู่ครอบครัวในถิ่นต้นทาง รูปแบบการส่งเงินนี้จะถูกเรียกว่า “การส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศ” ของแรงงานย้ายถิ่นภายในประเทศ (internal migrants) ซึ่งเป็นการย้ายถิ่นภายในจากภูมิภาคหนึ่งไปทำงานนอกพื้นที่ภายในประเทศของตนเอง แต่การโอนเงินหรือฝากเงินนี้เป็นการโอนย้ายเงินรายได้ของแรงงานข้ามชาติ (international migrants) ที่มีรายได้จากประเทศปลายทางสู่ครอบครัวที่ไม่ใช่แรงงาน (non-migrants) ในชุมชนถิ่นต้นทาง ถึงแม้ว่าจะเป็นการโอนย้ายเงินภายในประเทศก็ตาม

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะทำการโอนเงินหรือฝากเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของสมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานจะเป็นผู้ดำเนินการจ่ายค่าธรรมเนียมในการโอนเงินระหว่างสาขาของธนาคาร แต่ผู้รับเงินในถิ่นต้นทางไม่ต้องเสียค่าบริการในการรับเงินโอนหรือส่งกลับนั้น อัตราค่าบริการในการโอนเงินระหว่างสาขาของธนาคารพาณิชย์ภายในประเทศไทยมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการโอนเงินระหว่างประเทศ ทำให้แรงงานนิยมทำการส่งเงินผ่านการโอนเงินภายในประเทศไทยจากเมืองชายแดนสู่ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ถ้าพวกเขาเดินทางกลับมาประเทศไทยเพื่อการตรวจคนเข้าเมืองในด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย ถึงแม้ว่าพวกเขาจะเดินทางกลับมาด่านชายแดนไทย-มาเลเซียเป็นประจำทุกเดือน แต่พวกเขาก็ไม่ได้เดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นประจำทุกเดือน การส่งเงินผ่านธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่มีต้นทุนถูกในการส่งเงินกลับให้ครอบครัว ดังตัวอย่าง

น้องสาวโอนเงินผ่านธนาคารกรุงเทพ เขาจะโทรมาบอกตอนที่เขาโอนเงินแล้ว เขากลับมาที่ด่านทุกเดือน แต่ละเดือนเขาก็โอนเงินให้ ถ้าเขากลับบ้าน เขาก็ไม่ได้โอน สี่เดือนเขาจะกลับบ้านชะครั้ง เขาใช้บัญชีลูกเขา เขาเปิดบัญชีให้ลูกชาย เราก็ก็นำเงินที่ตู้เอทีเอ็ม ทุกเดือน เขาก็โอนเงินให้ เราก็ก็นำเงินมา” [ครอบครัวแรงงาน 5]

นอกจากธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ในประเทศไทยที่ให้บริการส่งเงินแล้ว บริษัทไปรษณีย์ไทยก็มี การให้บริการโอนเงินระหว่างสาขาทั่วประเทศไทย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถทำการโอนเงิน จากไปรษณีย์ไทย ณ เมืองชายแดนให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางผ่านที่ทำการไปรษณีย์สาขาต่างๆ ทั่วประเทศ ทั้งนี้ผู้รับเงินต้องมารับ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางที่ผู้โอนเงินระบุ การโอนเงินผ่านที่ ทำการไปรษณีย์เป็นช่องทางในการส่งเงินกลับบ้าน วิธีการหนึ่งที่มีต้นทุนต่ำในการโอนเงิน ภายในประเทศเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ดังตัวอย่างเช่น

ลูกสาวจะโอนเงินให้ทางไปรษณีย์ตอนที่เขามาจับหนังสือเดินทางทุกเดือนที่เบตง ตอนที่เขาเข้ามาจากด่านแล้ว เขาก็มาไปรษณีย์ส่งเงินให้ แล้วเขาก็โทรมาให้ลูกไปรับ เงินที่ไปรษณีย์เมืองปัตตานี ตอนที่เขาโทรมาบอกเขาก็บอกว่าโอนเงินมาให้เท่าไร ลูกก็ เอาเพียงบัตรประชาชนไปรับเงินเท่านั้น ไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายอะไร แต่เขาโอนกันอย่างไร นั้นลูกไม่รู้เหมือนกัน" [ครอบครัวแรงงาน 1]

ส่งเงินให้ลูกทางไปรษณีย์ที่ปาดัง และลูกก็จะรับเงินที่ไปรษณีย์อำเภอทุกครั้งที่ย่างกุ้ง ส่ง ให้เป็นเงินไทยเรียบร้อย มีค่าบริการในการส่งแต่ละครั้ง 50 บาท ส่งครั้งล่าสุด เมื่อ เดือนกุมภาพันธ์ 2555 ส่งให้ 2,500 บาท เป็นค่าเรียนกับค่ากิน [แรงงาน 5]

3. การส่งเงินกลับบ้านผ่านนายหน้าคนกลาง ถึงแม้ว่าจังหวัดชายแดนใต้จะไม่มีบริษัท หรือตัวแทนนายหน้าคนกลางที่เปิดให้บริการรับและส่งเงินอย่างไม่เป็นทางการที่ไม่ได้จดทะเบียน ตามกฎหมาย หรือเป็นนายหน้าที่จัดหางานให้กับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติไปทำงาน มาเลเซีย เมืองชายแดน ณ ชายแดนไทย-มาเลเซีย มีคิวรถรับจ้างที่เปิดให้บริการเดินทางข้ามจังหวัด ไปจังหวัดปัตตานีและเป็นคนกลางที่สามารถรับฝากเงินหรือสิ่งของให้กับลูกค้า ได้แก่ ด้านสะเดา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ด้านสุโหงโกลก อำเภอสุ โหงโกลก จังหวัดนราธิวาส เป็นต้น คนขับรถตู้หรือรถยนต์โดยสารไม่ประจำทางในคิวรถไม่ประจำ ทางจากด่านต่างๆ มาจังหวัดปัตตานีนั้น มีการให้บริการรับฝากเงินและสิ่งของจากลูกค้า โดยมี ค่าบริการในการนำส่งระหว่างคิวเดินทางสู่คิวรถปลายทาง ทั้งนี้ค่าบริการดังกล่าวขึ้นอยู่กับภาระจาด ออรองระหว่างระหว่างคนขับรถและลูกค้า ไม่มีการคิดค่าบริการที่แน่นอน และผู้รับเงินหรือสิ่งของ จะต้องมาติดต่อขอรับเงินและสิ่งของที่คิวรถทำปาดังตามที่ตั้งถกลงกัน

ลักษณะพิเศษของช่องทางในการส่งเงินกลับบ้านผ่านคนกลางที่เป็นคนขับรถนี้ เป็นวิธีการที่ แตกต่างจากวิธีการส่งเงินวิธีการอื่นๆ เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถฝากเงินสดและ สิ่งของให้กับครอบครัวด้วย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีถิ่นต้นทางในอำเภอเมืองปัตตานี เมื่อพวกเขาเดินทางกลับมาทำการตรวจคนเข้าเมืองที่ด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย เพื่อลงตราหนังสือเดินทาง พวกเขาสามารถทำการส่งเงินและ/หรือสิ่งของผ่านคนขับรถที่ทำการ ณ ด่านเมืองชายแดน สิ่งของที่ ฝากส่งให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางมีหลากหลาย ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า ของเล่น ขนม และ น้ำมันปาล์ม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การฝากเงินหรือสิ่งของผ่านคนขับรถนี้ เป็นช่องทางการส่งเงินที่

จำกัดกลุ่มเฉพาะครอบครัวแรงงานที่มีถิ่นฐานทางในอำเภอปัตตานีเท่านั้น เนื่องจากอำเภอเมืองปัตตานีเป็นปลายทางของรถดังกล่าว ทั้งนี้สาเหตุที่ด้านชายแดนไทย-มาเลเซียหลายแหล่ง มีคิวรถเดินทางไปอำเภอเมืองปัตตานี เนื่องจากจังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดเดียวที่ไม่มีพื้นที่ติดชายแดนไทย-มาเลเซีย จึงมีการให้บริการรถเดินทางระหว่างเมืองชายแดนไทย-มาเลเซียเดินทางไปสู่อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี ดังตัวอย่างเช่น

“ตอนมาจับ passport แต่ไม่ได้กลับบ้าน จะฝากเงินให้กับรถปาดัง-ปัตตานี [รถรับจ้างโดยสารไม่ประจำทาง] ที่ท่ารถลอนดอน . . . เข้ามาจับเดือนละครั้ง ก็จะจ้างให้คนขับรถที่คิวรถส่งเงินให้ที่บ้าน ตอนเราฝากเขา เราก็จดชื่อ เบอร์โทร ทะเบียนรถ แล้วเราโทรบอกน้องสาวว่าส่งเงินให้เท่าไร รถมมาถึงก็โหม่ง น้องสาวก็จะไปรับที่ท่ารถปัตตานี” [แรงงาน 4]

4. การมารับเงินที่ด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย ด้านชายแดนไทย-มาเลเซียมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดยะลา นราธิวาส และสงขลา ครอบครัวแรงงานที่มีถิ่นฐานทางไม่ไกลจากด่านตรวจคนเข้าเมือง สมาชิกครอบครัวสามารถเดินทางมาพบแรงงานที่ด้านตรวจคนเข้าเมืองได้ พวกเขาจะทำการนัดหมายเวลาที่แรงงานจะเดินทางเข้ามาทำการตรวจคนเข้าเมือง ณ ด้านชายแดนไทย ในช่วงเวลาดังกล่าว แรงงานจะนัดให้ครอบครัวมารับเงินหรือสิ่งของ ณ ด้านตรวจคนเข้าเมือง ถ้าแรงงานไม่ได้กลับไปเยี่ยมครอบครัวที่บ้าน ซึ่งวิธีการนี้เป็นวิธีการที่ไม่มีต้นทุนในการส่งเงิน แต่การเดินทางของสมาชิกครอบครัวมาที่ด้านต้องมีต้นทุนในการเดินทาง อย่างไรก็ตามช่องทางนี้ เป็นช่องทางที่สามารถทำให้แรงงานข้ามชาติมีโอกาสได้พบปะกับสมาชิกครอบครัว ถึงแม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้เดินทางกลับบ้าน ดังตัวอย่างเช่น

เรามีลูกสองคน อายุหกขวบ กับอีกคนหกเดือน อยู่กับตายายที่บ้าน ส่งของและเงินให้พ่อตอนที่กลับมาจับpassport จะบอกให้พ่อมารับของที่ด้าน แพนก็ทำงานที่มาเลย์เหมือนกัน [แรงงาน ]

จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับช่องทางในการส่งเงินกลับบ้าน ทำให้ทราบว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมีวิธีการส่งเงินกลับบ้านที่หลากหลายทั้งการส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทย และการส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทย ทั้งนี้วิธีการส่งเงินกลับบ้านในแต่ละประเภทนั้นมีต้นทุนแตกต่างกัน การส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่เป็นทางการระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อบัญชีรายได้ประชาชาติ ขณะที่การโอนเงินกลับบ้านภายในประเทศไม่ได้ถูกนับรวมเป็นการบัญชีระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับการส่งเงินกลับบ้านอย่างไม่เป็นทางการที่ไม่ได้จดทะเบียน รวมถึงการส่งเงินสดสามารถแลกเปลี่ยนเงินในตลาดมืดที่มีอัตราแลกเปลี่ยนที่ดีกว่าช่องทางที่เป็นทางการ

นอกจากข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการส่งเงินหรือการโอนเงินของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางแล้ว ข้อมูลจากการสำรวจจากแบบสอบถามผู้ให้ข้อมูลสำรวจ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจร้อยละ 75.3 ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางด้วยตัวเอง เมื่อพวกเขาเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านในถิ่นต้นทางมากที่สุด รองลงมา คือ การส่งเงินกลับบ้านผ่านสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น ได้แก่ เพื่อน หรือญาติ ที่ทำงานในถิ่นปลายทางให้นำเงินสดกลับมาให้ครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทาง ร้อยละ 40.8 และการส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางโดยให้ครอบครัวมารับที่ด่านไทย-มาเลเซียระหว่างที่แรงงานข้ามชาติเดินทางเข้ามาทำการตรวจคนเข้าเมือง ณ ด่านชายแดนไทย ร้อยละ 23.7 ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่ส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง โดยอาศัยตัวบุคคลเป็นหลัก ได้แก่ ตัวแรงงานเอง หรือเครือข่ายการย้ายถิ่น ได้แก่ ญาติ พี่น้อง และเพื่อน เป็นต้น เป็นผู้ทำหน้าที่ในการถือเงินสดกลับบ้านให้ครอบครัว อย่างไรก็ตามมีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนหนึ่งที่ทำกรโอนเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ได้แก่ การโอนเงินผ่านธนาคารระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย ร้อยละ 21.5 รองลงมา คือ การโอนเงินผ่านธนาคารไทย และโอนเงินผ่านไปรษณีย์ไทยจากด่านชายแดนไทยสู่ถิ่นต้นทาง ร้อยละ 3.2 เท่ากัน (ตารางที่ 14)

ทั้งนี้ เมื่อแรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับบ้านให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางผ่านเครือข่ายทางการย้ายถิ่นของพวกเขาให้นำเงินกลับมาให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะมีวิธีการในการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเงินให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง โดยอาศัยการโทรศัพท์ข้ามแดนจากประเทศมาเลเซียมาหาครอบครัวในถิ่นต้นทาง จากข้อมูลสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายู ร้อยละ 67.7 ทำการโทรศัพท์มาแจ้งข่าวสารกับครอบครัวในถิ่นต้นทาง (ตารางที่ 15)

#### การตัดสินใจเลือกวิธีการส่งเงินกลับบ้าน

ในทางทฤษฎี แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในมาเลเซียมีทางเลือกในการส่งเงินกลับบ้านที่หลากหลาย ได้แก่ ธนาคาร ไปรษณีย์ บริษัทผู้ให้บริการโอนเงิน นายหน้า และการถือเงินสด เป็นต้น แต่ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชายแดนประเทศไทย-มาเลเซียที่มีชายแดนติดต่อกัน การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียจึงมีทางเลือกที่หลากหลายและง่ายกว่าการเดินทางไปทำงานในประเทศอื่นๆ ที่ไม่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทย การตัดสินใจเลือกวิธีการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูแต่ละคนมีเหตุผลแตกต่างกัน ทั้งนี้สามารถสรุปสาเหตุบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการส่งเงินกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์กายภาพกับการเข้าถึงสถาบันการเงิน ความสะดวกที่แรงงานไทยข้ามชาติสามารถเข้าถึงและกลับมาสู่ด่านตรวจคนเข้าเมืองที่พรมแดนไทย-มาเลเซีย ซึ่งมีระยะทางไม่ไกลระหว่างถิ่นปลายทางกับถิ่นต้นทาง ทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถเข้าถึงการบริการฝากเงินหรือโอนเงินเพื่อส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางภายในประเทศไทย โดยการเดินทางกลับมาบริเวณชายแดนประเทศไทยได้สะดวก รวมถึงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่อยู่อาศัยในเขตเมืองของแรงงานที่สามารถเข้าถึงการบริการสถาบันการเงิน เพื่อส่งเงินกลับบ้านที่หลากหลายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในประเทศมาเลเซีย ขณะที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในเขตชนบทมีทางเลือกที่จำกัดกว่าเมืองของประเทศมาเลเซีย ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่

เมื่อได้เงินสดเป็นเงินมาเลย์ แล้วนำเงินมาเลย์มาแลกเป็นเงินไทยที่ด่านตากใบหรือ  
โกลก ขึ้นอยู่ว่าเดินทางกลับด้านไหน ถ้ารถไม่ติด ส่วนใหญ่ก็กลับทางด่านตากใบ  
ถ้ารถติดก็เข้าทางด้านโกลก ด่านตากใบห่างจากบ้าน 130 กม ด่านโกลก 170 กม  
[แรงงาน 3]

2. การมีสถานภาพทางกฎหมายหรือไม่เป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการเลือกวิธีการส่งเงินหรือการโอนเงินกลับประเทศไทย การให้บริการของสถาบันการเงินบางแห่งต้องแสดงเอกสารทางการ ซึ่งเป็นข้อจำกัดการส่งเงินผ่านทางการ ได้แก่ บัญชีธนาคาร บัตรประชาชน เอกสารการจ้างงานถูกกฎหมาย ซึ่งทำให้เป็นข้อจำกัดในการเลือกวิธีการส่งเงินกลับประเทศต้นทาง ขณะที่วิธีการส่งเงินบางประเภท ไม่เรียกร้องให้แรงงานแสดงเอกสารทางการซึ่งทำให้การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศเป็นเรื่องง่าย ดังนั้น การเข้าถึงกฎระเบียบ กฎระเบียบและข้อบังคับบางประการอาจจะเป็นสิ่งกีดขวางการเข้าถึงการบริการส่งเงินกลับของแรงงานข้ามชาติ

การโอนเงินกลับบ้านระหว่างประเทศ แรงงานข้ามชาติต้องแสดงเอกสารในการโอนเงินระหว่างประเทศ ผู้ให้บริการโอนเงินจะขอหนังสือเดินทางเป็นเอกสารหลักในการโอนเงินระหว่างประเทศ สำหรับบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองมาเลเซีย ส่วนการเปิดบัญชีเงินฝาก สถาบันการเงินขอให้แสดงใบอนุญาตทำงาน (work permit) เพิ่มจากหนังสือเดินทาง บางธนาคาร ผู้จัดการธนาคารขอให้แรงงานแสดงหนังสือรับรองจากนายจ้าง(employer's letter) ร่วมด้วยในการโอนเงินกลับประเทศ แรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายจึงมีทางเลือกที่จำกัด เนื่องจากพวกเขาไม่มีเอกสารทางราชการที่จำเป็นในการเข้าถึงการบริการของโอนเงินที่เป็นทางการของสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม แรงงานที่ผิดกฎหมายอาจจะมีความสามารถในการใช้บริการของผู้ให้บริการโอนเงินที่ไม่ขอให้ลูกค้าแสดงเอกสารการเป็นแรงงานข้ามชาติ ทั้งนี้ แรงงานข้ามชาติบางกลุ่มที่นายจ้างเป็นผู้เก็บหนังสือเดินทางอาจจะมีทางเลือกในการส่งเงินที่จำกัด โดยเฉพาะแรงงานรับใช้ในบ้าน เนื่องจากนายจ้างมีสิทธิที่จะเก็บหนังสือเดินทางของลูกค้าขณะที่ถูกจ้างงานในครอบครัว และนายจ้างเป็นผู้ดำเนินการโอนเงินค่าจ้าง ดังนั้นแรงงานรับใช้ในบ้านจึงไม่ได้ทำการเลือกวิธีการโอนเงินกลับด้วยตนเอง รวมถึงความรู้ทางการเงิน แรงงานข้ามชาติหลายรายไม่มีความรู้เกี่ยวกับการโอนเงินระหว่างประเทศ อัตรา



แลกเปลี่ยน ค่าธรรมเนียมการโอนเงินผ่านระบบสถาบันการเงิน ทำให้แรงงานข้ามชาติจำกัดการใช้บริการจากสถาบันการเงิน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่

ไม่ได้โอนเงินจากที่มาเลย มันต้องใช้วีซ่า มันยุ่งยาก ฝากเพื่อนดีกว่าง่าย และไว้ใจเขาด้วย [แรงงาน 14]

เราส่งเงินกลับบ้านเป็นประจำประมาณสองเดือนครั้ง เงินเดือนก็จะเก็บไว้ใช้เอง 200 ให้แม่ 400 ตอนเรากลับมาจับที่ด่าน เราก็จะโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรุงไทยของแม่ มันสะดวกดี ถ้าจะโอนเงินที่มาเลย เราก็ทำไม่เป็น work permit ก็ไม่มี ไม่รู้จะทำอย่างไร แค่อีเมลที่เอ็งก็ยังใช้ไม่เป็นเลย [แรงงาน 8]

3. ต้นทุนของวิธีการส่งเงิน ต้นทุนของการส่งหรือโอนเงินแต่ละวิธีการส่งเงินมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียของผู้ส่งเงิน ต้นทุนที่เป็นค่าธรรมเนียมในการโอนเงินระหว่างประเทศนั้นมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ตัวแทนหรือบริษัทที่ทำการโอนเงินอย่างเป็นทางการมีการคิดค่าธรรมเนียมอัตราก้าวหน้า ทำให้ต้นทุนในการโอนเงินขึ้นอยู่กับจำนวนของเงินที่ต้องการโอน ค่าธรรมเนียมในการโอนเงินระหว่างประเทศนั้นค่อนข้างสูง ประมาณ 23.20-34.28 RM (230-340 บาท) (ข้อมูลจาก <http://remittanceprices.worldbank.org>) เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้รายวันของแรงงาน แต่ถ้าเป็นการโอนเงินภายในประเทศไทยนั้น ต้นทุนที่เป็นค่าธรรมเนียมการโอนเงินภายในประเทศต่ำกว่าค่าธรรมเนียมการโอนเงินระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทย ถ้าเป็นการส่งเงินกลับบ้านผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่น ผ่าน เพื่อน ญาติ หรือการนำเงินกลับบ้านด้วยตนเอง ผู้ส่งเงินจะไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ในการฝากเงินหรือถือเงินกลับด้วยตนเอง ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่

“น้องสาวโอนเงินผ่านธนาคารกรุงเทพ [ณ ด่านชายแดนไทย] . . . เขาใช้บัญชีลูกเขา เขาเปิดบัญชีให้ลูกชาย เราก็ไปกดเงินที่ตู้เอทีเอ็ม ทุกเดือน เขาก็โอนเงินให้ เราก็ไปกดเงินมา ถ้าเขาโอนเงินที่เคแอล เขาจะหักเงิน ค่าโอนเงิน ค่าโอนเงินมันแพง โอนเงินที่ประเทศไทยมันถูกกว่า” [ครอบครัวแรงงาน 5]

4. ความไว้วางใจ แรงงานข้ามชาติเลือกส่งเงินกลับบ้านผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่นระหว่างประเทศปลายทางสู่ประเทศต้นทาง เนื่องจากความไว้วางใจ (trust) ระหว่างบุคคลภายในเครือข่ายการย้ายถิ่น เครือข่ายการย้ายถิ่นเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมของแรงงานข้ามชาติกับบุคคลภายในเครือข่าย อาทิ สมาชิกในครัวเรือน ญาติ เพื่อนร่วมงาน คนในหมู่บ้าน ที่อยู่ในถิ่นปลายทางที่เชื่อมโยงกับครอบครัวของแรงงานข้ามชาติในชุมชนถิ่นต้นทาง ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาศัยความเชื่อมั่นและไว้วางใจระหว่างบุคคลภายในเครือข่ายการย้ายถิ่นรวมถึงการส่งเงินกลับบ้านผ่านสมาชิกในเครือข่ายให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ความเชื่อมั่นหรือไว้วางใจซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในเครือข่ายการย้ายถิ่นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซียเป็น

เครื่องมือหนึ่งที่ช่วยเป็นช่องทางในการส่งเงินกลับบ้านจากถิ่นปลายทางสู่ถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม แรงงานข้ามชาติที่ไม่มีความเชื่อมั่นหรือวางใจกับสมาชิกในเครือข่ายที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างถิ่นปลายทางและถิ่นต้นทาง พวกเขาจะไม่เลือกที่จะส่งเงินผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่นนี้ เพราะการส่งเงินกลับบ้านผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่น เป็นวิธีการที่มีความเสี่ยงสูงในการสูญเสียเงินดังกล่าว เนื่องจากวิธีการส่งเงินกลับบ้านนี้อาศัยเพียงความเชื่อมั่นหรือไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่

ถึงแม้ว่าไม่ได้กลับบ้านทุกเดือน แต่ก็ยังส่งเงินกลับบ้านเสมอจะโทรไปถามเพื่อนที่อยู่บ้านเดียวกันว่าเขาจะกลับบ้านเมื่อไร จะฝากเงินไปให้ที่บ้าน เชื่อใจเพื่อน โดมาด้วยกันตั้งแต่เด็ก บ้านก็อยู่ใกล้ๆกัน ถ้าไม่ไว้วางใจ ก็คงไม่ฝากเงินเขามาด้วย [แรงงาน]

### การจัดการเงินส่งกลับบ้านของครอบครัวแรงงาน

การจัดการเงินส่งกลับบ้านอยู่ในการดูแลของผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง ผู้รับเงินส่งกลับบ้านมีสถานภาพในครอบครัวที่หลากหลาย ได้แก่ พ่อแม่ สามีภรรยา พี่น้อง และบุตรของแรงงานข้ามชาติ เป็นต้น แต่บ่อยครั้งบุคคลที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับบ้านนั้นเป็นผู้หญิง ได้แก่ แม่ ภรรยา และพี่สาวน้องสาวของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเพศสภาพมีความสำคัญต่อการจัดการเงินส่งกลับบ้าน

ถึงแม้ว่าเงินส่งกลับบ้านจะอยู่ในมือของผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการดูแลและจัดการเงินส่งกลับบ้านดังกล่าว แต่การเป็นผู้รับเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายู ไม่ได้หมายความว่า ผู้รับเงินในถิ่นต้นทางจะเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมหรือตัดสินใจที่จะใช้เงินส่งกลับบ้านดังกล่าวด้วยตนเอง ผู้รับเงินที่เป็นสมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทางอาจจะมีอำนาจในการควบคุมเงินส่งกลับบ้านน้อยกว่าแรงงานข้ามชาติที่เป็นผู้ส่งเงินในถิ่นปลายทาง กล่าวคือ ผู้ส่งเงินกลับบ้านที่เป็นแรงงานข้ามชาติเป็นผู้ตัดสินใจหรือควบคุมเรื่องการใช้เงินให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากผู้ส่งเงินเป็นผู้หารายได้หรือเจ้าของเงินส่งกลับบ้านนั้น เงินส่งกลับบ้านอาจถูกควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ส่งกลับบ้านจากตัวแรงงานข้ามชาติ ทั้งนี้ทำให้ผู้รับเงินส่งกลับบ้านที่เป็นสมาชิกในครอบครัวในถิ่นต้นทางอาจจะไม่ใช่ว่าเป็นผู้ตัดสินใจในการใช้เงินส่งกลับบ้าน กรณีของแรงงานที่ 4 และครอบครัวแรงงานที่ 8 แรงงานข้ามชาติส่งเงินให้ครอบครัวที่อยู่ในถิ่นต้นทาง สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้รับเงินส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติ แต่แรงงานข้ามชาติยังคงมีอำนาจในการตัดสินใจหรือการควบคุมการใช้เงินส่งกลับมากกว่าผู้รับเงินส่งกลับ แรงงานข้ามชาติจะเป็นผู้กำหนดและตัดสินใจว่าเงินนั้นควรจะต้องนำไปใช้จ่ายในเรื่องอะไร ในขณะที่ผู้รับเงินเป็นผู้จัดการเงินตามความประสงค์ของแรงงานข้ามชาติ ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

เรา [แรงงานข้ามชาติหญิง] เป็นคนตัดสินใจใช้เงิน เราส่งเงินให้พี่น้องใช้จ่ายในบ้าน ถ้ากลับบ้าน เรายังจะซื้อของเข้าบ้าน ถ้าวันพิเศษ

เราก็พาคนออกไปกินข้าวนอกบ้าน ให้เงินเป็นค่าใช้จ่ายในบ้านบ้าง  
เราเป็นคนจ่าย ตอนที่เรากลับมาบ้าน น้องสาวเป็นคนจ่ายตามที่เรา  
บอก [แรงงาน 4]

รถนี้ เขา [แรงงานข้ามชาติ] อยากได้ เขาเป็นคนคิดที่จะซื้อ แต่เขาก็  
ถามความคิดเห็นเราด้วย ก็เป็นคนจัดการเงินที่บ้าน พ่อเป็นคนหา  
เงิน [ครอบครัวแรงงาน 8]

จากข้อมูลการสำรวจ พบว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจใช้เงินส่งกลับ ร้อยละ 45.1 คือ พ่อ  
แม่เป็นผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจในการใช้เงินส่งกลับที่แรงงานส่งกลับบ้านให้ครอบครัว รองลงมา คือ ตัว  
แรงงานเองเป็นผู้กำหนดควบคุมในการตัดสินใจการใช้เงินที่พวกเขาส่งกลับให้ครอบครัว (ตารางที่  
16) อย่างไรก็ตามเมื่อทำการจำแนกผู้ให้ข้อมูลสำรวจตามสถานภาพสมรส พบว่า แรงงานที่มี  
สถานภาพโสด ส่วนมากพ่อแม่จะเป็นผู้ตัดสินใจในการใช้เงินที่ถูกส่งกลับบ้านให้ครอบครัว ในขณะที่  
แรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว คู่สมรสที่อยู่ในถิ่นต้นทางจะมีบทบาทในการตัดสินใจในการใช้เงินที่  
แรงงานส่งกลับให้ครอบครัว อย่างไรก็ตามทั้งแรงงานที่สมรสแล้วหรือโสดยังคงมีบทบาทสำคัญในการ  
ตัดสินใจในการใช้เงินส่งกลับ ถึงแม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้อยู่ในถิ่นต้นทางก็ตาม (ตารางที่ 17)

ผู้รับเงินส่งกลับบ้านจากแรงงาน หรือแรงงานผู้ที่เป็นผู้ส่งเงินกลับบ้านเป็นผู้ควบคุมดูแลการ  
ใช้เงินส่งกลับบ้าน บุคคลที่ทำหน้าที่ตัดสินใจใช้เงินส่งกลับบ้านของแรงงาน อาจจะเป็นบุคคลเดียวกับ  
ผู้รับเงินส่งกลับบ้าน จากข้อมูลการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 67.8 ผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจในการใช้เงินและ  
ผู้รับเงินส่งกลับบ้านเป็นบุคคลคนเดียวกัน กล่าวคือ สมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทางที่เป็นผู้รับเงิน  
ส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในประเทศมาเลเซียเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมหรือตัดสินใจใช้  
เงินด้วยตัวของเขาเอง อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 32.2 แรงงานไทยเชื้อสายมลายูในถิ่นปลายทางเป็นผู้ทำ  
หน้าที่ควบคุมหรือตัดสินใจในเรื่องการใช้เงิน กล่าวคือ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เป็นผู้ส่งเงินกลับ  
บ้านจากถิ่นปลายทางมีอำนาจควบคุมการใช้เงินมากกว่าผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง ผู้รับเงินส่งกลับบ้าน  
ในถิ่นต้นทางเป็นเพียงผู้จัดการการใช้เงินตามอำนาจการกำกับดูแลของเจ้าของเงินส่งกลับบ้าน  
เท่านั้น เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพโสดจะส่ง  
เงินให้ครอบครัว และครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจในการใช้เงิน ในขณะที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่  
สมรสแล้วจะทำการส่งเงินให้คู่สมรส และให้คู่สมรสเป็นผู้ตัดสินใจในการใช้เงิน (ตารางที่ 18)

#### การใช้เงินส่งกลับบ้านของครอบครัวแรงงาน

ครอบครัวแรงงานที่มีสมาชิกเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียที่ให้สัมภาษณ์ในการศึกษานี้  
ส่วนใหญ่อธิบายว่า เงินที่ถูกส่งจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซียถูกใช้  
จ่ายเพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวันเป็นหลัก เช่น ค่าอาหารสำหรับครอบครัว ค่าขนมลูก และ  
ค่าใช้จ่ายในครอบครัวต่างๆ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังต่อไปนี้

ลูกสาวก็ส่งเงินให้เป็นค่าเลี้ยงดูหลาน 2 คน พวกเขาใช้เงินกันวันละร้อยบาทต่อวัน ลูกสาวให้เงินค่าเลี้ยงดูเดือนละ 3,000 บาท เขาก็ส่งเงินให้ทุกเดือน. . . ส่วนลูกชาย [แรงงานประมงในมาเลเซีย] ที่อยู่บ้านด้วย เขาก็ไม่ได้ให้เงินเหมือนกัน แต่ค่าใช้จ่ายในบ้านต่างๆ เขาเป็นคนจัดการออกหมด ค่าน้ำ เดือนละ 100 บาท ค่าไฟ เดือนละ 200 บาท ลูกชายก็เป็นคนจัดการ การทำอาหารและค่าอาหารลูกชายก็เป็นคนจัดการ หลังจากแม่เขาเสีย เขาก็ทำเองหมด [ครอบครัวแรงงาน 1]

หลานเรียนอยู่ อนุบาล 3 โรงเรียนในหมู่บ้าน และเรียนศาสนาด้วย พี่ชาย [แรงงานข้ามชาติ] จ้างน้องสาวเลี้ยงหลาน เดือนละ 3000 บาท และให้ค่ากินหลาน เดือนละ 2000 บาท ตอนที่พี่ชายกลับบ้านเขาก็ให้เงินพอใช้ครั้งละ 2000 บาท [ครอบครัวแรงงาน 2]

รายได้ในแต่ละเดือนไม่แน่นอน พอมาแลกเงิน อัตราแลกเปลี่ยนก็ไม่แน่นอน มันขึ้นลง ทำให้เงินที่ได้มากบ้างน้อยบ้าง รายได้แต่ละเดือนประมาณ 10,000-13,000 บาท เอาไปฝากสหกรณ์เป็นเงินเก็บเดือนละ 3,000 เงินเดือนละ 7,000 แพน [ภรรยาแรงงานข้ามชาติ] เป็นคนเก็บเงิน เอาไว้ใช้เป็นค่าใช้จ่ายในบ้าน ค่าอาหาร ค่าขนมไปโรงเรียนลูก . . . ถ้าเงินที่ให้ไปไม่พอ แพนไปยืมเงินญาติ พันสองพัน เอามาเป็นค่าใช้จ่ายในบ้าน ตอนแรกกลับมาบ้าน[กลับมาจากการไปทำงานประมงในมาเลเซีย] เราก็ก็นำไปใช้คืน [แรงงาน 3]

รายได้แต่ละเดือนเอาไปฝากธนาคารของไทย ครั้งหนึ่ง และอีกครั้งเอามาเป็นค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูลูกที่บ้าน . . . จ้างน้องสาวเลี้ยงลูก เดือนละ 2,000 บาท และค่ากินของลูก 3,000 บาท แต่ละเดือนก็ต้องส่งเงินให้น้องสาว 5,000 บาท [แรงงาน 4]

เขา [แรงงาน] เอาเงินไปใช้ในชีวิตประจำวัน เอาเงินไปซื้อมือถือ โทรศัพท์ [ครอบครัวแรงงาน 4]

นอกเหนือจาก การนำเงินส่งกลับบ้านไปใช้เพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวันของครอบครัวแรงงานแล้ว แรงงานไทยเชื้อสายมลายูและครอบครัวหลายคนก็ให้การสัมภาษณ์เชิงลึก มีการนำเงินไปใช้จ่ายในการซื้อที่ดิน ปรับปรุงบ้าน รวมถึงสินค้าต่างๆ เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นต้น การใช้เงินส่งกลับ นอกเหนือจากการบริโภคในชีวิตประจำวันของครอบครัวแรงงานค่อนข้างหลากหลายแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม การใช้เงินส่งกลับเพื่อการบริโภคนี้มีข้อสังเกตบางประการ คือ ภรรยาของแรงงานและแรงงานที่เป็นผู้หญิงนิยมใช้เงินจากการส่งกลับให้ครอบครัวในการซื้อทองคำ แต่ทองคำเป็นสินค้าที่มีลักษณะแตกต่างจากสินค้าฟุ่มเฟือยอื่นๆ เนื่องจากทองคำเป็นทั้งเครื่องประดับและเป็นสินค้าที่มีมูลค่าเหมือนการลงทุนชนิดหนึ่ง ดังตัวอย่างเช่น

ลูกสาว [แรงงานร้านต้มยำในมาเลเซีย] ส่วนใหญ่จะซื้อทอง เขามีทองใส่หลายเส้น ที่ดินหรือบ้านเขาไม่มี เขาก็ยังอยู่กับเราที่นี่ แต่เมื่อปีที่แล้ว เขาซื้อรถยนต์มือสองใหม่ Honda Accord บ้านที่อาศัยอยู่นี้ มีก่อนพวกเขาไปทำงานมาเลเซีย แต่พวกเขาซื้อของเข้าบ้าน เฟอร์นิเจอร์ในบ้าน เครื่องครัว ทำพื้นบ้าน เขาทำบ้านที่สะอาด เขาก็เป็นคน จัดหารหาช่างและจ่ายเงินเอง บ้านนี้อยู่มานานแล้ว ลูกสาวก็ทำการปรับปรุงบ้าน เมื่อก่อนก็เป็นบ้านธรรมดา [ครอบครัวแรงงาน 1]

เครื่องใช้ ของใช้ในบ้าน พี่ชายก็เป็นซื้อเข้าบ้าน เครื่องเรือนต่างๆก็เงินของพี่ชาย บ้านนี้มืออยู่ก่อนแล้วไม่ได้สร้างมาใหม่ พี่ชายก็ไม่มีบ้านเป็นของตัวเองก็อยู่กับพ่อ เห็นเขามีเงินไปซื้อที่ดินในเมือง 4 ไร่ ประมาณ 1 งาน ราคา 340,000 เขาทำงานเก็บเงินเอง [ครอบครัวแรงงาน 2]

เงินที่ได้ ก็แค่พอกินพอใช้ เงินมันไม่ได้เยอะอะไร เคยเอาเงินไปซื้อที่ดิน ที่สระบัวย่อย บ้านแฟน 4 ไร่ครึ่ง [แรงงาน 4]

เงินที่ได้ไปซื้อมอเตอร์ไซด์ ราคา 39,000 บาท และซ่อมแซมบ้าน ต่อเติมบ้าน แม่ขอยืมเงิน ลูกที่ฝากแม่เก็บส่วนหนึ่งไปซื้อรถยนต์ [ครอบครัวแรงงาน 6]

ตอนไปทำงานสองปีแรก เขาก็ซื้อรถมอเตอร์ไซด์ใหม่ราคา 43,000 บาท ผ่อนต่อเดือน 1,200 บาท ปัจจุบันผ่อนหมดแล้ว พอผ่อนรถคันแรกหมดแล้ว อีกไม่นานก็เอารถ [รถมอเตอร์ไซด์] อีกคันให้พ่อ ราคา 32,000 บาท คันนี้จ่ายสด . . . อีกอย่าง เขาก็ได้ส่งน้อง 3 คน ให้ได้เรียนหนังสือเหมือนเขา เขาได้ช่วยแม่ส่งเสียน้องเรียนหนังสือ ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อและแม่ [ครอบครัวแรงงาน 7]

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับครอบครัวแรงงาน พบว่า ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในถิ่นต้นทางนำเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและการบริโภคเป็นหลัก แต่มีผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวนเล็กน้อยที่มีการนำเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูไปใช้ในการลงทุนทำธุรกิจเพื่อประกอบอาชีพเสริมให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง ดังตัวอย่างเช่น

ที่บ้าน เป็นร้านขายของชำ ทำร้านมาได้ 3 ปีแล้ว เมื่อก่อน ขายของเงินผ่อนในหมู่บ้าน เงินที่แฟน [แรงงานข้ามชาติ] ได้มา เอาเงินมาทำเป็นทุนเปิดร้าน ร้านลงทุนซื้อของไป ประมาณ 5 หมื่นบาท [ครอบครัวแรงงาน 8]

เอาเงินมาลงทุนค้าขาย ค่าทำตูปะ ค่าทำข้าวต้มมัดส่งตามร้านค้า ค่าของทำขนมวันละ 250 บาท [ครอบครัวแรงงาน 8]

เอาเงินไปลงทุนค้าขาย ซื้อขนมปัง น้ำอัดลม ของชำเล็กๆ น้อยๆ ไปซื้อของเอามาลงขายที่บ้าน สองวันครั้ง ครั้งละประมาณ 800 บาท [ครอบครัวแรงงาน 5]

นอกจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้ว ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีกิจกรรมในการใช้เงินส่งกลับจากแรงงานที่หลากหลาย ได้แก่ การซื้อที่ดิน และการสร้างธุรกิจขนาดเล็ก และการสร้างบ้าน รวมถึงการซื้อสินค้าบริโภคอุปโภค การใช้เงินเพื่อการศึกษาของบุตร และการใช้เงินเพื่อสุขภาพสาธารณสุขครอบครัวแรงงาน อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจ พบว่า ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่นำเงินไปใช้เพื่อการบริโภคเป็นหลัก ซึ่งสามารถเรียงตามลำดับตามร้อยละของกิจกรรมการใช้เงิน ได้แก่ (1) การบริโภคในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 87.36 (2) จ่ายค่าเทอมและค่าใช้จ่ายการศึกษาของบุตร ร้อยละ 43.15 (3) ชำระหนี้สิน ร้อยละ 26.31 (4) รักษาดูแลสุขภาพ ร้อยละ 24.21 (5) ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ร้อยละ 14.73 (6) งานพิธีกรรม ร้อยละ 2.10 และ (8) ซื้อที่ดิน และสร้างบ้านใหม่ ร้อยละ 1.07 สำหรับการใช้จ่ายเงินเพื่อการลงทุนของครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนั้น มีเพียงร้อยละ 7.36 ที่นำเงินส่งกลับเป็นทุนในการจัดหาวัตถุดิบหรือเป็นทุนหมุนเวียนในการค้าขายของครอบครัวในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตามมีบางครอบครัวที่ไม่ได้ใช้เงินส่งกลับทั้งหมดของแรงงาน แต่ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนำเงินไปเก็บออมหรือฝากธนาคาร ร้อยละ 38.94 (ตารางที่ 19) ซึ่งเงินออมนี้อาจจะเป็นเงินออมเพื่อการบริโภคในอนาคตที่จำเป็น หรือเป็นการเก็บออมเพื่อการลงทุนในกิจกรรมอนาคต

เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูไม่ได้ส่งเงินกลับบ้านทั้งหมดของรายได้ให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาใช้เงินเก็บสะสมของตัวเอง ผลการศึกษาจากข้อมูลสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการนำเงินเก็บในส่วนของตัวเองไปทำกิจกรรมต่างๆ เช่นกัน พวกเขานิยมใช้เงินเพื่อซื้อรถยนต์มากที่สุด ร้อยละ 68.22 และนำเงินไปซื้อของส่วนตัว ได้แก่ เสื้อผ้า ของใช้ต่างๆ ร้อยละ 21.49 ในขณะเดียวกัน พวกเขาก็มีการใช้เงินส่วนตัวในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตในปัจจุบัน ได้แก่ การเก็บเงินออม ร้อยละ 28.03 และการซื้อทองคำ ร้อยละ 15.88 (ตารางที่ 20)

ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 28.03 มีการเก็บเงินรายได้จากการไปทำงานมาเลเซียเป็นของตนเองเพื่อการบริโภคหรือลงทุนในอนาคตด้วยตนเอง ซึ่งไม่ได้ส่งเงินทั้งหมดของรายได้ให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง และผู้ให้ข้อมูลสำรวจประมาณครึ่งหนึ่ง มีการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เป็นของตัวเอง ร้อยละ 52.8 (ตารางที่ 21) เมื่อทำการเปรียบเทียบกับแผนการที่จะเปิดกิจการหรือทำธุรกิจในอนาคตของแรงงาน พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีแผนที่จะทำธุรกิจในอนาคต และมีบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เป็นของตนเอง (ตารางที่ 23) อาจจะกล่าวได้ว่า เงินรายได้จากการไปทำงานมาเลเซียส่วนหนึ่งไม่ได้ถูกส่งหรือโอนให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการสะสมทุนจากรายได้ที่ทำงานที่ประเทศมาเลเซียเป็นทุนเพื่อเปิดกิจการหรือทำธุรกิจของตนเองในอนาคตของตนเอง

## การบริจาคเงินส่งกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ นั้น เงินส่งกลับบ้านมีความหมายมากกว่าเศรษฐกิจของครอบครัว การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ย้ายถิ่นกับชุมชนในจังหวัดชายแดนใต้ โดยการบริจาคเงินรายได้ของแรงงานช่วยสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนบ้านเกิดของแรงงาน ถึงแม้ว่าการบริจาคเงินให้กับชุมชนจะเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก แต่เงินส่งกลับเพื่อบริจาคให้กับชุมชนเป็นการช่วยเหลือในกิจกรรมทางโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนต่างๆ เช่น สร้างถนน สร้างมัสยิด ปรับปรุงมัสยิด และช่วยสงเคราะห์เด็กกำพร้า ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้คนที่ด้อยโอกาสในชุมชน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก

มัสยิดที่หมู่บ้านกำลังทำการปรับปรุงจะใช้เงินประมาณล้านกว่า พี่ชายเขาก็ไปทำการเรียจจากเพื่อนๆ ที่ทำงานในร้านมาบริจาคให้ปรับปรุงมัสยิด แต่ไม่รู้ว่าเขาได้เงินมาเท่าไร [ครอบครัวแรงงาน 2]

แต่ละปี ช่วงปอซอ ก่อนเดือนบวช ที่บ้านจะนำเงินไปชะกาด ทำในหมู่บ้านนี้ละ ให้พวกเด็กกำพร้า ให้ญาติที่ยากจน ปีที่แล้วเงินรายได้ของกะเอง 4 หมื่น กะใส่ซอง ของละ 500 บาทแล้วเอาไปแจกให้เด็กๆ กำพร้าในหมู่บ้าน 10 กว่าคน และให้คนแก่ในหมู่บ้าน 10 คน เรารู้ว่าใครเป็นใครในหมู่บ้านนี้ เราก็ให้คนแก่ และเด็กกำพร้าที่เรารู้จัก แพนเขาเอาเงินไปให้โต๊ะอิหม่ามที่มัสยิดหมู่บ้าน แต่ก็ไม่รู้ว่ เขาให้เท่าไร [ครอบครัวแรงงาน 8]

ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 70.5 แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเคยนำเงินส่งกลับบ้านจากรายได้ที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมาบริจาคในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนของพวกเขาในจังหวัดชายแดนใต้ภายในรอบปีที่ผ่านมา (ตารางที่ 24) ลักษณะของกิจกรรมการบริจาคเงิน ร้อยละ 73.0 เป็นการบริจาคเงินให้กับมัสยิดในชุมชน ส่วนกิจกรรมบริจาคอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อย ได้แก่ การบริจาคเงินให้กับเด็กกำพร้า ร้อยละ 21.6 คนยากจน ร้อยละ 8.1 โรงเรียนตาดีกาและครอบครัวที่ถูกรังแกจากเหตุการณ์ไม่สงบ เพียงร้อยละ 1.4 เท่านั้น (ตารางที่ 25)

## ผลกระทบของการส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นส่วนหนึ่งของการเชื่อมโยงกระบวนการย้ายถิ่นที่เชื่อมระหว่างแรงงานข้ามชาติที่อยู่ห่างไกลจากถิ่นต้นทางกับครอบครัวแรงงานข้ามชาติในถิ่นต้นทาง การส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง และช่วยยกสถานภาพทางสังคมของครอบครัวแรงงานข้ามชาติ เนื่องจากการส่งเงินกลับบ้านเป็นทุนที่ช่วยสนับสนุนครอบครัวให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ไม่ได้เป็นทางเลือกในการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้เท่านั้น แต่การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นความจำเป็นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนหนึ่งที่ต้องตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากภาวะความจำเป็นในถิ่นต้นทางที่ขาดแคลนแหล่งงาน รายได้จากการทำงานค่อนข้างต่ำ สำหรับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย พวกเขาเป็นแรงงานที่ไร้ทักษะ และมีระดับการศึกษาต่ำ พวกเขาจึงมีความจำเป็นที่ต้องไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ลักษณะงานที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำในประเทศมาเลเซียเป็นงานที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนาของพลเมืองในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากลักษณะงานที่เรียกว่า "3D" คือ อันตราย (dangerous) ยาก (difficult) และสกปรก (dirty) ซึ่งเป็นงานที่มีรายได้ และสถานภาพต่ำในประเทศมาเลเซีย เป็นผลให้พลเมืองในประเทศปฏิเสธการจ้างงาน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูจึงมีโอกาสดำเนินการจ้างงานดังกล่าวแทนพลเมืองของประเทศมาเลเซีย

อย่างไรก็ตาม เราไม่สามารถสรุปได้ว่าการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นการพัฒนาสถานภาพของครอบครัวแรงงานข้ามชาติ แต่การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียสามารถแสดงให้เห็นว่ารายได้ของครอบครัวแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ดีขึ้นกว่าเดิม และการเพิ่มขึ้นของรายได้ครอบครัวแรงงานจากเงินส่งกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนี้ช่วยพัฒนาและยกระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแรงงานข้ามชาติให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกับเพื่อนบ้านในถิ่นต้นทาง ครอบครัวแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำกว่าเพื่อนบ้านก็ยกระดับความไม่เสมอภาคมาสู่ความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้นในถิ่นต้นทาง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเงินส่งกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูช่วยลดความไม่เสมอภาคในถิ่นต้นทาง ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์เชิงลึก

คนที่ทำงานในหมู่บ้าน เขามีฐานะอยู่แล้ว เขามีมรดก เราไม่มีอย่างเขา ตอนนี ฐานะเราก็เท่าๆ กับคนอื่น คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไปทำงานมาเลย์ คนที่มีมรดกมีที่ดินอยู่แล้ว เขาก็อยู่บ้าน เขาไม่ไปทำงานมาเลย์ เขาก็อยู่ได้ แต่ตอนนี้ฐานะเราก็พอๆ กัน  
[แรงงาน 3]



ไปทำงานมาเลย์ก็แค่ทำให้พอมีเงินพอกินพอใช้ มันก็ไม่ได้ช่วยให้รวยขึ้น ถ้าไม่ไปก็ไม่  
รู้จะทำมาหากินอะไรที่บ้าน มันก็ทำให้เรามีเงินมากขึ้นนิดหน่อย ถ้ามีงานทำที่นี่ เราก็ก  
ทำ แต่มันไม่มีงานให้ทำ ชีวิตเราพอๆ กัน เราไปเพราะไม่มีงานทำ ไปทำงานก็มีเงิน  
คนที่ไม่ไปทำงาน เขามีเงินอยู่แล้ว [แรงงาน 4]

พอๆ กัน เขา [เพื่อนบ้าน] กินได้ เราก็กินได้ เขาซื้อได้ เราก็กินได้ ตอนที่ลูกไม่ได้ไป  
ทำงานมาเลเซีย พวกเราอยู่แบบพอกิน พอลูกไปทำงานมาเลเซียแล้ว ชีวิตครอบครัวก็  
ดีขึ้นเยอะ [ครอบครัวแรงงาน 7]

รายได้ดี แรกๆ ที่ไปได้เดือนละ 7,000 บาทต่อเดือน พอนานๆ ค่าจ้างก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ  
ความเป็นอยู่ดีขึ้นมาก เมื่อเทียบกับทำงานที่บ้านไปทำงานที่มาเลเซียทำให้ฐานะดีขึ้น  
สามารถเก็บเงินได้ [ครอบครัวแรงงาน 13]

ในขณะที่เดียวกัน การส่งเงินกลับบ้านที่มีขนาดใหญ่และต่อเนื่องของจำนวนเงินของแรงงาน  
ไทยเชื้อสายมลายูให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทำให้เกิดความแตกต่างและไม่เสมอภาคกันในถิ่นต้น  
ทางด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ครอบครัวแรงงาน ที่ 8 สามีเดินทางเข้าไปทำงานประมงในประเทศ  
มาเลเซีย เมื่อ 7 ปีก่อน ตามคำแนะนำของเพื่อน ก่อนที่สามีจะเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียนั้น  
เขามีอาชีพหลักเป็นชาวประมงพื้นบ้านในจังหวัดปัตตานี งานที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียครั้ง  
แรกเป็นผู้ช่วยไต่กังเรือ ปัจจุบันเป็นไต่กังเรือประมง เขาทำงานปีละ 10 เดือน มีรายได้จากส่วนแบ่ง  
ของการจ้างงานจากเจ้านายเป็นจำนวนมาก และเขานำเงินส่งกลับให้ครอบครัวเป็นประจำและอย่าง  
ต่อเนื่องทุกเดือนจำนวนมาก เงินส่งกลับของเขาช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวเป็นอย่างมาก  
ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวก่อนไปทำงานในประเทศมาเลเซียและหลังจากเดินทางเข้าไปทำงาน  
ในประเทศมาเลเซีย จึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของ  
ครอบครัวจึงแตกต่างจากครอบครัวอื่นในชุมชนเช่นกัน

7 ปีที่ผ่านมา เขาไปทำงานทุกเดือน เดือนละ 28 วัน มีแค่ 2 เดือนต่อปีที่ ออกทะเล  
ไม่ได้ เขาก็อยู่บ้านเฉยๆ แต่ครั้งที่เขากลับบ้าน เขาก็กลับมาอยู่บ้านสูงสุด 1 สัปดาห์  
เมื่อสองเดือนที่แล้ว แก่ได้เงิน 2 แสนบาท รายได้แต่ละครั้งมันไม่แน่นอน มันขึ้นอยู่กับ  
ปริมาณงานที่พวกเขาทำได้ ถ้าแบบไม่ได้เลย ก็วันละ 3,000 บาทไปทำงานมาเลย์ ก็มี  
เงินเก็บ มันมีความต่างกัน จากทำประมงที่บ้านกับไปทำงานมาเลย์ ก่อนนี้จะเก็บ  
เงินเดือนละ 2,000 ก็ลำบากแล้ว เงินใช้เดือนชนเดือน เมื่อก่อนจะซื้อผ้าให้ลูกใส่ในวัน  
ลายอ ยังลำบากเลย ช่วงก่อนนี้ชีวิตลำบากมาก พอมีเงิน เรือเสียก็หมดเงิน บ้างที่ก็  
เป็นหนี้เป็นสินเปล่าๆ เอาเงินไปซ่อมเรือ ช่วงเรือเสียก็หาเงินมาซ่อม ลำบากมาก ต้อง  
ผ่อนเงิน [ครอบครัวแรงงาน 8]

สำหรับแรงงานวัยหนุ่มสาวนั้น ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกจากครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานมาเลเซีย โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวที่ยังไม่ได้แต่งงาน พบว่า คนหนุ่มสาวเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียเพื่อหาเลี้ยงชีพของตนเอง พวกเขาอาจจะไม่ได้ทำการส่งเงินให้ครอบครัว แต่การเดินทางไปทำงานของพวกเขาสามารถช่วยลดภาระความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูของพ่อแม่ลง ถึงแม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้ทำการส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่อย่างน้อยพวกเขาก็ทำให้อัตราการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ซึ่งแตกต่างจากข้อมูลของแรงงานที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียที่มีครอบครัวแล้ว ดังตัวอย่างเช่น

เขา [แรงงานข้ามชาติ] ไปทำงานมาเลย์มันก็ดีไปอย่าง ถ้าอยู่บ้านก็เปลืองเงินพ่อแม่ ตอนเรียนหนังสือ ต้องให้ค่าขนม ค่ารถไปโรงเรียน วันละ 100 บาท ถ้าให้ 50 บาท เขาไม่ไปโรงเรียน . . . จะไปทำงานมาเลย์หรือทำงานที่บ้าน มันก็เหมือนกัน ถ้าเรามีรายได้แล้ว เรา รู้จักเก็บเงิน เราก็จะมีเงิน ถ้าไม่รู้จักเก็บเงิน มันก็ไม่มีเงิน ลูกจะไปทำงานมาเลย์หรือไม่ มันก็ไม่ทำให้ครอบครัวเราอยู่ดีกินดีขึ้น ชีวิตเราก็เหมือนเดิม แต่เราก็ไม่ต้องทำงานหนัก ภาระเราก็น้อยลงเท่านั้น [ครอบครัวแรงงาน 7]

การที่เขาไปทำงานมาเลย์ มันไม่ได้ช่วยให้ครอบครัวดีขึ้น ครอบครัวเราก็ไม่ได้ขัดสน พ่อแม่ก็ไม่ได้หวังให้ลูกให้เงิน เขาไม่เป็นภาระให้กับครอบครัว หาเลี้ยงตัวเองได้ก็ดีแล้ว [ครอบครัวแรงงาน 2]

ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 74.8 ครอบครัวที่มีสมาชิกครอบครัวไปทำงานมาเลเซียมีการเปลี่ยนแปลงรายได้ครอบครัวที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น ภายหลังจากมีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานในประเทศมาเลเซีย และเมื่อทำการจำแนกผู้ให้ข้อมูลสำรวจตามสถานภาพสมรสยังคง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่เป็นแรงงานที่มีสมรสแล้วและโสด แรงงานทั้งสองกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงรายได้จากครอบครัว ภายหลังจากการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียทั้งสองกลุ่ม (ตารางที่ 26) ซึ่งแสดงว่าการไปทำงานในประเทศมาเลเซียช่วยสร้างรายได้ให้ครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทางเพิ่มขึ้น การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู จึงเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการประกันความเสี่ยงของครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทางในการเพิ่มรายได้ครอบครัว เนื่องจากการตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นการตัดสินใจของตัวแรงงานข้ามชาติ ภายในเงื่อนไขการตัดสินใจของครอบครัวแรงงาน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ตัดสินใจย้ายถิ่นไปทำงานมาเลเซียมีความคาดหวังที่จะได้รับรับค่าจ้างและรายได้ที่สูงกว่าจากจังหวัดชายแดนใต้ ณ ประเทศต้นทาง การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำให้ได้รับรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และพวกเขาก็นำเงินรายได้ส่วนหนึ่งส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางตามที่พวกเขาคาดหวังไว้จะมากหรือน้อยแตกต่างกันไป

หลังจากมีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานแล้ว รายได้ของแรงงานข้ามชาติที่ส่งกลับบ้านให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางช่วยให้ครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีรายได้ดีขึ้นกว่าเดิมแล้ว การ

ส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูยังช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในถิ่นต้นทางดีกว่าเดิม ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 54.2 ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างจากเพื่อนบ้าน หลังจากสมาชิกในครอบครัวไปทำงานมาเลเซีย อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจ ร้อยละ 45.8 คิดว่าชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีกว่าเพื่อนบ้านโดยทั่วไปในหมู่บ้าน หลังจากมีสมาชิกไปทำงานมาเลเซีย และเมื่อทำการจำแนกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวแรงงานกับเพื่อนบ้านตามสถานภาพสมรสของแรงงานที่ไปทำงานมาเลเซีย พบว่า ครอบครัวแรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้วมีระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวภายหลังจากการไปทำงานมาเลเซียดีกว่าเพื่อนบ้านมากกว่าครอบครัวแรงงานที่มีสถานภาพโสด (ตารางที่ 27) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวแรงงานย้ายถิ่นให้ดียิ่งขึ้น รายได้จากการส่งเงินกลับจึงเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ช่วยครอบครัวแรงงานย้ายถิ่นสร้างความมั่นคง และความเสมอภาคให้กับครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวแรงงานที่สมรสแล้ว

เงินที่ส่งกลับบ้านขนาดใหญ่ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และยกสถานภาพของครอบครัว แต่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่ ไม่สามารถหาเงินส่งกลับบ้านขนาดใหญ่เพื่อส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางได้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถหาเงินรายได้ได้เพียงเล็กน้อยจากการไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากประเทศมาเลเซียมีระดับค่าจ้างที่ไม่ได้แตกต่างจากประเทศไทยเท่าไรนัก ค่าจ้างแรงงานของประเทศมาเลเซียไม่สูงเหมือนการไปทำงานต่างประเทศที่เป็นประเทศปลายทางหลักของแรงงานไทยในเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และสิงคโปร์ เป็นต้น

### บทที่ 3

#### สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการส่งเงินกลับบ้าน วิธีการส่งเงินกลับบ้าน การจัดการเงินส่งกลับบ้าน และผลกระทบของการใช้เงินส่งกลับบ้านของครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมาชิกไปทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนาด้วยวิธีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย และครอบครัวแรงงานไทยที่อยู่ในจังหวัดชายแดนใต้ สามารถสรุปผลการศึกษา และอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

#### สรุปผลการวิจัย

##### ข้อมูลทั่วไปของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู

การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูไม่ได้ผ่านกระบวนการจัดหางานระหว่างประเทศของนายหน้าแรงงานหรือบริษัทเอกชนจัดหางาน แต่เป็นการเดินทางไปทำงานมาเลเซียโดยอาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่นของแรงงาน เพื่อเข้าถึงแหล่งงานในประเทศมาเลเซีย แรงงานไทยเชื้อสายมลายู ร้อยละ 43.9 อาศัยความช่วยเหลือจากเครือข่ายการย้ายถิ่นในการหางานทำในประเทศมาเลเซีย ได้แก่ เพื่อน ร้อยละ 36.4 และคนในหมู่บ้าน ร้อยละ 7.5 รองลงมา คือ อาศัยความช่วยเหลือจากเครือข่ายครอบครัวเพื่อหางานทำได้แก่ ญาติของตนเอง ร้อยละ 21.5 และพี่น้องในครอบครัว ร้อยละ 9.3

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งทำงานในธุรกิจร้านตัดผมในประเทศมาเลเซีย ร้อยละ 87.5 ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็นสองประเภท คือ กลุ่มแรงงานข้ามชาติที่เป็นพ่อครัวแม่ครัว ร้อยละ 33.6 และกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่เป็นพนักงานทั่วไปในร้านอาหาร ร้อยละ 43.9

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูโดยส่วนใหญ่ได้รับค่าจ้างที่สูงกว่าประเทศไทย 300 บาทต่อวัน ร้อยละ 44.2 ของแรงงานไทยข้ามชาติ ได้รับค่าจ้างวันละ 400-599 บาทต่อวัน มีเพียง ร้อยละ 17.3 ที่ได้รับค่าจ้างต่ำกว่า 300 บาทต่อวัน อย่างไรก็ตาม ค่าจ้างที่พวกเขาได้รับก็สูงกว่าค่าจ้างแรงงานในจังหวัดชายแดนใต้

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียใช้เอกสารทางราชการในการข้ามชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้แก่ หนังสือเดินทาง ร้อยละ 86.0 และ ใบผ่านแดน ร้อยละ 13.0 พวกเขาเดินทางข้ามชายแดนอย่างถูกต้องกฎหมายไทย-มาเลเซีย แต่พวกเขาร้อยละ 77.6 ไม่มี

ใบอนุญาตทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งถึงแม้ว่าพวกเขาจะเดินทางข้ามชายแดน ถูกต้องตามกฎหมายเข้าเมืองมาเลเซีย แต่พวกเขาไม่มีใบอนุญาตทำงาน

### **การส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับบ้าน**

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ร้อยละ 86.9 ทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานชายและหญิงทำการส่งเงินกลับบ้านในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากต้องการส่งเงินให้ครอบครัวเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของครอบครัว ร้อยละ 75.8 และร้อยละ 79.4 มีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องให้การเลี้ยงดูในถิ่นต้นทาง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่มีพันธะและความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง ทำให้แรงงานส่วนใหญ่ต้องทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง

ในขณะที่ แรงงานไทยเชื้อสายมลายู ร้อยละ 13.1 ไม่เคยส่งโอนเงินหรือส่งเงินกลับบ้านให้กลับครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากพวกเขามีความเป็นอิสระจากครอบครัว พวกเขาไม่มีภาระรับผิดชอบต่อครอบครัวในถิ่นต้นทาง การส่งเงินกลับจึงเป็นทางเลือกของแรงงานข้ามชาติที่ปราศจากเงื่อนไข แรงงานข้ามชาติกลุ่มที่ไม่ได้ส่งเงินกลับนี้ เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพโสด ไม่มีภาระดูแลสมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทาง หรือไม่มีพ่อแม่ที่ต้องหาเลี้ยงดูแล เนื่องจากพ่อแม่เสียชีวิตแล้ว

การส่งเงินกลับมีความเป็นพลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา แรงงานไทยเชื้อสายมลายูบางคนเคยทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่เลิกทำการส่งเงินกลับ บางคนไม่เคยทำการส่งเงินกลับบ้านในระยะเริ่มแรกของการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย แต่กลับมาทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางในระยะหลังของการไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เมื่อสถานภาพการเป็นแรงงานข้ามชาติเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเงื่อนไขข้อจำกัดในประเทศปลายทาง

### **ขนาดและความถี่ของเงินส่งกลับบ้าน**

สัดส่วนค่าจ้างแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เฉลี่ยร้อยละ 35.94 เป็นเงินส่งกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นโดยมีการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเฉลี่ย 7,978.26 บาทต่อครั้ง เมื่อคำนวณการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูตลอดปี พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการส่งเงินกลับบ้านในจังหวัดชายแดนใต้ เฉลี่ยปีละ 69,478.26 บาท ต่อปี ต่อคน เมื่อจำแนกเป็นช่วงชั้น พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปี ร้อยละ 44.2 แรงงานร้อยละ 67.7 ส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางทุกเดือน (ปีละ 12 ครั้ง) รองลงมาคือ ส่งเงินให้ครอบครัวสองเดือนครั้ง (ปีละ 6 ครั้ง) ร้อยละ 17.2 ความถี่ในการส่งเงินกลับบ้านโดยค่าเฉลี่ย จำนวน 9.65 ครั้งต่อปี

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศหญิงส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเฉลี่ยต่อครั้งต่ำกว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชาย แต่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศหญิงมีความถี่ของการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางสูงกว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชาย ซึ่งทำให้ขนาดของการเงินส่งกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศหญิงต่อปี สูงกว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชาย

นอกจากการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางแล้ว แรงงานไทยเชื้อสายมลายูประมาณครึ่งหนึ่งมีการส่งสิ่งของหรือของขวัญกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง (ร้อยละ 56) ประเภทของสิ่งของที่ส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องใช้ในครัว เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้าบริโภค เครื่องประดับ โทรศัพท์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

### ผู้รับเงินส่งกลับบ้าน

ผู้รับเงินส่งกลับบ้านในถิ่นต้นทาง ประกอบด้วย พ่อ/แม่ ภรรยา/สามี ลูก และญาติพี่น้อง แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมากกว่าครึ่งส่งเงินให้กับแม่ของตนเอง ร้อยละ 56.5 รองลงมาคือ ภรรยาของแรงงาน ร้อยละ 21.7 ทั้งนี้อาจจะกล่าวได้ว่าผู้รับเงินส่งกลับจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ได้แก่ แม่และภรรยา ร้อยละ 78.2 บุคคลที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับนี้เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการใช้เงินส่งกลับในถิ่นต้นทาง ในขณะที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซีย การดูแลและการจัดการเงินส่งกลับนี้ อยู่ในมือของผู้หญิงที่เป็นแม่หรือภรรยา ผู้หญิงจึงมีหน้าที่ในการดูแลและจัดการเงินรายได้จากการส่งเงินกลับในครอบครัวในถิ่นต้นทาง

### ความเพียงพอและแนวโน้มการส่งเงินกลับบ้าน

ค่าเฉลี่ยของเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูคิดเป็นร้อยละ 37.52 ของรายได้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง เงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจึงไม่ใช่รายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติจึงเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ช่วยเพิ่มรายได้และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทั้งนี้ ร้อยละ 84.9 ของผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าจำนวนเงินที่แรงงานส่งกลับให้ครอบครัวมีความเพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวันของครอบครัวในถิ่นต้นทาง และร้อยละ 55.9 ของผู้ให้ข้อมูลสำรวจทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 39.8 ของแรงงานข้ามชาติมีการส่งเงินกลับให้ครอบครัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

### วิธีการส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทยมีความช่องทางและวิธีการในการส่งเงินกลับบ้านให้กับครอบครัวที่หลากหลาย การย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นการย้ายถิ่นแรงงานข้ามชายแดนรัฐชาติไทย-มาเลเซียที่มีชายแดนติดต่อกัน การส่งเงินกลับบ้านข้ามชายแดนรัฐชาติไทย-มาเลเซียของแรงงาน

กลุ่มนี้ จึงมีลักษณะพิเศษกว่าแรงงานข้ามชาติอื่นๆ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมีการส่งเงินกลับบ้านจากด้านชายแดนภายในประเทศไทยให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง วิธีการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียนี้ จะทำการจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย และ 2) การส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง รวมถึงการส่งเงินอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย เป็นการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในประเทศปลายทางให้กับครอบครัวในประเทศต้นทาง รูปแบบการส่งเงินนี้จะถูกเรียกว่า “การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศ” เนื่องจากเป็นการโอนย้ายเงินของแรงงานข้ามชาติจากประเทศปลายทางสู่ผู้ที่ไม่ใช่แรงงานในชุมชนถิ่นต้นทาง การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทยของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถจำแนกออกเป็นอย่างน้อย 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การถือเงินกลับบ้านด้วยตัวเองของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู 2) การส่งเงินผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู และ 3) การส่งเงินกลับบ้านผ่านธนาคารในประเทศมาเลเซีย

การส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยสู่ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากไม่มีใบอนุญาตทำงานและ/หรือเอกสารการเดินทางตรวจคนเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมายมาเลเซียทำให้พวกเขาต้องเดินทางกลับมาประเทศไทยเป็นประจำทุกเดือน การเดินทางกลับมาประเทศไทยทำให้พวกเขามีโอกาสในการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางจากด้านชายแดนไทย ทั้งนี้ วิธีการส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถจำแนกออก อย่างน้อย 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) การโอนเงินหรือฝากเงินจากธนาคารไทยบริเวณด้านชายแดนไทยสู่ถิ่นต้นทาง 2) การส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวผ่านไปรษณีย์ไทยบริเวณด้านชายแดนไทยสู่ถิ่นต้นทาง 3) การมารับเงินที่ด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย และ 4) การส่งเงินกลับบ้านผ่านคนกลาง

ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่ส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางด้วยตัวเอง ร้อยละ 75.3 เมื่อพวกเขาเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านในถิ่นต้นทาง รองลงมา คือ การส่งเงินกลับบ้านผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่น ได้แก่ เพื่อนหรือญาติ ที่ทำงานในถิ่นปลายทางให้นำเงินสดกลับมาให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ร้อยละ 40.8 และการส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางโดยให้ครอบครัวมารับที่ด้านไทย-มาเลเซียระหว่างที่แรงงานเดินทางเข้ามาทำการตรวจคนเข้าเมือง ณ ด้านชายแดนไทย ร้อยละ 23.7 อาจกล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง โดยอาศัยตัวบุคคลเป็นหลัก ได้แก่ ตัวแรงงานเอง และสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น ได้แก่ ญาติ พี่น้อง และเพื่อน เป็นต้น เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการถือเงินสดกลับมาให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม มีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนหนึ่งทำการโอนเงิน

กลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ได้แก่ การโอนเงินผ่านธนาคารระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย ร้อยละ 21.5 รองลงมา คือ การโอนเงินผ่านธนาคารไทย และโอนเงินผ่านไปรษณีย์ไทย จากด้านชายแดนสู่ถิ่นต้นทาง ร้อยละ 3.2 เท่ากัน

### การตัดสินใจเลือกวิธีการส่งเงินกลับบ้าน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชายแดนประเทศไทย-มาเลเซียที่มีพรมแดนติดต่อกัน การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานมาเลเซีย จึงมีทางเลือกที่หลากหลายและง่ายกว่าประเทศอื่นๆที่ไม่มีชายแดนติดต่อกัน ผู้ให้บริการส่งเงินกลับบ้านทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ มีค่าธรรมเนียมไม่แพง และมีปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการส่งเงินกลับ ได้แก่ 1). ลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์กายภาพกับการเข้าถึงสถาบันการเงิน 2). การมีสถานภาพทางกฎหมายหรือไม่เป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการเลือกวิธีการส่งเงินหรือการโอนเงินกลับประเทศต้นทาง 3). ต้นทุนของวิธีการส่งเงิน ต้นทุนของการส่งหรือโอนเงินแต่ละวิธีการส่งเงินมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียของผู้ส่งเงิน 4). ความไว้วางใจแรงงานข้ามชาติเลือกส่งเงินผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่นระหว่างประเทศปลายทางสู่ประเทศต้นทางเนื่องจากความไว้วางใจ (trust) ระหว่างบุคคลภายในเครือข่ายการย้ายถิ่น

### เพศสภาพกับการส่งเงินกลับบ้าน

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชายและหญิงมีการส่งเงินกลับบ้านสัดส่วนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ แรงงานเพศชายส่งเงินให้ครอบครัว ร้อยละ 85.1 ในขณะที่แรงงานเพศหญิงส่งเงินให้ครอบครัว ร้อยละ 90.9 การส่งสิ่งของกลับบ้านนั้น ผลการศึกษาพบเช่นเดียวกับการส่งเงินกลับบ้าน กล่าวคือ แรงงานเพศชายเคยทำการส่งสิ่งของกลับบ้านให้ครอบครัว ร้อยละ 51.5 และแรงงานเพศหญิงส่งสิ่งของกลับบ้าน ร้อยละ 65.6 ทั้งนี้จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่า แรงงานข้ามชาติเพศชาย อย่างไรก็ตามในประเทศมาเลเซียส่งเงินและสิ่งของกลับบ้านมากกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย อย่างไรก็ตามเมื่อทำการพิจารณาในรายละเอียดของขนาดและจำนวนครั้งในการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชายและหญิง พบว่า แรงงานเพศชายมีการส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยครั้งละ 8,314.29 บาทต่อครั้ง โดยส่งเงินกลับเฉลี่ย 9.09 ครั้งต่อปี มีจำนวนเงินส่งกลับบ้านเฉลี่ยปีละ 65,771.43 บาทต่อปี ขณะที่แรงงานเพศหญิงส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยครั้งละ 6,909.09 บาทต่อครั้ง โดยส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ย 11.45 ครั้งต่อปี และจำนวนเงินที่ส่งกลับบ้านต่อปีเฉลี่ย จำนวน 81,272.73 บาทต่อปี จากขนาดการส่งเงินบ้านของแรงงานเพศชายและหญิงดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศหญิงส่งเงินกลับบ้านในแต่ละครั้งจำนวนน้อยกว่าแรงงานเพศชาย แต่แรงงานเพศหญิงส่งเงินกลับบ้านบ่อยกว่าแรงงานเพศชาย ซึ่งทำให้ขนาดของจำนวนเงินส่งกลับบ้านของแรงงานเพศหญิงส่งเงินกลับบ้านต่อปีให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางสูงกว่าแรงงานเพศชาย



### การจัดการเงินส่งกลับบ้าน

การจัดการเงินส่งกลับบ้านอยู่ในอำนาจและการดูแลของผู้รับเงินที่เป็นสมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทั้งนี้ผู้รับเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีความหลากหลายสถานภาพในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ สามีภรรยา พี่สาวน้องสาว พี่ชายน้องชาย และบุตรของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งบุคคลที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานเป็นผู้หญิง ถึงแม้ว่าเงินส่งกลับบ้านจะอยู่ในมือของผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง แต่ไม่ได้หมายความว่า ผู้รับเงินในถิ่นต้นทางเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมหรือตัดสินใจที่จะใช้เงินส่งกลับบ้านด้วยตัวเอง

ถึงแม้ว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องการใช้จ่ายเงินเอง พวกเขาก็ยังส่งเงินให้ผู้รับเงินที่เป็นผู้หญิงเป็นผู้ทำหน้าที่ในการจัดการการใช้จ่ายเงินส่งกลับบ้านที่พวกเขาส่งกลับให้ โดยเฉพาะแม่และภรรยาของแรงงาน ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 67.8 ผู้ตัดสินใจในการใช้เงินส่งกลับและผู้รับเงินส่งกลับบ้านเป็นบุคคลคนเดียวกัน กล่าวคือ สมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทางที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมหรือตัดสินใจใช้เงินด้วยตัวของเขาเอง อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 32.2 แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่อยู่ในถิ่นปลายทางเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมหรือตัดสินใจในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ผู้ส่งเงินกลับบ้านจากถิ่นปลายทางมีอำนาจควบคุมการใช้เงินมากกว่าผู้รับเงินที่อยู่ในถิ่นต้นทาง ผู้รับเงินส่งกลับจึงใช้เงินส่งกลับจึงเป็นเพียงผู้จัดการการใช้จ่ายเงินตามการกำกับดูแลของเจ้าของเงินส่งกลับเท่านั้น

### การใช้เงินส่งกลับบ้าน

เงินส่งกลับบ้านถูกใช้ไปในกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การซื้อที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม การผลิตภาคเกษตรกรรม และการสร้างธุรกิจขนาดเล็ก และการสร้างบ้าน รวมถึงการซื้อสินค้าบริโภคอุปโภค และการใช้เงินเพื่อการศึกษาของบุตร และการใช้เงินเพื่อสุขภาพของครอบครัวแรงงาน อย่างไรก็ตาม ครอบครัวแรงงานส่วนใหญ่ใช้เงินส่งกลับบ้านเพื่อการบริโภค เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ (1) การบริโภคในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 87.36 (2) จ่ายค่าเทอมและค่าใช้จ่ายการศึกษาของบุตร ร้อยละ 43.73 (3) ชำระหนี้สิน ร้อยละ 26.31 (4) รักษาดูแลสุขภาพ ร้อยละ 24.21 (5) ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ร้อยละ 14.73 (6) งานพิธีกรรม และ สร้างบ้านใหม่ ร้อยละ 2.10 และ (8) ซื้อที่ดิน และ เช่าบ้าน ร้อยละ 1.07 ส่วนการใช้เงินส่งกลับบ้านเพื่อการลงทุนของครอบครัวในถิ่นต้นทางนั้น มีเพียงส่วนเล็กน้อย ครอบครัวในถิ่นต้นทางใช้เงินส่งกลับบ้านจากแรงงานเพียงร้อยละ 7.36 เพื่อการลงทุนในกิจกรรมค้าขาย เงินส่งกลับบ้านนี้เป็นทุนที่ใช้ในการจัดหาวัตถุดิบหรือเป็นทุนหมุนเวียนในการค้าขายของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ซึ่งเป็นอาชีพของครอบครัวในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม มีบางครอบครัวที่ไม่ได้ใช้เงินส่งกลับทั้งหมด พวกเขานำเงินส่งกลับบางส่วนเก็บออม จำนวน ร้อยละ 38.94 ซึ่งเงินออมนี้อาจจะเป็นเงินออม เพื่อการบริโภคในอนาคตที่จำเป็น หรือเป็นการเก็บออมเพื่อการลงทุนในกิจกรรมอนาคต

อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายูไม่ได้ส่งเงินกลับบ้านทั้งหมดของรายได้ให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาเก็บสะสมของตัวเอง จากข้อมูลการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูใช้เงินเก็บในกิจกรรมส่วนตัว ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อการบริโภคเช่นกัน พวกเขานิยมใช้เงินเพื่อซื้อรถมอเตอร์ไซด์ ร้อยละ 68.22 ใช้ซื้อของส่วนตัว ได้แก่ เสื้อผ้า ของใช้ต่างๆ ร้อยละ 21.49 ในขณะเดียวกัน พวกเขาก็มีการใช้เงินส่วนตัวในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตในปัจจุบัน แต่อาจจะเป็นกิจกรรมเพื่อการบริโภคในอนาคต ได้แก่ การเก็บเงินออม ร้อยละ 28.03 การซื้อทองคำ ร้อยละ 15.88 ถึงแม้ว่าการลงทุนในการผลิตเป็นสิ่งที่ดี สำหรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจท้องถิ่นและชาติ แต่เงินส่งกลับบ้านส่วนใหญ่ถูกใช้ไปในเรื่องการบริโภคในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่

ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายู ร้อยละ 28.03 มีการเก็บออมเงินของตัวเองเพื่อการบริโภคหรือลงทุนในอนาคตด้วยตนเอง และแรงงานประมาณครึ่งหนึ่ง มีการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เป็นของตัวเอง ร้อยละ 52.8 เมื่อทำการเปรียบเทียบกับแผนการที่จะเปิดกิจการหรือทำธุรกิจในอนาคตของแรงงาน พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ที่มีแผนที่จะทำธุรกิจในอนาคตมีบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เป็นของตนเอง อาจจะกล่าวได้ว่า เงินรายได้จากการไปทำงานมาเลเซียส่วนหนึ่งไม่ได้ถูกส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเพื่อใช้จ่ายในการบริโภคในปัจจุบัน แต่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการสะสมทุนจากรายได้การทำงานที่ประเทศมาเลเซียเป็นทุนเพื่อเปิดกิจการหรือทำธุรกิจของตนเองในอนาคต

ที่ดิน การใช้เงินส่งกลับบ้านเพื่อซื้อที่ดิน พบว่า ครอบครัวแรงงานไม่ได้ใช้เงินส่งกลับเพื่อซื้อที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม เงินส่งกลับบ้านช่วยให้คนชนบทมีทรัพย์สินที่ดินหรือมีเพิ่มขึ้น รวมถึงสินเชื่อที่ได้รับจากที่ดิน ถึงแม้ว่าที่ดินจะไม่ได้มากนัก แต่ครอบครัวแรงงานจำนวนน้อยใช้เงินเก็บจากการทำงาน เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการลงทุนในที่ดิน

บ้าน เงินส่งกลับและเงินเก็บของแรงงานถูกใช้เพื่อการปรับปรุงที่พักอาศัย และการสร้างใหม่ บ้านเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชนบทที่ต้องการยกสถานภาพทางสังคมให้สูงขึ้นในการสร้างบ้านหรือปรับปรุงบ้านให้ใหญ่และหรูหรา การสร้างบ้านนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แรงงานใช้เงินส่งกลับและเงินเก็บออม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างบ้านหรือปรับปรุงบ้านให้ครอบครัวในชนบท บ้านจึงเป็นการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และยังรวมถึงสถานภาพทางสังคมที่มั่นคงในชุมชน

การสร้างธุรกิจ ถึงแม้ว่าแรงงานส่วนใหญ่ยังคงทำงานเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตามมีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูประมาณครึ่งหนึ่งมีแผนการอนาคตเปิดดำเนินกิจการของตนเองทั้งในถิ่นต้นทางและปลายทาง เงินเก็บจากการทำงานในประเทศมาเลเซียจะสามารถช่วยสร้างธุรกิจของตนเองในอนาคต ถึงแม้ว่าแรงงานผู้ที่จะสร้างธุรกิจของตนเองจะมีจำนวนที่ไม่มากนัก แต่สัดส่วนของพวกเขาคือเป็นผู้ประกอบการและมีการเชื่อมต่อกับถิ่นต้นทางและปลายทาง หมายถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้ที่อาจจะมากยิ่งขึ้นใหญ่มากกว่าจำนวน

ผู้ประกอบการในอนาคต ประกอบกับครอบครัวแรงงานส่วนหนึ่งมีการใช้เงินส่งกลับจากการไปทำงานของบุตรในการไปลงทุนดำเนินธุรกิจ

### ผลกระทบของการส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียทำให้ครอบครัวมีรายได้ดีขึ้นกว่าเดิม และการเพิ่มขึ้นของรายได้ครอบครัวจากเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนี้ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัวแรงงานให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกับเพื่อนบ้านในถิ่นต้นทาง ครอบครัวแรงงานที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำว่าเพื่อนบ้านก็ยกระดับความไม่เสมอภาคมาสู่ความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเงินส่งกลับช่วยลดความไม่เสมอภาคในท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกัน การส่งเงินกลับที่มีขนาดใหญ่และต่อเนื่องของจำนวนเงินของแรงงานข้ามชาติให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทำให้เกิดความแตกต่างและไม่เสมอภาคกันในถิ่นต้นทางด้วยเช่นกัน

ครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ไปทำงานมาเลเซีย ร้อยละ 74.8 มีรายได้เพิ่มมากขึ้น หลังจากมีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ซึ่งแสดงว่าการไปทำงานในประเทศมาเลเซียช่วยสร้างรายได้ให้ครอบครัวที่อยู่ข้างหลังเพิ่มขึ้น การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู จึงเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการประกันความเสี่ยงของครอบครัวในถิ่นต้นทางในการเพิ่มรายได้ครอบครัว เนื่องจากการตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นการตัดสินใจของตัวแรงงาน ภายในเงื่อนไขการตัดสินใจของครอบครัวแรงงาน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ตัดสินใจไปทำงานมาเลเซียมีความคาดหวังที่จะได้รับรับค่าจ้างและรายได้ที่สูงกว่าจากจังหวัดชายแดนใต้ การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำให้ได้รับรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และพวกเขาก็นำเงินรายได้ส่วนหนึ่งส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางตามที่พวกเขาคาดหวังไว้

หลังจากมีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานในประเทศมาเลเซียแล้ว รายได้ของแรงงานที่ส่งกลับบ้านให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางช่วยให้ครอบครัวของแรงงานมีรายได้ดีขึ้นกว่าเดิมแล้ว การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานยังช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในถิ่นต้นทางดีกว่าเดิม ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 54.2 ครอบครัวแรงงานมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกับเพื่อนบ้าน หลังจากสมาชิกในครอบครัวย้ายถิ่นไปทำงานมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 45.8 คิดว่าชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีกว่าเพื่อนบ้านโดยทั่วไปในหมู่บ้าน หลังจากมีสมาชิกไปทำงานมาเลเซีย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวแรงงานให้ดียิ่งขึ้น รายได้จากเงินส่งกลับจึงเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ช่วยครอบครัวแรงงานสร้างความมั่นคง และความเสมอภาคให้กับครอบครัว

## การบริจาคเงินส่งกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแรงงานกับชุมชนในถิ่นต้นทาง โดยการบริจาคเงินช่วยสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนบ้านเกิดของแรงงาน ถึงแม้ว่าการบริจาคเงินให้กับชุมชนจะเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก แต่เงินส่งกลับเพื่อบริจาคให้กับชุมชนในกิจกรรมทางโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน เช่น ถนน สร้างมัสยิด ปรับปรุงมัสยิด และช่วยสงเคราะห์เด็กกำพร้า ผู้ยากไร้ ผู้คนที่ด้อยโอกาสในชุมชน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในมาเลเซียส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.5 เคยนำเงินส่งกลับจากรายได้ที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมาบริจาคในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนในถิ่นต้นทางในรอบปีที่ผ่านๆ มา กิจกรรมการบริจาคเงินส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.0 เป็นการบริจาคเงินให้กับมัสยิดในชุมชน ส่วนกิจกรรมบริจาคอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อย ได้แก่ การบริจาคเงินให้กับเด็กกำพร้า ร้อยละ 21.6 คนยากจน ร้อยละ 8.1 โรงเรียนตาดีกาและครอบครัวที่ถูกยิงจากเหตุการณ์ไม่สงบ เพียงร้อยละ 1.4 เท่านั้น

## การอภิปรายผล

### 1. สาเหตุการเคลื่อนย้ายแรงงาน-เศรษฐกิจ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยและมาเลเซียจะมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาองศาในระดับภูมิภาค พบว่า พื้นที่ในจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทยมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจต่ำกว่าประเทศมาเลเซียทำให้มีอัตราการจ้างงาน และค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าประเทศมาเลเซีย ในขณะที่ประเทศมาเลเซียซึ่งมีพรมแดนติดกับจังหวัดชายแดนใต้มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงกว่าจังหวัดชายแดนใต้ ประกอบกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานครที่เป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจของประเทศไทย ประมาณ 1,000 กิโลเมตร ในขณะที่ประเทศมาเลเซียอยู่เพียงตรงข้ามพรมแดนของพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ซึ่งมีความต้องการแรงงานไร้ฝีมือหรือกึ่งฝีมือสูง และมีค่าจ้างงานสูงกว่าในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนใต้ที่ค่อนข้างต่ำส่งผลให้ค่าจ้างแรงงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานของประชากรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม แรงดึงดูดจากโอกาสทางเศรษฐกิจในประเทศมาเลเซียมีส่วนช่วยบรรเทาแรงกดดันในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้จากภาวะการไร้ขาดแคลนแหล่งงาน และค่าจ้างต่ำ การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียจึงมีความสำคัญต่อครอบครัวแรงงานที่ต้องต่อสู้กับความยากจน การว่างงาน และค่าจ้างต่ำในจังหวัดชายแดนใต้ การส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นการเพิ่มรายได้ของครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ และกระตุ้นการผลิตในจังหวัดชายแดนใต้โดยอ้อม

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มทฤษฎีเศรษฐศาสตร์คลาสสิกใหม่ (neo-classical economic) ที่ทำการวิเคราะห์ แบบแผนการย้ายถิ่น และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นในระดับมหภาค นักวิชาการกลุ่มนี้มักจะอ้างถึงแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน ได้แก่ ความยากจน การขาดแคลนที่ดิน การมีประชากรจำนวนมากในประเทศต้นทาง (origin country) และปัจจัยดึงดูด ได้แก่ โอกาสในการมีงาน ค่าจ้างแรงงาน ความทันสมัยของประเทศปลายทาง (destination country) นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกใหม่ให้ความสำคัญกับความแตกต่าง และความไม่สมดุลในเงื่อนไขการจ้างงาน และค่าจ้างระหว่างประเทศ ผลของความไม่เท่าเทียมของค่าจ้างแรงงานส่วนเกินของประเทศต้นทาง จะเคลื่อนย้ายไปสู่ประเทศปลายทางที่มีค่าจ้างที่สูงกว่าหรือมีแรงงานไม่เพียงพอ แรงงานย้ายถิ่นแต่ละคนจะทำการตัดสินใจเลือกที่จะย้ายไปถิ่นปลายทางที่ใด ขึ้นอยู่กับการประเมินโอกาสทางเศรษฐกิจของถิ่นปลายทางประเทศนั้น ๆ ในตลาดแรงงาน ซึ่งจะนำไปสู่ความเท่าเทียมกันของค่าจ้างในระยะยาวและก่อให้เกิดดุลยภาพทางเศรษฐกิจระหว่างถิ่นต้นทาง และถิ่นปลายทาง การวิเคราะห์ระดับมหภาคของเศรษฐศาสตร์คลาสสิกใหม่มีความสำคัญต่อการอธิบายการเคลื่อนย้ายแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซีย แต่อย่างไรก็ตามสาเหตุของการเคลื่อนย้ายไทยเชื้อสายมลายูไปทำงานในประเทศมาเลเซียไม่ได้จำกัดเฉพาะเรื่องของความแตกต่างด้านค่าจ้างแรงงาน และเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียเท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อกระแสการเคลื่อนย้ายแรงงานเชื้อสายมลายูไปทำงานในประเทศมาเลเซียอีกด้วย

## 2. สาเหตุการเคลื่อนย้ายแรงงาน-เครือข่ายการย้ายถิ่น

ถึงแม้ว่าเหตุผลทางเศรษฐกิจเป็นสาเหตุหลักของการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู แต่เหตุผลทางเศรษฐกิจอย่างเดียววันนั้น ไม่สามารถตอบคำถามถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากจังหวัดชายแดนใต้ไปทำงานในประเทศมาเลเซียเท่านั้น ถึงแม้คนไทยเชื้อสายมลายูจำนวนมากต้องการที่จะเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียเพื่อโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า แต่โอกาสของคนที่สามารถเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียได้ ขึ้นอยู่กับการมีเครือข่ายการย้ายถิ่นระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ถ้าคนไทยเชื้อสายมลายูมีบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือในการข้ามแดน และเข้าไปหางานทำในประเทศมาเลเซีย พวกเขาจึงสามารถเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เครือข่ายการย้ายถิ่นมีความสำคัญต่อการเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เนื่องจากพวกเขา ส่วนใหญ่อาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่นของตนเองในการข้ามแดนไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จากผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่อาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่น (migration networks) ในการช่วยเหลือเพื่อการหางานทำในมาเลเซีย สมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น ทั้งนี้สามารถจำแนกสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น เป็น 2 ประเภท คือ เครือข่ายครอบครัว (family networks) คือ สมาชิกในครอบครัวของแรงงานย้ายถิ่น คือ พี่น้อง และญาติ และ เครือข่ายทางสังคม (social networks) คือ บุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในครอบครัวของแรงงานย้ายถิ่น ได้แก่ เพื่อน และ

เพื่อนร่วมหมู่บ้านของแรงงานย้ายถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเครือข่ายการย้ายถิ่นจะช่วยให้ผู้ที่ต้องการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียสามารถข้ามแดนไปทำงานในประเทศมาเลเซียได้ ในการเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ

เครือข่ายการย้ายถิ่นเป็นปัจจัยที่มีสำคัญอย่างยิ่งในการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู ทั้งนี้แนวคิดเครือข่ายการย้ายถิ่นถูกสร้างขึ้นเพื่ออธิบายการมีกระแสของการเดินทางไปทำงานต่างประเทศของประเทศต้นทาง และประเทศปลายทางแห่งใดแห่งหนึ่งที่สูง ซึ่งแสดงถึงมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนที่อยู่ในประเทศปลายทางกับครัวเรือน และชุมชนที่อยู่ในประเทศต้นทาง เครือข่ายการย้ายถิ่นนี้จึงเป็นตัวแปรหลักในการเชื่อมโยงกระบวนการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียเข้าด้วยกัน เครือข่ายการย้ายถิ่นถือว่าเป็นหัวใจหลักในการศึกษาการเคลื่อนย้ายแรงงาน เครือข่ายการย้ายถิ่นเปรียบเป็นเสมือนสะพานเชื่อมระหว่างความสัมพันธ์ปัจเจกบุคคล และโครงสร้างสังคมที่เป็นความพยายามเชื่อมโยง และการอธิบายในระดับปัจเจกบุคคลที่เป็นระดับจุลภาคเข้ากับปัจจัยทางโครงสร้างทางสังคมที่เป็นระดับมหภาค ความสัมพันธ์ทางสังคมภายในครัวเรือน ญาติ เพื่อน หมู่บ้าน และคนร่วมชาติของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่อยู่ในประเทศมาเลเซียที่เชื่อมโยงสายใยระหว่างบุคคลภายในจากประเทศมาเลเซียเข้ากับประเทศไทยของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู หรือเป็นการเชื่อมโยงสายใยของอดีตแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจากประเทศไทยเข้าสู่ประเทศมาเลเซียของพวกเขาที่เคยมีประสบการณ์ในการย้ายถิ่น ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาศัยความเชื่อมั่นระหว่างบุคคลภายในเครือข่ายการย้ายถิ่น ซึ่งการมีเครือข่ายการย้ายถิ่นนี้สามารถอธิบายได้ว่าทำไมแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถเดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียจำนวนมาก

### 3. การส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางมีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียด้วยตนเองเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีความคาดหวังต่อรายได้ที่จะได้รับการจ้างงานในประเทศมาเลเซียที่สูงกว่าในจังหวัดชายแดนใต้ รายได้จากการประกอบอาชีพในประเทศมาเลเซียจึงเป็นสาเหตุให้มีการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านจึงเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุพื้นฐานในการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านจึงเป็นความคาดหวังในการหารายได้ในการทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู การที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในประเทศไทยนั้น มีเหตุผลหลายประการ แรงงานบางคนทำการส่งเงินกลับบ้านอย่างอิสระ โดยไม่มีเงื่อนไข แรงงานบางคนมีทางเลือกจำกัด และหาโอกาสส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง

สถานภาพการเป็นสมาชิกในครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมี 2 ประเภท จำแนกตามการเป็นสมาชิกของครอบครัวที่อยู่ถิ่นต้นทาง คือ 1) ความเป็นพ่อและ/หรือแม่ของแรงงานที่มีหน้าที่หารายได้เลี้ยงดูลูกหรือครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง และ 2) ความเป็นลูกของแรงงานพ่อแม่ในครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง บุคคลที่เป็นผู้ส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวทั้ง 2 ประเภทนี้ สามารถส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่แรงงานมีสถานภาพเป็นสามีและ/หรือภรรยา นั้น มีบทบาทหน้าที่หลักในการหาเลี้ยงครอบครัว การไปทำงานประเทศมาเลเซียจึงเป็นรายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาจึงต้องทำการส่งเงินกลับบ้านให้กับสามี/ภรรยาและ/หรือลูกในถิ่นต้นทาง ขณะเดียวกัน แรงงานที่สถานภาพเป็นบุตรในถิ่นต้นทาง พวกเขาอาจจะเป็นอิสระในการที่จะตัดสินใจส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับบ้านให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากการเดินทางไปทำงานมาเลเซียของพวกเขา อาจจะไม่ใช่แหล่งรายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง สมาชิกในครอบครัวของพวกเขาอาจจะมีอาชีพหลักของครอบครัวที่เป็นแหล่งรายได้ของครอบครัว การส่งเงินกลับบ้านของพวกเขาจึงเป็นเพียงกลยุทธ์ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัว ซึ่งครอบครัวในถิ่นต้นทางอาจจะไม่ได้คาดหวังเงินส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพเป็นบุตรในครอบครัว การเดินทางไปทำงานมาเลเซียของแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพเป็นบุตรจึงอาจมีความหมายเพื่อการหาเลี้ยงชีพหรือการหารายได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง

#### 4. การส่งเงินกลับบ้านเป็นกระบวนการทางสังคม

การส่งเงินกลับบ้านไม่ได้เป็น “ปรากฏการณ์ทางสังคม” เท่านั้น แต่เป็น “กระบวนการทางสังคม” ที่เกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งครั้งภายใต้ช่วงเวลาของการเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู การส่งเงินกลับบ้านเป็นการเชื่อมต่ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซียกับครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทางผ่านการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานที่อยู่ในถิ่นปลายทางให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง การส่งเงินกลับบ้านนี้ไม่ได้เป็นเพียง “ปรากฏการณ์ทางสังคม” ที่เกิดขึ้นบางครั้งหรือครั้งเดียวเท่านั้น แต่การส่งเงินกลับบ้านเป็น “กระบวนการทางสังคม” ที่เกิดขึ้นหลายครั้งและอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาของการเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย กล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการส่งเงินที่มาจากสัดส่วนของรายได้แรงงานให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางอย่างต่อเนื่อง ระหว่างที่พวกเขาเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านจึงเป็นกระบวนการทางสังคมที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องจนกว่าพวกเขาจะเลิกทำงานในประเทศมาเลเซียและเดินทางกลับถิ่นต้นทาง ถ้าพวกเขายังคงเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย พวกเขาก็สามารถทำการส่งเงินกลับได้อย่างต่อเนื่อง

การส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของรายได้ของครอบครัวแรงงาน เงินส่งกลับบ้านนี้ช่วยเพิ่มปริมาณรายได้ของครอบครัวแรงงานให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าการตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียจะเป็นการตัดสินใจด้วยตัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู แต่อยู่ภายใต้การเห็นชอบจาก

ครอบครัว และคู่สมรส การตัดสินใจไปทำงานมาเลเซียจึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลร่วมกับมิติของครอบครัวประกอบกัน ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แนวใหม่ (new economic) ที่วิเคราะห์ พฤติกรรม และกระบวนการตัดสินใจย้ายถิ่นในระดับจุลภาค ทิศทางของนักเศรษฐศาสตร์แนวใหม่มองว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศมีความซับซ้อนมากกว่าตัวแปรเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยนำปัจจัยทางสังคมมารวมอธิบายกับปัจจัยทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน การตัดสินใจไปทำงานต่างประเทศเป็นผลมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนที่พยายามลดหรือกระจายความเสี่ยงของรายได้ โดยอาศัยการไปทำงานในถิ่นปลายทางของสมาชิกคนใดคนหนึ่งในครัวเรือนเป็นแหล่งที่มาของรายได้ครัวเรือน การตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อไปทำงานในถิ่นปลายทาง จึงไม่ใช่เรื่องของปัจเจกบุคคลแต่เป็นการตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกในครัวเรือน ความต้องการรายได้ เพื่อนำมาพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของครอบครัว อาจจะเป็นสิ่งสำคัญของสมาชิกในครัวเรือนที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซีย หน่วยในการวิเคราะห์ระดับครัวเรือนเป็นสิ่งสำคัญในการอธิบายสาเหตุของการไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจึงพิจารณาในมิติของครัวเรือนร่วมด้วย

#### 5. การส่งเงินกลับบ้านมีความเป็นพลวัต

การส่งเงินกลับบ้านมีความเป็นพลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทของการจ้างงานในประเทศปลายทาง กล่าวคือ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถเปลี่ยนจากการไม่เคยส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัว หรือจากที่เคยทำการส่งเงินกลับบ้านเป็นไม่ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ถ้าเงื่อนไขการจ้างงานหรือรายได้จากการจ้างงานของพวกเขาเปลี่ยนไปจากเดิม ในขณะเดียวกัน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูก็สามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินที่ส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางได้ อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการส่งเงินเพิ่มมากขึ้น เมื่อรายได้ของพวกเขาเพิ่มขึ้น

#### 6. การส่งของหรือของขวัญ

สิ่งของหรือของขวัญเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหนึ่งในการส่งกลับจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในประเทศมาเลเซียให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง การส่งสิ่งของหรือของขวัญอาจจะเป็นการเตือนใจให้กับครอบครัวแรงงานที่อยู่ในถิ่นต้นทาง สิ่งของหรือของขวัญที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นส่วนหนึ่งของระบบการแลกเปลี่ยนที่แสดงถึงความห่วงใยระหว่างแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในถิ่นปลายทางกับสมาชิกครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง การส่งสิ่งของหรือของขวัญเป็นการช่วยให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูกับครอบครัวที่อยู่ห่างไกลกันไม่สูญเสียการเชื่อมโยงระหว่างกันและกันจากความต่อเนื่องของการส่งกลับนี้ การส่งเงินหรือส่งสิ่งของกลับให้ครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจึงมีบทบาทในการสร้างความผูกพันกับครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง



## 7. วิธีการส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ นั้น ไม่ได้ถูกบันทึกและรวบรวมจำนวนอย่างเป็นทางการในการโอนเงินระหว่างประเทศ เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการ รวมถึงการส่งเงินรายได้จากการทำงานต่างประเทศผ่านการโอนเงินภายในประเทศไทย ทำให้การระบบการคิดคำนวณเงินรายได้ประชาชาติไม่รวมการส่งเงินกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติกลุ่มนี้ วิธีการหรือช่องทางการส่งเงินกลับบ้าน สามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ ผ่านช่องทางอย่างเป็นทางการ (formal channels) และผ่านช่องทางอย่างไม่เป็นทางการ (informal channels) ความปลอดภัยและต้นทุนที่ประหยัดของการส่งเงินกลับบ้านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศที่ปลอดภัยอยู่ในระบบการส่งเงินผ่านช่องทางที่เป็นทางการได้แก่ การส่งเงินผ่านธนาคาร และบริษัทส่งเงินเอกชน ทั้งนี้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูบางคนใช้ช่องทางการส่งเงินที่เป็นทางการ เช่น ธนาคาร ไปรษณีย์ แต่หลายกรณีใช้ช่องทางส่งเงินที่ไม่เป็นทางการ เช่น การถือเงินกลับบ้านด้วยตนเอง หรือนำเงินฝากให้บุคคลอื่นถือเงินกลับบ้านให้ครบถ้วน ทั้งนี้ การส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่เป็นทางการจำนวนเงินที่โอนข้ามระหว่างประเทศจะถูกบันทึกในบัญชีของชาติ ในขณะที่การส่งเงินหรือนำเงินกลับประเทศด้วยช่องทางที่ไม่เป็นทางการจะไม่ถูกบันทึกในระบบ รวมถึงการส่งเงินกลับบ้านภายในประเทศไทยสู่ถิ่นต้นทาง ถึงแม้ว่าจะเป็นโอนเงินจากรายได้ของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียก็ตาม อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษารั้วนี้ แสดงให้เห็นว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการและผ่านการส่งเงินภายในประเทศไทยเป็นจำนวนมากกว่าการโอนเงินผ่านช่องทางที่เป็นทางการระหว่างประเทศ

การส่งเงินกลับบ้านนั้นมี 3 ช่องทางที่เงินสามารถส่งระหว่างประเทศได้ในปัจจุบัน 1) ส่งเงินกลับบ้านผ่านมือ เงินส่งกลับสามารถถูกส่งผ่านโดยมือของแรงงานหรือสมาชิกเครือข่ายการย้ายถิ่นที่นำเชื่อถือ แนวทางนี้มีข้อดีที่ไม่มีค่าธรรมเนียมในการโอนเงิน หรือภาษีจากจำนวนเงินส่งกลับ แต่วิธีนี้มีความเสี่ยงต่อขโมย และอาจจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ถ้ามีกฎหมายห้ามการนำเงินเข้าหรือออกเกินจำนวนกำหนด 2) การโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างธนาคารหรือสถาบันการเงิน วิธีนี้มีข้อดีที่ระบบความปลอดภัยสูงและมีความรวดเร็ว แต่อาจจะมีค่าธรรมเนียมสูงต่อผู้ส่งเงิน และผู้ส่งเงินอาจจะต้องแสดงเอกสารทางการในฐานะที่เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพถูกกฎหมาย รวมถึงบัญชีธนาคาร ซึ่งแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย จึงขาดโอกาสในการเข้าถึงระบบการโอนเงินนี้ 3) การโอนเงินผ่านบริษัทโอนเงินเอกชน เช่น western union บริษัทเอกชนนี้มีเครือข่ายตัวแทนทั่วโลก และไม่ต้องแสดงเอกสารทางราชการจากผู้ส่งเงิน ทำให้แรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย สามารถเข้าถึงการบริการช่องทางนี้ สำหรับประเทศไทย เงินที่ส่งกลับผ่านบริษัทโอนเงิน western union สามารถรับได้ในไปรษณีย์ทุกแห่ง อย่างไรก็ตามวิธีนี้ไม่เป็นที่ยอมรับสำหรับ

แรงงานไทยเชื้อสายมลายู เนื่องจากมีค่าธรรมเนียมในการโอนเงินระหว่างประเทศที่ค่อนข้างสูง เช่นเดียวกับการโอนเงินผ่านธนาคาร

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูนิยมส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการด้วยเหตุผลที่หลายหลาย ได้แก่ ความรวดเร็ว ประหยัด สะดวกสบาย ปลอดภัย การไม่มีทางเลือกที่ไม่สามารถเข้าถึงสถาบันการเงิน อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีกว่า และผู้รับ/ผู้ส่งไม่คุ้นเคยกับระบบธนาคาร และอื่นๆ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการ ช่องทางที่ไม่เป็นทางการรวมถึงการถือเงินกลับบ้านโดยตัวของแรงงานเอง หรือการฝากเพื่อนและญาติถือเงินกลับบ้านให้ครอบครัวข้างหลัง ถึงแม้ว่าวิธีการส่งเงินกลับบ้าน โดยวิธีการถือเงินสดกลับประเทศจะไม่มีค่าธรรมเนียมค่าบริการ แต่เป็นวิธีการที่ไม่ปลอดภัยในการถือเงินกลับบ้านที่มีระยะทางไกล

#### 8. การสะสมเงิน

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียให้กับครอบครัวในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้เงินเพื่อการบริโภคในปัจจุบันและ/หรือการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในอนาคต ถ้าการใช้เงินเพื่อการบริโภคในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัวแรงงานในชีวิตประจำวันเป็นการใช้เงินในปัจจุบัน การฝากเงินออมหรือการสะสมเงินรายได้ที่มาจากการทำงานมาเลเซียจะเป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในอนาคต การออมเงินหรือสะสมเงินจากการไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จึงเป็นการช่วยยกระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวให้มีความมั่นคงทางการเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต

จำนวนเงินที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายได้จากการจ้างงานในประเทศมาเลเซีย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียไม่ได้ทำการส่งเงินจากรายได้ทั้งหมดของตนเองให้ครอบครัว พวกเขาทำการส่งเงินให้ครอบครัวให้เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยเฉพาะแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทาง ได้แก่ แรงงานที่ไม่มีครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานที่มีสถานภาพสมรสโสด มีแนวโน้มที่จะทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางน้อยกว่าแรงงานที่มีครอบครัวหรือภาระในถิ่นต้นทาง เนื่องจากการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานเป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นการทำงานหาเลี้ยงชีวิตตนเองมากกว่าการเดินทางไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงและดูแลครอบครัวในถิ่นต้นทางซึ่งทำให้แรงงานที่เป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทางส่งเงินกลับให้ครอบครัวน้อย อย่างไรก็ตามแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพสมรสแล้วส่งเงินให้ครอบครัวหรือคู่สมรสเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ในขณะที่พวกเขาก็ทำการเก็บเงินสะสมเพื่อใช้จ่ายหรือลงทุนในอนาคตด้วย

การที่แรงงานไทยซื้อสายมลายูทำการสะสมเงินหรือฝากเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต และ/หรือเพื่อการลงทุนในอนาคต แรงงานไทยซื้อสายมลายูสะสมหรือออมเงินจากรายได้ถือว่าเป็นการเพิ่มหรือสะสมทุนของแรงงาน ทุนดังกล่าวจะสามารถทำให้แรงงานไทยซื้อสายมลายูเปลี่ยนสถานภาพจากการเป็นแรงงานรับจ้างไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคตจากเงินออมของพวกเขา การออมเงินเพื่อการลงทุนในการเป็นผู้ประกอบการจะมีผลดีต่อการพัฒนาสถานภาพของแรงงานและพัฒนาอาชีพในอนาคต

#### 9. การใช้เงินเพื่อการบริโภค

สำหรับครอบครัวที่ค่อนข้างยากจน เงินส่งกลับบ้านของแรงงานไทยซื้อสายมลายูช่วยเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าขนม สบู่ ผงซักฟอก และ เสื้อผ้า เป็นต้น ส่วนครอบครัวฐานะปานกลางหรือร่ำรวย เงินส่งกลับอาจจะช่วยเหลือในการบริโภคสินค้าที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เงินส่งกลับช่วยตอบสนองความต้องการสินค้า เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า และ รถจักรยานยนต์ของครอบครัวในถิ่นต้นทาง เงินส่งกลับจะช่วยกระตุ้นความต้องการสินค้าที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้จากการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น เงินส่งกลับบ้านถูกใช้ในการซื้อสินค้าบริโภคในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเงินที่ได้มาจากคู่สมรสที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากเงินส่งกลับบ้านของครอบครัวทำให้เกิดการบริโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือย เพื่อเป็นการยกฐานะทางสังคมของครอบครัว เงินส่งกลับบ้านจึงอาจจะช่วยให้ยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในการจัดหาปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตที่จำเป็น ในขณะที่เดียวกันเงินส่งกลับก็อาจจะช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวให้มีความสุขสบายยิ่งขึ้นจากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย การใช้เงินเพื่อการบริโภคที่เพิ่มขึ้นของครอบครัวแรงงานที่ค่อนข้างยากจนในถิ่นต้นทาง มีความสำคัญต่อการลดภาวะความยากจนในระดับครอบครัว การลดความยากจนเป็นเป้าหมายอย่างหนึ่งของการเดินทางไปทำงานมาเลเซียของแรงงานไทยซื้อสายมลายู เงินรายได้ที่ได้มาจากการเดินทางไปทำงานของแรงงานไทยซื้อสายมลายูนั้น เป็นเงินรายได้ที่ได้มาด้วยความยากลำบากจากการทำงาน ทั้งนี้แรงงานและครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทางมีสิทธิในการใช้เงินเพื่อการบริโภคในสิ่งที่พวกเขาปรารถนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสถานภาพทางสังคมของครอบครัวในถิ่นต้นทาง

ถึงแม้ว่าการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตเป็นสิ่งที่ดี สำหรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจท้องถิ่นและประเทศชาติ แต่เงินส่งกลับบ้านส่วนใหญ่ถูกใช้ไปเพื่อการบริโภคในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการบริโภค ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในชีวิตประจำวันของครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งครอบครัวแรงงานได้รับประโยชน์โดยตรงต่อเงินส่งกลับบ้านนั้น เช่น การบริโภคสินค้า การชำระหนี้สิน และ การสร้าง/ปรับปรุงบ้าน เป็นต้น ครอบครัวแรงงานจะใช้เงินส่งกลับบ้านเพื่อการบริโภคในกิจกรรมที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตก่อน ซึ่งเป็นการใช้จ่ายในสินค้าและบริการมีส่วนช่วยพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัว เช่น อาหาร เสื้อผ้า การศึกษาและสุขภาพ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ชุมชนในถิ่นต้นทางก็ได้รับประโยชน์โดยอ้อมจากเงินส่งกลับของแรงงานเช่นกัน เงินที่ถูกใช้จ่ายในการบริโภคและบริการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน

#### 10. การใช้เงินเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การใช้เงินเพื่อสุขภาพและการศึกษาของครอบครัวแรงงานเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากรายได้จากการไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นส่วนหนึ่งในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตรหลานในถิ่นต้นทาง และการรักษาพยาบาลของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ถึงแม้ว่าการศึกษาของประเทศไทยจะมีการจัดการศึกษาฟรี 15 ปี แต่ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องจ่ายค่าอื่นๆ เช่น หนังสือ เครื่องแบบนักเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และค่ารถไปกลับโรงเรียน ถึงแม้ว่า ประเทศไทยจะมีระบบสวัสดิการ รักษาพยาบาล บางส่วนที่เป็นการรักษาฟรี ครอบครัวในชนบทจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาล เช่น ค่าคลอดบุตร ค่ารถไปโรงพยาบาล และค่ารักษาโรคบางโรค รวมถึงการไปรักษาพยาบาลในคลินิกหมอเอกชน เงินส่งกลับบ้านจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียสามารถนำไปซื้อยารักษาโรค และใช้จ่ายเป็นเงินเพื่อการศึกษาของบุตร และพี่น้องในครอบครัว เงินส่งกลับบ้านจึงช่วยให้เกิดความมั่นคงภายในครอบครัว และเงินส่งกลับบ้านของแรงงานอาจจะเป็นตัวชี้วัดถึงระดับการศึกษาที่สูงขึ้นของบุตร และพี่น้องในถิ่นต้นทาง

ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและสุขภาพ จึงเป็นความสามารถในการจัดหามาได้ของแรงงาน สุขภาพและการศึกษายังคงเป็นภาระที่คนในชนบทต้องจ่ายบางส่วน เงินส่งกลับบ้านสามารถช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายนี้ได้ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิตอนาคตของครอบครัวที่ยากจน การสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียน และการดูแลสุขภาพอนามัย ถือว่าเป็นกิจกรรมการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถึงแม้ว่าการลงทุนประเภทนี้ จะไม่ได้มีผลประโยชน์ต่อพวกเขาทันทีทันใด แต่การเพิ่มขึ้นของทุนมนุษย์นั้นเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจ กระบวนการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อาจจะไม่มีความสามารถในการแปลงไปสู่การจำเริญทางเศรษฐกิจ แต่การจำเริญทางเศรษฐกิจไม่ได้เป็นตัวชี้วัดของความสำเร็จการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเดียวนั่น

แนวคิดเศรษฐกิจเพื่อการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตและไม่ผลิตถูกใช้เป็นวาทกรรมในเรื่องการใช้จ่ายเงินส่งกลับบ้าน โดยนำแนวคิดเศรษฐกิจเพื่อการผลิตและไม่ผลิตที่มาจากนักเศรษฐศาสตร์ การใช้จ่ายเงินส่งกลับเพื่อการลงทุนกายภาพ ที่หมายถึง การใช้ที่สามารถสร้างมูลค่าทางการตลาด เช่น กำไร และรายได้ ในขณะที่การใช้จ่ายเงินส่งกลับเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือพัฒนาทุนมนุษย์ เป็นการใช้จ่ายเงินเพื่อส่งเสริมความสามารถของมนุษย์ หรือทุนอื่นๆ เพื่อการบำรุงรักษา การใช้จ่ายเงินส่งกลับบ้านควรจะมองกว้างกว่าการใช้จ่ายเงินส่งกลับในนิยามการลงทุนกายภาพเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันการลงทุนไม่ควรมองเฉพาะการลงทุนเพื่อการผลิต การใช้จ่ายเงินส่งกลับเพื่อสุขภาพและการศึกษา เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เช่นกัน เงินที่แรงงานส่งกลับบ้านให้กับครอบครัวแรงงานเป็นการสร้างโอกาสให้กับครอบครัว

ในถิ่นต้นทางมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นของบุตรหลาน พี่น้องในครอบครัว และมีสุขภาพที่ดีขึ้นของสมาชิกในครอบครัว เงินส่งกลับสามารถช่วยให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การเข้าถึงโอกาสใหม่ รวมถึงการศึกษา สุขภาพที่ดี

#### 11. ผลกระทบของการส่งเงินกลับบ้าน

ถึงแม้ว่าการส่งเงินกลับบ้านจะมีนัยสำคัญต่อรายได้ แต่ผลกระทบของเงินส่งกลับบ้านนั้นขึ้นอยู่กับ การคัดสรรแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ถ้าเป็นแรงงานที่มีสถานภาพค่อนข้างยากจน เงินส่งกลับก็จะสามารถช่วยพัฒนาสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทำให้เกิดความเสมอภาคของรายได้ภายในชุมชนถิ่นต้นทาง ในขณะเดียวกัน ถ้าการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมาจากครอบครัวที่มีฐานะ การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานจะทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจในชุมชนมากยิ่งขึ้นระหว่างครอบครัวแรงงานกับเพื่อนบ้านในถิ่นต้นทาง โดยทั่วไปคนที่ยากจนจะขาดโอกาสในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ เนื่องจากขาดแคลนเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ครอบครัวที่มีความยากจนมากๆ จึงไม่สามารถส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศ แรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศโดยทั่วไปส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่มีความสามารถในการจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศที่มีต้นทุนค่อนข้างสูง ช่องว่างความยากจนอาจจะเพิ่มขึ้นระหว่างครอบครัวแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศกับครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกไปทำงานต่างประเทศ เนื่องจากครอบครัวแรงงานได้รับประโยชน์จากเงินส่งกลับบ้านจากแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความไม่เสมอภาคของรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชนถิ่นต้นทางระหว่างครอบครัวแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศกับครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกไปทำงานต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ คนไทยเชื้อสายมลายูที่ค่อนข้างยากจนในจังหวัดชายแดนใต้สามารถมีโอกาสดำเนินงานในประเทศมาเลเซียได้สะดวก เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้มีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซียทำให้ต้นทุนในการเดินทางไปทำงานมาเลเซียค่อนข้างต่ำกว่าการเดินทางไปทำงานในประเทศอื่นๆ ประกอบกับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียโดยอาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่นของตนเอง ซึ่งไม่ต้องเสียค่านายหน้าในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ทำให้ต้นทุนในการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ทำให้คนไทยเชื้อสายมลายูที่ค่อนข้างยากจนในจังหวัดชายแดนใต้สามารถเข้าสู่กระบวนการเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานมาเลเซีย คนไทยเชื้อสายมลายูที่ค่อนข้างยากจนมีโอกาสดำเนินงานเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มาจากครอบครัวที่ค่อนข้างยากจนในจังหวัดชายแดนใต้จึงช่วยเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวที่ค่อนข้างยากจน ซึ่งช่วยลดความแตกต่างทางสถานภาพทางเศรษฐกิจและความไม่เสมอภาคของรายได้ครอบครัวที่ค่อนข้างยากจนในจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากเงิน

ส่งกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ให้อุปการะที่ค่อนข้างยากจนช่วยยกระดับสถานภาพเศรษฐกิจของครอบครัวให้สูงขึ้นเทียบเท่าเศรษฐกิจของครอบครัวอื่นๆในชุมชน

## ข้อเสนอแนะ

1. ประเด็น การส่งเงินกลับบ้าน จากผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูวัยหนุ่มสาวที่มีสถานภาพโสดและมีความเป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทางมีการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวน้อยกว่าแรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจที่พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมรสแล้วมีการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอทุกเดือน มีสัดส่วนเงินส่งกลับบ้านต่อรายได้ของแรงงานสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด และปริมาณเงินที่ส่งกลับสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด

โดยมีข้อเสนอแนะให้ควรมีการจัดการให้มีความรู้ให้กับแรงงานไทยเชื้อสายมลายู โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวที่มีสถานภาพโสดเกี่ยวกับการออมเงินหรือสะสมเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต เมื่อเลิกทำงานในประเทศมาเลเซีย หรือเพื่อการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตในอนาคต เมื่อต้องการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการฝากเงินออมทรัพย์หรือฝากประจำในสถาบันการเงิน เพื่อเป็นการลงทุนในเงินออมของแรงงาน

2. ประเด็น วิธีการส่งเงินกลับบ้าน จากผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมีวิธีการส่งเงินกลับบ้านในถิ่นต้นทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะวิธีการส่งเงินกลับบ้านที่ไม่เป็นทางการด้วยตัวของแรงงานเอง หรือสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรสร้างความตระหนักและให้ข้อมูลกับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเกี่ยวกับวิธีการโอนเงินระหว่างประเทศผ่านระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เป็นการส่งเงินกลับบ้านอย่างเป็นทางการก่อนการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย และเมื่อมาทำงานในประเทศมาเลเซีย รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงวิธีการโอนเงินระหว่างประเทศในถิ่นปลายทางต่าง ได้แก่ สถานที่ตั้งธนาคารและสถาบันการเงินที่สามารถโอนเงินกลับถิ่นต้นทางในแต่ละเมืองของประเทศมาเลเซีย ข้อมูลและเอกสารที่ใช้ในการเปิดบัญชีหรือโอนเงิน

2.2 ควรพัฒนาวิธีการส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศมาเลเซียกับประเทศไทยอย่างเป็นทางการให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซียสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้เช่นเดียวกับแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพถูกต้องกฎหมายในประเทศมาเลเซีย

2.3 ควรมีการลดค่าธรรมเนียมในการโอนเงินผ่านธนาคารและสถาบันเพื่อให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูใช้บริการให้มากขึ้น

2.4 ควรพัฒนาวิธีการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ให้สำหรับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้โดยเฉพาะ

3. ประเด็น การใช้เงินส่งกลับบ้าน ผลการศึกษา พบว่า ครอบครัวแรงงานส่วนใหญ่ใช้เงินส่งกลับเพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวัน รวมถึงการลงทุนเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์มากกว่าการใช้เงินเพื่อการลงทุนหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิต โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับครอบครัวแรงงานและแรงงานเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการหรือวิสาหกิจชุมชนเพื่อเป็นการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตขนาดเล็กในชุมชน

3.2 ควรส่งเสริมการสะสมทุนและเงินออมของแรงงาน เพื่อการบริโภคในอนาคต และเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงมนุษย์ในอนาคต ภายหลังการเดินทางกลับมาในถิ่นต้นทางของแรงงานที่เดินทางไปทำงานมาเลเซีย

3.3 ควรส่งเสริมให้แรงงานซื้อทองคำเพื่อเป็นการสร้างมูลค่า เนื่องจากครอบครัวแรงงานและแรงงานโดยเฉพาะผู้หญิงนิยมซื้อทองคำซึ่งเป็นเครื่องประดับของผู้หญิง การซื้อทองนั้น ถือว่าเป็นการลงทุนมากกว่าการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย เนื่องจากทองคำมีมูลค่าสูงและมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตลอดเวลาซึ่งแตกต่างจากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยประเภทอื่นๆ

## บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน. (2553). การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทยสรุปปี 2553. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว.
- คำนวน นวลสนอง นิสากร กล้าณรงค์ และมุhammad สาแลบิง. (2552). พัฒนาการและแนวโน้มการย้ายถิ่นของประชาชนในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยเข้าไปในประเทศมาเลเซีย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 3(2), 77-97.
- ชิดชนก รามิมูลา. (2551). แนวทางการจัดสวัสดิการการกำหนดค่าธรรมเนียมที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจให้แรงงานร้านอาหารไทยผันเข้าสู่ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวของมาเลเซียอย่างถูกกฎหมาย. รายงานการประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, วันที่ 5 กรกฎาคม 2551.
- นิสากร กล้าณรงค์. (2552). การย้ายถิ่นตามฤดูกาลเพื่อเข้าไปรับจ้างทำนาในประเทศมาเลเซียของประชาชนจากจังหวัดชายแดนใต้. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 3(2), 98-121.
- พรพันธุ์ เขมคุณาศัย และศุภรัตน์ พิณสุวรรณ. (2552). "ผู้หญิง" มาลายูมุสลิมชายแดนใต้: แรงงานรับจ้างนอกระบบในประเทศมาเลเซีย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 3(2), 122-140.
- วิไลวรรณ พลอยทับทิม. (2547). แนวโน้มและผลกระทบแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ. สารนิพนธ์ปริญญาโท, กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุทธิพร บุญมาก (2552). นโยบายแรงงานต่างชาติของประเทศมาเลเซีย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 3(2), 153-175.
- Bunmak, S. (2012). The creation of Malay-Thai labor networks in Tom Yam restaurants, Malaysia. *Kasetsart Journal: Social Sciences*, 33(1), 14-26.
- Chantavanich, S. (2001). *Thai Migrant Workers in East and Southeast Asia: The Prospects of Thailand's Migration Policy in the Light of the Regional Economic Recession (Final Report)*. Bangkok: Asian Research Center for Migration, Chulalongkorn University.



Klanarong, N. (2003). **Female International Labour Migration from Southern Thailand**.  
PhD thesis, Adelaide: Department of Geographical and Environmental Studies,  
University of Adelaide.

Pongsapich, A. (1995). **Recent Trends in International Migration in Asia**. New York: United  
Nations.

The World Bank. (2012). **Remittance Prices Worldwide: Making Markets More  
Transparent**. Available from: <http://remittanceprices.worldbank.org> เมื่อ 1 มกราคม  
2555.

## ภาคผนวก ก

ตารางที่ 1 แสดงการส่งเงินกลับให้ครอบครัวที่ประเทศไทยจำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่ม  
ครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| การส่งเงิน                      | ครอบครัวแรงงาน |            | แรงงาน     |            | รวม         |
|---------------------------------|----------------|------------|------------|------------|-------------|
|                                 | สมรส           | โสด        | สมรส       | โสด        |             |
| หารายได้ที่<br>ดีกว่า           | 85.7 (12)      | 61.5 (24)  | 83.4 (20)  | 26.5 (13)  | 67.6 (69)   |
| หา<br>ประสบการณ์<br>ชีวิต       | -              | 7.7 (3)    | -          | 12.2 (6)   | 8.8 (9)     |
| ขาดแคลนงาน<br>ในท้องถิ่น        | 7.1 (1)        | 20.5 (8)   | 12.5 (3)   | 4.1 (2)    | 13.7 (14)   |
| ตามเพื่อน/ญาติ<br>ไป            | 7.1 (1)        | 10.3 (4)   | 4.1 (1)    | 4.1 (2)    | 7.8 (8)     |
| กลัว<br>สถานการณ์<br>ความรุนแรง | -              | -          | -          | 4.1 (2)    | 1.9 (2)     |
| รวม                             | 100.0 (14)     | 100.0 (39) | 100.0 (24) | 100.0 (25) | 100.0 (102) |

ตารางที่ 2 แสดงผู้ที่ทำการตัดสินใจไปทำงานมาเลเซีย จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัว  
แรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| บุคคล           | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน     | รวม         |
|-----------------|----------------|------------|-------------|
| ตัวแรงงาน       | 80.0 (44)      | 88.6 (46)  | 84.1 (80)   |
| พ่อแม่ของแรงงาน | 16.4 (9)       | 5.7 (3)    | 11.2 (12)   |
| คู่สมรส         | 3.6 (2)        | 5.7 (3)    | 4.7 (5)     |
| รวม             | 100.0 (55)     | 100.0 (52) | 100.0 (107) |

ตารางที่ 3 แสดงบุคคลที่ช่วยหางานให้แรงงานในประเทศมาเลเซีย จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่ม  
ครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| บุคคลที่ช่วยหางาน | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน     | รวม         |
|-------------------|----------------|------------|-------------|
| ตัวเอง            | 25.5 (14)      | 25.0 (13)  | 25.2 (27)   |
| พี่น้อง           | 3.6 (2)        | 17.3 (8)   | 9.3 (10)    |
| ญาติ              | 21.8 (12)      | 21.2 (11)  | 21.5 (23)   |
| เพื่อน            | 41.8 (23)      | 28.8 (16)  | 36.4 (39)   |
| คนในหมู่บ้าน      | 7.3 (4)        | 7.7 (4)    | 7.5 (8)     |
| รวม               | 100.0 (55)     | 100.0 (52) | 100.0 (107) |

ตารางที่ 4 แสดงการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวที่ประเทศไทย จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่ม  
ครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| การส่งเงิน        | กลุ่มครอบครัวแรงงาน |            | กลุ่มแรงงาน |            | รวม         |
|-------------------|---------------------|------------|-------------|------------|-------------|
|                   | สมรส                | โสด        | สมรส        | โสด        |             |
| เคยส่งเงินกลับ    | 100.0 (15)          | 80.0 (32)  | 92.6 (25)   | 84.0 (21)  | 86.9 (93)   |
| ไม่เคยส่งเงินกลับ | -                   | 20.0 (8)   | 7.4 (2)     | 16.0 (4)   | 13.1 (14)   |
| รวม               | 100.0 (15)          | 100.0 (40) | 100.0 (27)  | 100.0 (25) | 100.0 (107) |

ตารางที่ 5 แสดงวัตถุประสงค์ในการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัว จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจ  
ครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| จำนวนเงิน                          | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน | รวม   |
|------------------------------------|----------------|--------|-------|
| เป็นค่าใช้จ่ายให้<br>ครอบครัว      | 70.2           | 79.5   | 75.8  |
| เป็นการแบ่งเบากภาระ<br>ให้ครอบครัว | 23.4           | 20.5   | 22.0  |
| เป็นเงินออมให้<br>ครอบครัว         | 4.3            | -      | 2.2   |
| ใช้หนี้                            | 2.1            | -      | 1.1   |
| รวม                                | 100.0          | 100.0  | 100.0 |

ตารางที่ 6 แสดงแนวโน้มการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวจากปีที่ผ่านมา จำแนกตามผู้ให้ข้อมูล  
สำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| แนวโน้มการส่งเงิน | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน     | รวม        |
|-------------------|----------------|------------|------------|
| เพิ่มขึ้น         | 34.0 (16)      | 45.7 (21)  | 39.8 (37)  |
| ปกติ              | 61.7 (29)      | 50.0 (23)  | 55.9 (52)  |
| น้อยลง            | 4.3 (2)        | 4.3 (2)    | 4.3 (4)    |
| รวม               | 100.0 (47)     | 100.0 (46) | 100.0 (93) |

ตารางที่ 7 แสดงการส่งของให้กลับครอบครัว จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่ม

| การส่งสิ่งของ | ครอบครัวแรงงาน |            | แรงงาน     |            | รวม         |
|---------------|----------------|------------|------------|------------|-------------|
|               | สมรส           | โสด        | สมรส       | โสด        |             |
| มี            | 80.0 (12)      | 52.6 (20)  | 52.2 (13)  | 50.0 (11)  | 56.0 (56)   |
| ไม่มี         | 20.0 (3)       | 47.4 (18)  | 48.0 (12)  | 50.0 (11)  | 44.0 (44)   |
| รวม           | 100.0 (15)     | 100.0 (38) | 100.0 (25) | 100.0 (22) | 100.0 (100) |

ตารางที่ 8 แสดงประเภทการส่งสิ่งของให้ครอบครัว จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัว แรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| การส่งสิ่งของ      | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน | รวม  |
|--------------------|----------------|--------|------|
| เสื้อผ้า           | 38.7           | 21.7   | 31.5 |
| เครื่องครัว        | 9.6            | 0.0    | 5.6  |
| เครื่องใช้ไฟฟ้า    | 22.5           | 47.8   | 33.3 |
| สินค้าบริโภค       | 29.0           | 21.7   | 25.9 |
| เครื่องประดับ      | 3.2            | 0.0    | 1.8  |
| โทรศัพท์           | 12.9           | 30.4   | 20.4 |
| อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ | 6.4            | 0.0    | 3.7  |

หมายเหตุ: คำถามตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 9 แสดงการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวที่ประเทศไทย จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่ม ครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| การส่งเงิน        | กลุ่มครอบครัวแรงงาน |            | กลุ่มแรงงาน |            | รวม         |
|-------------------|---------------------|------------|-------------|------------|-------------|
|                   | สมรส                | โสด        | สมรส        | โสด        |             |
| เคยส่งเงินกลับ    | 100.0 (15)          | 80.0 (32)  | 92.6 (25)   | 84.0 (21)  | 86.9 (93)   |
| ไม่เคยส่งเงินกลับ | -                   | 20.0 (8)   | 7.4 (2)     | 16.0 (4)   | 13.1 (14)   |
| รวม               | 100.0 (15)          | 100.0 (40) | 100.0 (27)  | 100.0 (25) | 100.0 (107) |

ตารางที่ 10 แสดงผู้จัดการการใช้เงินส่งกลับบ้าน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| ผู้จัดการเงิน | ครอบครัวแรงงาน |            | แรงงาน     |            | รวม        |
|---------------|----------------|------------|------------|------------|------------|
|               | สมรส           | โสด        | สมรส       | โสด        |            |
| พ่อ           | -              | -          | 4.0 (1)    | 14.3 (3)   | 4.3 (4)    |
| แม่           | -              | 81.2 (26)  | 36.0 (9)   | 85.8 (18)  | 56.9 (53)  |
| ภรรยา         | 86.7 (13)      | -          | 40.0 (10)  | -          | 32.3 (23)  |
| สามี          | 13.3 (2)       | -          | 4.0 (1)    | -          | 3.2 (3)    |
| พี่น้อง       | -              | 3.1 (1)    | -          | -          | 1.1 (1)    |
| ยาย           | -              | 15.6 (5)   | 16.0 (4)   | -          | 9.6 (9)    |
| รวม           | 100.0 (15)     | 100.0 (32) | 100.0 (25) | 100.0 (21) | 100.0 (93) |

ตารางที่ 11 แสดงรายได้เฉลี่ยของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำในมาเลเซีย จำแนกประเภทของงาน

| จำนวนปี          | ค่าเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบน |
|------------------|-----------|---------------|
| ลูกจ้างร้านอาหาร | 346.82    | 120.45        |
| พ่อครัว/แม่ครัว  | 576.19    | 172.20        |
| ก่อสร้าง         | 616.67    | 189.29        |
| อื่นๆ            | 508.33    | 168.57        |
| รวม              | 466.92    | 187.68        |

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนเงินที่ส่งกลับบ้านของแรงงานที่ส่งให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง

| รายการ                       | ต่ำสุด       | สูงสุด       | ค่าเฉลี่ย    | ค่าเบี่ยงเบน |
|------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| ร้อยละของการส่งเงิน (ร้อยละ) | ร้อยละ 10.58 | ร้อยละ 85.47 | ร้อยละ 35.94 | ร้อยละ 24.64 |
| ครอบครัว                     | ร้อยละ 12.95 | ร้อยละ 85.47 | ร้อยละ 45.08 | ร้อยละ 25.56 |
| โสด                          | ร้อยละ 10.58 | ร้อยละ 83.33 | ร้อยละ 26.08 | ร้อยละ 19.66 |
| จำนวนเงินส่ง/ครั้ง (บาท)     | 2,000        | 40,000       | 7,978.26     | 7,135.16     |
| ครอบครัว                     | 2,000        | 16000        | 7,840.00     | 4570.55      |
| โสด                          | 2000         | 40,000       | 8,142.86     | 9456.66      |
| จำนวนเงินส่งต่อปี (บาท)      | 12,000       | 192,000      | 69,478.26    | 54,404.95    |
| ครอบครัว                     | 24000        | 192,000      | 94,320.00    | 59586.57     |
| โสด                          | 12,000       | 120000       | 39,904.76    | 26634.38     |
| จำนวนการส่งต่อปี (ครั้ง)     | 2            | 24           | 9.65         | 4.15         |
| ครอบครัว                     | 6            | 24           | 12           | 3            |
| โสด                          | 2            | 12           | 6.86         | 3.5          |
| รายได้ต่อปี (บาท)            | 72,000       | 288,000      | 154,479.23   | 59,548.91    |
| ครอบครัว                     | 84000        | 288,000      | 181,400.00   | 59,258.57    |
| โสด                          | 72,000       | 270,000      | 125,404.8    | 45,114.66    |
| จำแนกตามเพศชาย               |              |              |              |              |
| ร้อยละของการส่งเงิน          | ร้อยละ 10.58 | ร้อยละ 85.47 | ร้อยละ 35.15 | ร้อยละ 24.68 |
| จำนวนเงินส่ง/ครั้ง (บาท)     | 2,000 บาท    | 40,000 บาท   | 8,314.29 บาท | 7,135.16 บาท |
| จำนวนเงินส่งต่อปี (บาท)      | 12,000       | 192,000      | 65,771.43    | 52,319.76    |
| จำนวนการส่งต่อปี (ครั้ง)     | 2            | 24           | 9.09         | 4.15         |
| รายได้ต่อปี(บาท)             | 72,000       | 270,000      | 143,793      | 56,068.55    |



| รายการ                      | ต่ำสุด       | สูงสุด       | ค่าเฉลี่ย    | ค่าเบี่ยงเบน |
|-----------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| จำแนกตามเพศหญิง             |              |              |              |              |
| ร้อยละของการส่งเงิน         | ร้อยละ 12.93 | ร้อยละ 76.53 | ร้อยละ 35.27 | ร้อยละ 25.57 |
| จำนวนเงินส่ง/ครั้ง<br>(บาท) | 2,000        | 15,000       | 6,909.09     | 5009.08      |
| จำนวนเงินส่งต่อปี<br>(บาท)  | 18,000       | 180,000      | 81,272.73    | 61736.68     |
| จำนวนการส่งต่อปี<br>(ครั้ง) | 6            | 12           | 11.45        | 1.80         |
| รายได้ต่อปี(บาท)            | 93,600       | 288,000      | 190,100      | 59,124.06    |

ตารางที่ 13 แสดงความถี่ในการส่งเงินกลับบ้าน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| ความถี่              | กลุ่มครอบครัวแรงงาน |            | กลุ่มแรงงาน |            | รวม        |
|----------------------|---------------------|------------|-------------|------------|------------|
|                      | สมรส                | โสด        | สมรส        | โสด        |            |
| มากกว่า 12 ครั้ง     | 13.4 (2)            | -          | 4.0 (1)     | -          | 3.2 (3)    |
| ทุกเดือน 12 ครั้ง    | 66.7 (10)           | 78.1 (25)  | 88.0 (22)   | 28.6 (6)   | 67.7 (63)  |
| 2 เดือนครั้ง 6 ครั้ง | 20.0 (3)            | 6.4 (3)    | 8.0 (2)     | 42.9 (9)   | 17.2 (17)  |
| 3 เดือนครั้ง 4 ครั้ง | -                   | -          | -           | 9.5 (2)    | 3.2 (2)    |
| 4 เดือนครั้ง 3 ครั้ง | -                   | 3.1 (1)    | -           | 9.5 (2)    | 2.1 (3)    |
| ปีละ 2 ครั้ง         | -                   | 9.4 (3)    | -           | 9.5 (2)    | 5.4 (5)    |
| รวม                  | 100.0 (15)          | 100.0 (32) | 100.0 (25)  | 100.0 (21) | 100.0 (93) |

ตารางที่ 14 แสดงวิธีการส่งเงินกลับบ้าน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| ค่านายหน้า           | กลุ่มครอบครัวแรงงาน | กลุ่มแรงงาน | รวม       |
|----------------------|---------------------|-------------|-----------|
| ส่งระหว่างประเทศ     |                     |             |           |
| โอนเงินผ่านธนาคาร    | 25.5 (12)           | 17.4 (8)    | 21.5 (20) |
| ผ่านนายหน้า          | 2.1 (1)             | 2.1 (1)     | 2.1 (2)   |
| นำกลับเอง            | 76.6 (36)           | 73.9 (34)   | 75.3 (70) |
| ผ่านเครือข่ายสังคม   | 27.7 (13)           | 54.3 (25)   | 40.8 (38) |
| ส่งภายในประเทศ       |                     |             |           |
| โอนเงินผ่านธนาคารไทย | 0.0 (0)             | 6.5 (3)     | 3.2 (3)   |
| โอนเงินผ่านไปรษณีย์  | 0.0 (0)             | 6.5 (3)     | 3.2 (3)   |
| มารับที่ด่านไทย      | 17.0 (8)            | 30.4 (14)   | 23.7 (22) |

หมายเหตุ: คำถามตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 15 แสดงวิธีการตรวจสอบเงินที่ส่งกลับจากผู้ส่งกับผู้รับ จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่ม  
ครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| วิธีการตรวจสอบ | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน     | รวม        |
|----------------|----------------|------------|------------|
| โทรศัพท์       | 55.3 (26)      | 80.4 (37)  | 67.7 (63)  |
| ไม่มี          | 44.7 (21)      | 21.3 (9)   | 32.3 (30)  |
| รวม            | 100.0 (47)     | 100.0 (46) | 100.0 (93) |

ตารางที่ 16 แสดงผู้ตัดสินใจใช้เงินส่งกลับบ้าน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน  
และกลุ่มแรงงาน

| ผู้ตัดสินใจใช้<br>เงิน | กลุ่มครอบครัวแรงงาน |            | กลุ่มแรงงาน |            | รวม        |
|------------------------|---------------------|------------|-------------|------------|------------|
|                        | สมรส                | โสด        | สมรส        | โสด        |            |
| ตัวแรงงาน              | 33.3 (5)            | 43.8 (14)  | 28.0 (7)    | 19.0 (4)   | 32.2 (30)  |
| พ่อ/แม่                | -                   | 53.1 (17)  | 32.0 (8)    | 80.9 (17)  | 45.1 (42)  |
| คู่สมรส                | 66.7 (10)           | -          | 36.0 (9)    | -          | 20.4 (19)  |
| พี่น้อง                | -                   | 3.1 (1)    | -           | -          | 1.1 (1)    |
| ยาย                    | -                   | -          | 2.2 (1)     | -          | 1.1 (1)    |
| รวม                    | 100.0 (15)          | 100.0 (32) | 100.0 (25)  | 100.0 (21) | 100.0 (93) |

ตารางที่ 17 แสดงผู้จัดการการใช้เงินส่งกลับบ้าน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน  
และกลุ่มแรงงาน

| ผู้จัดการเงิน | กลุ่มครอบครัวแรงงาน |               | กลุ่มแรงงาน   |               | รวม        |
|---------------|---------------------|---------------|---------------|---------------|------------|
|               | สมรส                | โสด           | สมรส          | โสด           |            |
| พ่อ           | -                   | -             | 4.0 (1)       | 14.3 (3)      | 4.3 (4)    |
| แม่           | -                   | 81.2 (26)     | 36.0 (9)      | 85.8 (18)     | 56.9 (53)  |
| ภรรยา         | 86.7 (13)           | -             | 40.0 (10)     | -             | 24.7 (23)  |
| สามี          | 13.3 (2)            | -             | 4.0 (1)       | -             | 3.2 (3)    |
| พี่น้อง       | -                   | 3.1 (1)       | -             | -             | 1.1 (1)    |
| ยาย           | -                   | 15.6 (5)      | 16.0 (4)      | -             | 9.6 (9)    |
| รวม           | 100.0 (15)          | 100.0<br>(32) | 100.0<br>(25) | 100.0<br>(21) | 100.0 (93) |

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบผู้ตัดสินใจใช้เงินและผู้จัดการเงินส่งกลับ จำแนกตามผู้ให้ข้อมูล  
สำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| ผู้ตัดสินใจ   | บุคคลที่จัดการใช้เงิน |               |               |           |           |            |
|---------------|-----------------------|---------------|---------------|-----------|-----------|------------|
|               | พ่อ                   | แม่           | ภรรยา         | สามี      | อื่น      | รวม        |
| ครอบครัว      |                       |               |               |           |           |            |
| แรงงาน        | -                     | 36.8 (7)      | 15.8 (3)      | 15.8 (3)  | 31.6(6)   | 100.0 (19) |
| แม่           | -                     | 100.0<br>(14) | -             | -         | -         | 100.0 (14) |
| ภรรยา         | -                     | -             | 100.0<br>(12) | -         | -         | 100.0 (12) |
| สามี          | -                     | -             | -             | 100.0 (1) | -         | 100.0 (1)  |
| พี่สาวน้องสาว | -                     | -             | -             | -         | 100.0 (1) | 100.0 (1)  |
|               |                       |               |               |           |           |            |
| แรงงาน        | 9.1 (1)               | 36.4 (4)      | 18.2 (2)      | -         | 36.4 (4)  | 100.0 (11) |
| พ่อ           | 100.0<br>(3)          | -             | -             | -         | -         | 100.0 (3)  |
| แม่           | -                     | 100.0<br>(22) | -             | -         | -         | 100.0 (22) |
| ภรรยา         | -                     | -             | 100.0 (8)     | -         | -         | 100.0 (8)  |
| สามี          | -                     | -             | -             | 100.0 (1) | -         | 100.0 (1)  |
| อื่นๆ         | -                     | -             | -             | -         | 100.0 (1) | 100.0 (1)  |

ตารางที่ 19 แสดงการใช้เงินส่งกลับบ้าน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| การใช้เงินส่งกลับ     | ครอบครัวแรงงาน |           | แรงงาน    |           | รวม<br>(n=107) |
|-----------------------|----------------|-----------|-----------|-----------|----------------|
|                       | สมรส           | โสด       | สมรส      | โสด       |                |
| บริโภคในชีวิตประจำวัน | 85.18(23)      | 75.00(19) | 100.0(15) | 62.5 (25) | 87.36 (82)     |
| รักษาสุขภาพ           | 48.14(14)      | 20.0(5)   | 33.33(5)  | 25.0(10)  | 24.21 (34)     |
| ชำระหนี้สิน           | 18.51(5)       | 12.0(3)   | 40.0 (6)  | 20.0 (8)  | 26.31 (22)     |
| จ่ายค่าเทอมบุตรหลาน   | 70.37(19)      | 4.0 (1)   | 6.66(8)   | 32.5 (13) | 43.15 (41)     |
| ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย   | 18.51(5)       | -         | 33.33(5)  | 5.0(2)    | 14.73 (12)     |
| งานพิธีกรรม           | 7.4 (2)        | -         | -         | -         | 2.10 (2)       |
| ซื้อที่ดิน            | -              | -         | -         | 2.5(1)    | 1.07 (1)       |
| สร้างบ้านใหม่         | -              | -         | -         | 2.5(1)    | 1.07 (1)       |
| ลงทุนค้าขาย           | -              | 8.0(2)    | 13.33 (2) | 7.5 (3)   | 7.36 (7)       |
| เงินเก็บออม           | 11.11 (3)      | 36.0 (9)  | 53.33 (8) | 30.0 (12) | 38.94 (32)     |

หมายเหตุ: คำถามตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 20 แสดงการใช้เงินรายได้ของแรงงานในกิจกรรมต่างๆ จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| รายการ        | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน    | รวม        |
|---------------|----------------|-----------|------------|
| รถยนต์        | 9.1 (5)        | 7.7 (4)   | 11.21 (9)  |
| รถจักรยานยนต์ | 58.2 (32)      | 65.4 (34) | 68.22 (66) |
| งานพิธีกรรม   | 0.0            | 3.8 (2)   | 1.86 (2)   |
| ซื้อบ้าน      | 2.0 (2)        | 1.9 (1)   | 2.80 (3)   |
| ของใช้ส่วนตัว | 27.27 (15)     | 15.38 (7) | 21.49 (22) |
| ทองคำ         | 20.0 (11)      | 11.3 (6)  | 15.88 (17) |
| เงินเก็บ      | 32.7 (18)      | 23.1 (12) | 28.03 (30) |
| ซื้อที่ดิน    | 0.0            | 1.9 (1)   | 0.93 (1)   |

หมายเหตุ: คำถามตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 21 แสดงการเปิดบัญชีเงินฝากและเงินออมของแรงงาน ภายหลังไปทำงานมาเลเซีย จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| การเปิดบัญชี | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน     | รวม         |
|--------------|----------------|------------|-------------|
| มี           | 55.9 (30)      | 50.0 (26)  | 52.8 (56)   |
| ไม่มี        | 44.4 (24)      | 50.0 (26)  | 47.2 (50)   |
| รวม          | 100.0 (54)     | 100.0 (52) | 100.0 (106) |

ตารางที่ 22 แสดงการวางแผนเปิดกิจการในอนาคต จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| แผนอนาคต                                  | ครอบครัวแรงงาน |               | แรงงาน        |               | รวม         |
|-------------------------------------------|----------------|---------------|---------------|---------------|-------------|
|                                           | สมรส           | โสด           | สมรส          | โสด           |             |
| มีแผนเปิดกิจการ<br>ในมาเลเซีย             | 26.6 (4)       | 22.5 (9)      | 29.6 (8)      | 41.6 (10)     | 28.3 (31)   |
| มีแผนเปิดกิจการ<br>ในจังหวัดชายแดน<br>ใต้ | 46.6 (7)       | 52.0 (13)     | 51.9 (14)     | 12.5 (3)      | 35.8 (37)   |
| ไม่มีแผนเปิด<br>กิจการ                    | 26.7 (4)       | 45.0 (18)     | 18.5 (5)      | 45.8 (11)     | 35.8 (38)   |
| รวม                                       | 100.0 (15)     | 100.0<br>(40) | 100.0<br>(27) | 100.0<br>(24) | 100.0 (106) |

ตารางที่ 23 แสดงการวางแผนเปิดกิจการในอนาคตกับการมีบัญชีเงินฝาก จำแนกตามผู้ให้ข้อมูล  
สำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| แผนเปิดกิจการ<br>หรือทำธุรกิจใน<br>อนาคต | การมีบัญชีเงินฝาก/เงินออม |       |       |        |       |       |
|------------------------------------------|---------------------------|-------|-------|--------|-------|-------|
|                                          | ครอบครัวแรงงาน            |       |       | แรงงาน |       |       |
|                                          | มี                        | ไม่มี | รวม   | มี     | ไม่มี | รวม   |
| มีแผนเปิดกิจการ                          | 70.0                      | 30.0  | 100.0 | 88.0   | 12.0  | 100.0 |
| ไม่มีแผนเปิด<br>กิจการ                   | 45.8                      | 54.2  | 100.0 | 50.0   | 50.0  | 100.0 |
| รวม                                      | 59.3                      | 40.7  | 100.0 | 68.6   | 31.4  | 100.0 |

ตารางที่ 24 แสดงการบริจาคเงินส่งกลับบ้าน จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และ  
กลุ่มแรงงาน

| การบริจาค    | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน     | รวม         |
|--------------|----------------|------------|-------------|
| เคยบริจาค    | 65.5 (36)      | 76.0 (35)  | 70.5 (71)   |
| ไม่เคยบริจาค | 34.5 (19)      | 24.0 (12)  | 29.5 (31)   |
| รวม          | 100.0 (55)     | 100.0 (50) | 100.0 (105) |

ตารางที่ 25 แสดงประเภทของการบริจาค จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจครอบครัวแรงงาน และกลุ่ม  
แรงงาน

| การส่งของ                                  | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน    | รวม       |
|--------------------------------------------|----------------|-----------|-----------|
| ให้กับเด็กกำพร้า                           | 25.0 (9)       | 21.1 (8)  | 21.6 (17) |
| ให้กับมัสยิด                               | 75.0 (27)      | 78.9 (29) | 73.0 (56) |
| ให้กับคนยากจน                              | 11.1 (4)       | 7.9 (3)   | 8.1 (7)   |
| โรงเรียนตาดีกา                             | -              | 2.6 (1)   | 1.4 (1)   |
| ให้ครอบครัวที่ถูกยิง<br>จากเหตุการณ์ไม่สงบ | 2.8 (1)        | -         | 1.4 (1)   |

หมายเหตุ: คำถามตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ



ตารางที่ 26 แสดงการเปลี่ยนแปลงรายได้ของครอบครัวภายหลังจากสมาชิกในครอบครัวไปทำงาน  
มาเลเซีย จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| ระดับความ<br>เป็นอยู่ | ครอบครัวแรงงาน |               | แรงงาน        |               | รวม         |
|-----------------------|----------------|---------------|---------------|---------------|-------------|
|                       | สมรส           | โสด           | สมรส          | โสด           |             |
| ดีขึ้นกว่าเดิม        | 86.7 (13)      | 65.0 (26)     | 77.8 (21)     | 80.0 (20)     | 74.8 (80)   |
| เหมือนเดิม            | 13.3 (2)       | 35.0 (14)     | 22.2 (6)      | 20.0 (5)      | 25.2 (27)   |
| รวม                   | 100.0 (15)     | 100.0<br>(40) | 100.0<br>(27) | 100.0<br>(25) | 100.0 (107) |

ตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบความเป็นอยู่ของครอบครัวแรงงานกับเพื่อนบ้าน ภายหลังจากไป  
ทำงานมาเลเซีย จำแนกตามผู้ให้ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| ระดับความ<br>เป็นอยู่ | ครอบครัวแรงงาน |               | แรงงาน        |               | รวม         |
|-----------------------|----------------|---------------|---------------|---------------|-------------|
|                       | สมรส           | โสด           | สมรส          | โสด           |             |
| ดีกว่าเพื่อนบ้าน      | 60.0 (9)       | 37.5 (15)     | 55.6 (15)     | 40.0 (10)     | 45.8 (49)   |
| เหมือนเพื่อนบ้าน      | 40.0 (6)       | 62.5 (25)     | 44.4 (12)     | 60.0 (15)     | 54.2 (58)   |
| รวม                   | 100.0 (15)     | 100.0<br>(40) | 100.0<br>(27) | 100.0<br>(25) | 100.0 (107) |

ตารางที่ 28 แสดงสถานภาพแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย จำแนกตามผู้ให้  
ข้อมูลสำรวจกลุ่มครอบครัวแรงงาน และกลุ่มแรงงาน

| สถานภาพแรงงาน                    | ครอบครัวแรงงาน | แรงงาน | รวม  |
|----------------------------------|----------------|--------|------|
| เอกสารการข้ามแดน                 |                |        |      |
| หนังสือเดินทาง                   | 81.5           | 92.3   | 86.0 |
| ใบผ่านแดน                        | 18.5           | 7.7    | 13.0 |
| เอกสารการทำงาน                   |                |        |      |
| มีใบอนุญาตทำงาน                  | 34.5           | 9.6    | 22.4 |
| ไม่มีใบอนุญาตทำงาน               | 61.8           | 90.4   | 77.6 |
| สถานภาพการเป็น<br>แรงงานข้ามชาติ |                |        |      |
| ถูกกฎหมาย                        | 34.5           | 9.6    | 22.4 |
| ผิดกฎหมาย                        | 61.5           | 90.4   | 77.6 |

## ภาคผนวก ข

การส่งเงินส่งกลับบ้าน: กรณีศึกษาแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศ  
มาเลเซีย

Remittance-sending: a case study of Malay-Thai migrant workers in Malaysia

สุทธิพร บุญมาก<sup>\*</sup>

บทคัดย่อ

ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยและมาเลเซียเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติในประชาคมอาเซียน ทั้งประเทศไทยและมาเลเซียมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาแรงงานข้ามชาติภายในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาการไหลบ่าของแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองและจ้างงานอย่างผิดกฎหมายของทั้งสองประเทศ แรงงานข้ามชาติเป็นปัญหาหลักของทั้งสองประเทศที่ต้องเผชิญ ส่งผลให้รัฐบาลต้องมียุทธศาสตร์การจัดการแรงงานข้ามชาติ และการอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานในประเทศนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงาน และความต่อเนื่องในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลไทยและมาเลเซียเปิดโอกาสให้แรงงานข้ามชาติระดับทักษะเข้ามาทำงานอย่างไม่เข้มงวด แต่รัฐบาลทั้งสองมีแนวนโยบายในการควบคุมและจำกัดแรงงานข้ามชาติระดับทักษะต่ำอย่างเข้มงวด ปัจจุบันรัฐบาลของทั้งสองประเทศมีนโยบายเชิงรุกในการจัดการปัญหาแรงงานข้ามชาติระดับทักษะต่ำ โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศต้นทาง เพื่อนำเข้าแรงงานข้ามชาติสัญญาจ้าง

**คำสำคัญ :** การส่งเงินกลับบ้าน, แรงงานข้ามชาติ, ชาวไทยเชื้อสายมลายู

Abstract

The economic development's success of Thailand and Malaysia is a cause's part of movement among migrant workers in ASEAN. In Thailand and Malaysia, it is necessary to depend on migrant workers in the country's economic development. The flow of migrant workers and the illegal employment are the main problem in Thailand and Malaysia. As a result, the both governments must have a policy of migrant worker management to allow migrant workers to entry and work to address the shortage of domestic labor. Thailand and Malaysia allow skilled migrant workers to work without restrictions but they have policies to control and restrict low-skilled migrant workers. In the current, Thailand and Malaysia's government have a proactive policy to tackle the problem of low-skilled migrant workers by the bilateral agreement with origin countries to be contract workers

**Keywords:** remittance, migrant worker, Malay-Thai people

## บทนำ

ประเทศมาเลเซียมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการผลิตเพื่อส่งออกซึ่งมีความสัมพันธ์กับการแข่งขันกับเศรษฐกิจระดับโลก อุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออกของประเทศ (Tsai & Tsay, 2004; Hugo, 1993; Kassin, 1997) การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจึงมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาแรงงานระดับทักษะต่ำ เพื่อประโยชน์ในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การจ้างแรงงานข้ามชาติเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประหยัดต้นทุนในการผลิต และตอบสนองการขาดแคลนแรงงานระดับทักษะต่ำ เนื่องจากระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสูงขึ้นทำให้ประชาชนมีโอกาในการทำงานที่ดีกว่า จึงปฏิเสธการทำงานในงานระดับล่างที่มีค่าจ้างและสภาพการทำงานต่ำ อาจกล่าวได้ว่า การจ้างแรงงานข้ามชาติมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ต้องมีการพึ่งพาแรงงาน

การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติกลายเป็นกระบวนการและปรากฏการณ์ทางสังคมที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศมาเลเซียเป็นประเทศปลายทางของแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมืองและทำงานอย่างผิดกฎหมาย แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีระดับทักษะต่ำในภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่ต้องพึ่งพาแรงงาน และภาคการบริการทั่วไป การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติมีผลกระทบทางบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของทั้งประเทศต้นทาง(original countries) และประเทศปลายทาง (destination countries) การส่งออกแรงงานข้ามชาติมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจผ่านการส่งเงินกลับของแรงงานข้ามชาติที่ส่งให้กับครอบครัวในประเทศต้นทาง ซึ่งสามารถช่วยนำเงินแลกเปลี่ยนเข้าประเทศ และเป็นเงินสะสมบัญชีประชาชาติ ส่วนประเทศปลายทาง การขาดแคลนแรงงานภายในประเทศมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และความต่อเนื่องในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติไม่ได้มีผลบวกเฉพาะประเทศต้นทางเท่านั้น แต่ประเทศปลายทางก็ได้รับผลกระทบทางบวกต่อเศรษฐกิจประเทศเช่นกัน

การวิจัยครั้งนี้ช่วยสนับสนุนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ และการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานที่มีต่อครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ การวิจัยจะนำเสนอกระบวนการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ และการจัดการเงินส่งกลับบ้านของครอบครัวแรงงาน การวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอการส่งเงินและการจัดการเงินส่งกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีต่อครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งแรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้เป็นชนกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ประกอบกับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสัดส่วนน้อยในประเทศมาเลเซียทำให้นักวิชาการไทย และนักวิชาการต่างชาติละเลยในการศึกษาเกี่ยวกับการย้ายถิ่นข้ามชาติของคนไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ในประเทศมาเลเซีย การศึกษาแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานการส่งเงิน และการจัดการเงินส่งกลับบ้านที่มีผลกระทบต่อจังหวัดชายแดนใต้ต่อไป

## ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative) ระยะแรกของการวิจัย ผู้วิจัยจะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์การส่งเงินกลับเชิงลึก และข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) เป็นระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยในช่วงที่สอง เพื่อเป็นการศึกษาขนาดและระดับของการส่งเงินกลับสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกที่จะเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ และ กระบวนการส่งเงินกลับบ้านที่ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับครอบครัวและแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่สามารถช่วยให้เข้าถึงความเป็นจริงของประสบการณ์การย้ายถิ่นและการส่งเงินกลับอย่างลุ่มลึก ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาในชุมชนแห่งนี้ ในหมู่บ้านแห่งนี้ ณ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เนื่องจากผู้วิจัยเริ่มมีเครือข่ายแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในหมู่บ้านแห่งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลอาศัยเทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ snowballing technique เนื่องจากประชากรไม่มีความแน่ชัดว่าเป็นใครและความยุ่งยากในการค้นหาวัยวิธีการอื่นๆ เมื่อจบสิ้นการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลจะถูกถาม เพื่อให้แนะนำผู้ให้ข้อมูลคนอื่นๆ ภายในชุมชนของพวกเขา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซีย จำนวน 15 คน และแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย จำนวน 10 คน ข้อมูลภาคสนามถูกบันทึกด้วยอักษร ผู้วิจัยทำการอ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำการจัดกลุ่มของเนื้อหาอย่างเป็นระบบที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ข้อมูลถูกตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้จากบริบทต่างๆ เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้อง และขยายบริบทจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

สำหรับข้อมูลปริมาณเชิงสำรวจในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการวัดขนาดและระดับของการส่งเงินและการใช้เงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น สามารถอธิบายและพรรณนาปรากฏการณ์การส่งเงินและจัดการเงินส่งกลับบ้าน แต่ไม่สามารถให้รายละเอียดของขนาดและระดับของการส่งเงินและการเงินส่งกลับบ้านได้ ผู้วิจัยจึงออกแบบการศึกษาเก็บข้อมูลปริมาณเชิงสำรวจ เพื่อวัดขนาดและระดับของการส่งเงินและการจัดการเงิน ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณจากผู้ให้ข้อมูลสำรวจ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นแรงงานที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียในฐานะที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับในประเทศไทย และ (2) แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่กำลังทำงานในประเทศมาเลเซียในฐานะที่เป็นผู้ส่งเงินกลับในประเทศมาเลเซีย การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสองผู้ให้ข้อมูลสำรวจสามารถช่วยให้ข้อมูลทั้งมิติผู้ส่งเงินในถิ่นปลายทาง และมิติผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง

ผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่เป็นครอบครัวแรงงานในการศึกษานี้ คือ ครอบครัวของคนไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมาชิกในครอบครัวกำลังทำงานในประเทศมาเลเซียในจังหวัดปัตตานี ยะลา และ

นราธิวาส ผู้วิจัยเลือกทำเจาะจงสำรวจในหมู่บ้านหนึ่งในแต่ละจังหวัดที่ผู้วิจัยมีเครือข่ายทางสังคมในหมู่บ้านนั้น จำนวน 3 หมู่บ้าน ส่วนผู้ให้ข้อมูลสำรวจที่เป็นแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่กำลังทำงานในประเทศมาเลเซียที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสนั้น ผู้วิจัยทำการสำรวจผู้ให้ข้อมูลสำรวจนี้ ณ ด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน 2 แห่ง คือ ด้านปาดังเตชะ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา และด้านสุโหลงโกลก อำเภอสุโหลงโกลก จังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยเลือกทำการสำรวจ ณ ด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเดินทางเข้าออกไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมาก และแรงงานดังกล่าวเดินทางกลับมาประทับตราหนังสือเดินทางเป็นประจำทุกเดือน และด้านดังกล่าวมีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเข้าออกประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครอบครัวที่มีสมาชิกไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จำนวน 55 ตัวอย่าง และจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย จำนวน 52 ตัวอย่าง รวมเป็น 107 ตัวอย่าง เมื่อรวบรวมแบบสัมภาษณ์ที่ตอบกลับมา และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ ตลอดจนทำการบรรณาธิกรข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงลงรหัสข้อมูล เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายขนาดและระดับของการส่งเงินและจัดการเงินของครอบครัวแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย

ข้อมูลหลักที่ให้สัมภาษณ์และสำรวจการส่งเงินและการจัดการเงินส่งกลับนี้ต้องเป็นแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีคุณลักษณะ 4 ประการ เพื่อเป็นการคัดสรรข้อมูล กล่าวคือ (1) ทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างน้อยหนึ่งปี เนื่องจากระยะเวลาหนึ่งปีเป็นเกณฑ์ที่สามารถสะท้อนถึงการส่งเงินกลับภายในรอบปี (2) มีภูมิลำเนาในจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทย ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส (3) เป็นคนไทยเชื้อสายมลายูที่พูดภาษามลายูถิ่น (4) กำลังทำงานในประเทศมาเลเซียในฐานะแรงงานไร้ทักษะหรือกึ่งทักษะที่ได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานเป็นรายวันหรือรายเดือน และ (5) ไม่ได้เข้าไปทำงานแบบเข้าไปเย็นกลับ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการคัดแยกแรงงานไทยจากจังหวัดชายแดนใต้ที่เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียแบบเข้าไปเย็นกลับออกเพราะการเดินทางเข้าไปทำงานแบบเข้าไปเย็นกลับอาจจะไม่สามารถสะท้อนถึงการส่งเงินกลับถิ่นต้นทาง

## ผลการศึกษา

การส่งเงินกลับบ้านถูกนิยามในฐานะที่เป็นการโอนย้ายเศรษฐกิจของแรงงานข้ามชาติในประเทศปลายทาง (destination country) ถึงครอบครัวในประเทศต้นทาง (original country) แรงงานข้ามชาติในประเทศปลายทางกับครอบครัวแรงงานในประเทศต้นทางมีการเชื่อมโยงผ่านการส่งเงินกลับบ้านจากแรงงานข้ามชาติให้กับครอบครัว ซึ่งเป็นการไหลข้ามชาติ (transnational flows) ที่เชื่อมระหว่างผู้ย้ายถิ่น (movers) กับผู้ไม่ได้ย้ายถิ่น (non-movers) และชุมชนต้นทาง (original communities) กับชุมชนปลายทาง (destination communities) ผ่านความผูกพัน (ties) ทางสังคมและวัฒนธรรม

## การส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับบ้าน

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ร้อยละ 86.9 ทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานทั้งชายและหญิงทำการส่งเงินกลับบ้านในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเนื่องจากแรงงานข้ามชาติต้องการส่งเงินให้ครอบครัว เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆในชีวิตประจำวันของครอบครัว ร้อยละ 75.8 แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติร้อยละ 79.4 มีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องให้การเลี้ยงดูในถิ่นต้นทาง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่มีพันธะและความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง ทำให้แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ต้องทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง

ในขณะที่ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นร้อยละ 13.1 ไม่เคยส่งโอนเงินหรือส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากพวกเขามีความเป็นอิสระจากครอบครัว พวกเขาไม่มีการรับผิดชอบต่อครอบครัวในถิ่นต้นทาง การส่งเงินกลับจึงเป็นทางเลือกของแรงงานข้ามชาติที่ปราศจากเงื่อนไข แรงงานข้ามชาติกลุ่มที่ไม่ได้ส่งเงินกลับนี้ เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพโสด ไม่มีภาระดูแลสมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทาง หรือไม่มีพ่อแม่ที่ต้องหาเลี้ยงดูแล เนื่องจากพ่อแม่เสียชีวิตแล้ว

อย่างไรก็ตาม การส่งเงินกลับมีความเป็นพลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติบางคนเคยทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่เลิกทำการส่งเงินกลับ บางคนไม่เคยทำการส่งเงินกลับบ้านในระยะเริ่มแรกของการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย แต่กลับมาทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางในระยะหลังของการไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เมื่อสถานภาพการเป็นแรงงานข้ามชาติเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเงื่อนไขข้อจำกัดในประเทศปลายทาง

## ขนาดและความถี่ของเงินส่งกลับ

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการโอนเงินส่งกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง เฉลี่ยร้อยละ 35.94 ของรายได้จากค่าจ้างแรงงาน ซึ่งทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเฉลี่ย 7,978.26 บาทต่อครั้ง และเมื่อคำนวณการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติตลอดปี พบว่า แรงงานโอนเงินหรือส่งเงินกลับบ้านในจังหวัดชายแดนใต้ เฉลี่ยปีละ 69,478.26 บาทต่อปี ต่อคน และเมื่อทำการจำแนกเป็นช่วงชั้น พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติโอนเงินหรือส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปี ร้อยละ 44.2 แรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 67.7 ทำการส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางทุกเดือน (ปีละ 12 ครั้ง) รองลงมาคือ ทำการส่งเงินให้ครอบครัวสองเดือนครั้ง (ปีละ 6 ครั้ง) ร้อยละ 17.2 ความถี่ในการส่งเงิน โดยมีค่าเฉลี่ย จำนวน 9.65 ครั้งต่อปี ถึงแม้ว่า แรงงานข้ามชาติเพศหญิงมีการส่งเงินเฉลี่ยต่อครั้งต่ำกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย แต่

แรงงานข้ามชาติเพศหญิงมีความถี่ของการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางมากกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย ทำให้ขนาดของการเงินส่งกลับของแรงงานข้ามชาติเพศหญิงต่อปีสูงกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย นอกจากการส่งเงินแล้ว แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติประมาณครึ่งหนึ่งมีการส่งสิ่งของกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง (ร้อยละ 56) ประเภทของสิ่งของที่ส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องใช้ในครัว เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้าบริโภค เครื่องประดับ โทรศัพท์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเพศชายและหญิงมีการส่งเงินกลับบ้านสัดส่วนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ แรงงานข้ามชาติเพศชายโอนเงินหรือส่งเงินให้ครอบครัว ร้อยละ 85.1 ในขณะที่แรงงานข้ามชาติเพศหญิงโอนเงินหรือส่งเงินให้ครอบครัว ร้อยละ 90.9 การส่งสิ่งของกลับบ้านนั้น ผลการศึกษาพบเช่นเดียวกับการส่งเงินกลับบ้าน กล่าวคือ แรงงานข้ามชาติเพศชายเคยทำการส่งสิ่งของกลับบ้านให้ครอบครัว ร้อยละ 51.5 และแรงงานข้ามชาติเพศหญิงส่งสิ่งของกลับบ้าน ร้อยละ 65.6 ทั้งนี้จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่า แรงงานข้ามชาติเพศหญิงที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่งเงินและสิ่งของกลับบ้านมากกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย

เมื่อทำการพิจารณาในรายละเอียดของขนาดและจำนวนครั้งในการส่งเงินกลับบ้านของแรงงานข้ามชาติเพศชายและหญิง พบว่า แรงงานข้ามชาติเพศชายมีการส่งเงินกลับบ้านเฉลี่ยครั้งละ 8,314.29 บาทต่อครั้ง โดยส่งเงินกลับ 9.09 ครั้งต่อปี โดยมีจำนวนเงินส่งกลับปีละ 65,771.43 บาทต่อปี ขณะที่แรงงานข้ามชาติเพศหญิงส่งเงินกลับบ้านครั้งละ 6,909.09 บาทต่อครั้ง โดยส่งเงินเฉลี่ย 11.45 ครั้งต่อปี และจำนวนเงินที่ส่งกลับต่อปีเฉลี่ย จำนวน 81,272.73 บาทต่อปี จากขนาดการส่งเงินดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่า แรงงานข้ามชาติเพศหญิงมีการส่งเงินกลับบ้านในแต่ละครั้งจำนวนน้อยกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย แต่มีการส่งเงินกลับบ้านบ่อยกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย ซึ่งทำให้แรงงานข้ามชาติเพศหญิงมีการส่งเงินกลับบ้านต่อปีให้ครอบครัวจำนวนมากกว่าแรงงานข้ามชาติเพศชาย

ผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง ประกอบด้วย พ่อ/แม่ ภรรยา/สามี ลูก และญาติพี่น้อง แรงงานข้ามชาติมากกว่าครึ่งส่งเงินให้กับแม่ของตนเอง ร้อยละ 56.5 รองลงมาคือ ภรรยาของแรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 21.7 ทั้งนี้อาจจะกล่าวได้ว่าผู้รับเงินส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ได้แก่ แม่และภรรยา ร้อยละ 78.2 บุคคลที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับนี้เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการใช้เงินส่งกลับในถิ่นต้นทางในขณะที่แรงงานข้ามชาติทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซีย การดูแลและการจัดการเงินส่งกลับนี้อยู่ในมือของผู้หญิงที่เป็นแม่หรือภรรยา ผู้หญิงจึงมีหน้าที่ในการดูแลและจัดการเงินรายได้จากการส่งเงินกลับในครอบครัวที่อยู่ข้างหลังถิ่นต้นทาง



## ช่องทางการส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียสู่ประเทศไทยมีความหลากหลายของช่องทางและวิธีการในการส่งเงินให้กับครอบครัว การย้ายถิ่นไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นการย้ายถิ่นแรงงานข้ามชาติแดนรัฐชาติไทย-มาเลเซียที่มีชายแดนติดต่อกัน การส่งเงินข้ามชายแดนรัฐชาติไทย-มาเลเซียของแรงงานกลุ่มนี้ จึงมีลักษณะพิเศษกว่าแรงงานข้ามชาติอื่นๆ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย มีการโอนเงินหรือการส่งเงินจากชายแดนภายในประเทศต้นทางให้ครอบครัวในประเทศต้นทาง ช่องทางการส่งเงินของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียนี้ จะทำการจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การส่งเงินระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย และ 2) การส่งเงินภายในประเทศไทยให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง รวมถึงการส่งเงินอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการจากแรงงานให้ครอบครัว ทั้งนี้ การส่งเงินระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย เป็นการส่งเงินของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในประเทศปลายทางให้กับครอบครัวในประเทศต้นทาง รูปแบบการส่งเงินนี้จะถูกเรียกว่า “การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศ” เนื่องจากการโอนเงินจากแรงงานข้ามชาติ จากประเทศปลายทางสู่ผู้ที่ไม่ใช่แรงงานในชุมชนถิ่นต้นทาง การส่งเงินระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทยของแรงงานข้ามชาติสามารถจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การถือเงินกลับบ้านด้วยตัวเองของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู 2) การส่งเงินผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่นของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู และ 3) การส่งเงินผ่านธนาคาร

การส่งเงินภายในประเทศไทยสู่ครอบครัว แรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติที่เดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีสถานภาพผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย ที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานและ/หรือเอกสารการเดินทางตรวจคนเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มาเลเซียทำให้พวกเขาต้องเดินทางกลับมาประเทศไทยเป็นประจำทุกเดือน การเดินทางกลับมาประเทศไทยทำให้พวกเขามีโอกาสในการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวด้วย ทั้งนี้ ช่องทางในการส่งเงินจากภายในประเทศไทยของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถจำแนกได้ ดังนี้ 1) การโอนเงินหรือฝากเงินจากธนาคารไทยบริเวณด่านชายแดนไทยสู่ถิ่นต้นทาง 2) การส่งเงินให้ครอบครัวผ่านไปรษณีย์ไทยบริเวณด่านชายแดนไทยสู่ถิ่นต้นทาง 3) การมารับเงินที่ด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย และ 4) การส่งเงินผ่านคนกลาง

ผลการสำรวจจากผู้ให้ข้อมูลสำรวจ พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติส่วนใหญ่ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางด้วยตัวเอง ร้อยละ 75.3 เมื่อพวกเขาเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านในถิ่นต้นทาง รองลงมา คือ การส่งเงินกลับบ้านผ่านเครือข่ายสังคม ได้แก่ เพื่อนหรือญาติ ที่ทำงานในถิ่นปลายทางให้นำเงินสดกลับมาให้ครอบครัวแรงงานข้ามชาติในถิ่นต้นทาง ร้อยละ 40.8 และการส่งเงินให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางโดยให้ครอบครัวมารับที่ด่านไทย-มาเลเซียระหว่างที่แรงงานข้ามชาติเดินทางเข้ามาทำการตรวจคนเข้าเมือง ณ ด่านชายแดนไทย ร้อยละ 23.7

อาจกล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติส่วนใหญ่ทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง โดยอาศัยตัวบุคคลเป็นหลัก ได้แก่ ตัวแรงงานเอง หรือเครือข่ายทางสังคม ได้แก่ ญาติ พี่น้อง และเพื่อน เป็นต้น เป็นผู้ทำหน้าที่ในการถือเงินสดกลับบ้านให้ครอบครัว อย่างไรก็ตามมีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจำนวนหนึ่งทำการโอนเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ได้แก่ การโอนเงินผ่านธนาคารระหว่างประเทศมาเลเซียสู่ไทย ร้อยละ 21.5 รองลงมา คือ การโอนเงินผ่านธนาคารไทย และโอนเงินผ่านไปรษณีย์ไทย จากด้านชายแดนสู่ถิ่นต้นทาง ร้อยละ 3.2 เท่ากัน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชายแดนประเทศไทย-มาเลเซียที่มีพรมแดนติดต่อกัน การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานที่เดินทางไปทำงานมาเลเซียจึงมีทางเลือกที่หลากหลายและง่ายกว่าประเทศอื่นๆที่ไม่มีชายแดนติดต่อกัน ผู้ให้บริการส่งเงินกลับทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ มีค่าธรรมเนียมไม่แพง และมีปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการส่งเงินกลับ ได้แก่ 1). ลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์กายภาพกับการเข้าถึงสถาบันการเงิน 2). การมีสถานภาพทางกฎหมายหรือไม่เป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการเลือกวิธีการส่งเงินหรือการโอนเงินกลับประเทศต้นทาง 3). ต้นทุนของวิธีการส่งเงิน ต้นทุนของการส่งหรือโอนเงินแต่ละวิธีการส่งเงินมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายที่ต้องสูญเสียของผู้ส่งเงิน 4). ความไว้วางใจ แรงงานข้ามชาติเลือกส่งเงินผ่านเครือข่ายการย้ายถิ่นระหว่างประเทศปลายทางสู่ประเทศต้นทาง เนื่องจากความไว้วางใจ (trust) ระหว่างบุคคลภายในเครือข่ายการย้ายถิ่น

### ใครเป็นควบคุมและจัดการเงิน

การจัดการเงินโอนหรือเงินส่งกลับนั้นอยู่ในอำนาจการดูแลของผู้รับเงินที่เป็นสมาชิกครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทั้งนี้ผู้รับเงินโอนหรือเงินส่งกลับจากแรงงานข้ามชาตินั้น มีความหลากหลายสถานภาพในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ สามีภรรยา พี่สาวน้องสาว พี่ชายน้องชาย และบุตรของแรงงานข้ามชาติ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งบุคคลที่เป็นผู้รับเงินเป็นผู้หญิง ถึงแม้ว่าเงินโอนหรือเงินส่งกลับจะอยู่ในมือของผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้รับเงินในถิ่นต้นทางเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมหรือตัดสินใจที่จะใช้เงินโอนหรือเงินส่งกลับ

ถึงแม้ว่าแรงงานข้ามชาติจะเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องการใช้เงินเอง พวกเขาก็ยังส่งเงินให้ผู้รับเงินที่เป็นผู้หญิงเป็นผู้ทำหน้าที่ในการจัดการการใช้เงินที่พวกเขาส่งกลับให้ โดยเพราะแม่และภรรยาของแรงงานข้ามชาติ ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.8 ผู้ตัดสินใจในการใช้เงินและผู้จัดการเงินเป็นบุคคลคนเดียวกัน กล่าวคือ สมาชิกครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทางที่เป็นผู้รับเงินส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมหรือตัดสินใจใช้เงินด้วยตัวของเขาเอง อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 32.2 แรงงานข้ามชาติที่อยู่ในถิ่นปลายทางเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมหรือตัดสินใจในเรื่องการใช้เงิน ผู้โอนเงินหรือส่งเงินกลับจากถิ่นปลายทางมีอำนาจควบคุมการใช้เงินมากกว่าผู้รับเงินที่

อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง ผู้รับเงินจึงใช้เงินส่งกลับจึงเป็นเพียงผู้จัดการการใช้เงินตามอำนาจการกำกับดูแลของเจ้าของเงินโอนหรือส่งกลับเท่านั้น

### การใช้เงินส่งกลับบ้าน

เงินโอนหรือเงินส่งกลับประเทศถูกใช้ไปในกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การซื้อที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม การผลิตภาคเกษตรกรรม และการสร้างธุรกิจขนาดเล็ก และการสร้างบ้าน รวมถึงการซื้อสินค้าบริโภคอุปโภค และการใช้เงินเพื่อการศึกษาของบุตร และการใช้เงินเพื่อสุขภาพสาธารณสุข ครอบครัวแรงงานข้ามชาติ อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ใช้เงินเพื่อการบริโภค เรียงตามลำดับ ได้แก่ (1) การบริโภคในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 87.36 (2) จ่ายค่าเทอมและค่าใช้จ่ายการศึกษาของบุตร ร้อยละ 43.73 (3) ชำระหนี้สิน ร้อยละ 26.31 (4) รักษาดูแลสุขภาพ ร้อยละ 24.21 (5) ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ร้อยละ 14.73 (6) งานพิธีกรรม และ สร้างบ้านใหม่ ร้อยละ 2.10 และ (8) ซื้อที่ดิน และ เช่าบ้าน ร้อยละ 1.07 ส่วนการใช้เงินเพื่อการลงทุนของครอบครัวในถิ่นต้นทางนั้น มีเพียงส่วนเล็กน้อยเท่านั้น ครอบครัวในถิ่นต้นทางใช้เงินโอนหรือส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติเพียงร้อยละ 7.36 เพื่อการลงทุนในกิจกรรมค้าขาย เงินส่งกลับนี้เป็นทุนที่ใช้ในการจัดหาวัตถุดิบหรือเป็นทุนหมุนเวียนในการค้าขายของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ซึ่งเป็นอาชีพของครอบครัวในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตามมีบางครอบครัวที่ไม่ได้ใช้เงินส่งกลับทั้งหมด เขานำเงินส่งกลับบางส่วนเก็บออม จำนวน ร้อยละ 38.94 ซึ่งเงินออมนี้อาจจะเป็นเงินออมเพื่อการบริโภคในอนาคตที่จำเป็น หรือเป็นการเก็บออมเพื่อการลงทุนในกิจกรรมอนาคต

แรงงานข้ามชาติไม่ได้โอนเงินหรือส่งเงินกลับทั้งหมดของรายได้ให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาเก็บสะสมของตัวเอง ผลการศึกษา พบว่า แรงงานข้ามชาติใช้เงินเก็บในส่วนของตัวเองในกิจกรรมเพื่อการบริโภคเช่นกัน พวกเขานิยมใช้เงินเพื่อซื้อรถยนต์ ร้อยละ 68.22 ใช้ซื้อของส่วนตัว ได้แก่ เสื้อผ้า ของใช้ต่างๆ ร้อยละ 21.49 ในขณะเดียวกัน พวกเขาก็มีการใช้เงินส่วนตัวในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตในปัจจุบัน แต่อาจจะเป็นกิจกรรมเพื่อการบริโภคในอนาคต ได้แก่ การเก็บเงินออม ร้อยละ 28.03 การซื้อทองคำ ร้อยละ 15.88 ถึงแม้ว่าการลงทุนในการผลิตเป็นสิ่งที่ดีสำหรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจท้องถิ่นและชาติ แต่เงินส่งกลับ ส่วนใหญ่ถูกใช้ไปในเรื่องการบริโภคในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่

แรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 28.03 มีการเก็บออมเงินของตัวเองเพื่อการบริโภคหรือลงทุนในอนาคตด้วยตนเอง และแรงงานข้ามชาติประมาณครึ่งหนึ่ง มีการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เป็นของตัวเอง ร้อยละ 52.8 เมื่อทำการเปรียบเทียบกับแผนการที่จะเปิดกิจการหรือทำธุรกิจในอนาคตของแรงงานข้ามชาติ พบว่า ส่วนใหญ่แรงงานข้ามชาติที่มีแผนที่จะทำธุรกิจในอนาคตมีบัญชีเงินฝากออมทรัพย์เป็นของตนเอง อาจจะกล่าวได้ว่า เงินรายได้จากการไปทำงานมาเลเซียส่วนหนึ่งไม่ได้ถูกส่งหรือโอนให้ครอบครัวแรงงานข้ามชาติเพื่อใช้จ่ายในการบริโภคในปัจจุบัน แต่แรงงานข้ามชาติมีการ

สะสมทุนจากรายได้การทำงานที่ประเทศมาเลเซียเป็นทุนเพื่อเปิดกิจการหรือทำธุรกิจของตนเองในอนาคต

ที่ดิน การใช้เงินส่งกลับเพื่อซื้อที่ดิน พบว่า ครอบครัวของแรงงานไม่ได้ใช้เงินส่งกลับเพื่อซื้อที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม เงินส่งกลับช่วยให้คนชนบทมีทรัพย์สินที่ดินหรือมีเพิ่มขึ้น รวมถึงสินเชื่อที่ได้รับจากที่ดิน ถึงแม้ว่าที่ดินจะไม่ได้มากนัก แต่คนจำนวนน้อยใช้เงินเก็บจากการทำงาน เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการลงทุนในที่ดิน

บ้าน เงินส่งกลับและเงินเก็บของแรงงานถูกใช้เพื่อการปรับปรุงที่พักอาศัย และการสร้างใหม่ บ้านเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชนบทที่ต้องการยกสถานภาพทางสังคมให้สูงขึ้นในการสร้างบ้านหรือปรับปรุงบ้านให้ใหญ่และหรูหรา การสร้างบ้านนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แรงงานใช้เงินส่งกลับและเงินเก็บออม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างบ้านหรือปรับปรุงบ้านให้ครอบครัวในชนบท บ้านจึงเป็น การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และยังรวมถึงสถานภาพทางสังคมที่มั่นคงในชุมชน

การสร้างธุรกิจ ถึงแม้ว่าแรงงานส่วนใหญ่ยังคงทำงานเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตามมีแรงงานไทยเชื้อสายมลายูประมาณครึ่งหนึ่งมีแผนการอนาคตเปิดดำเนินกิจการของตนเองทั้งในถิ่นต้นทางและปลายทาง เงินเก็บจากการทำงานในประเทศมาเลเซียจะสามารถช่วยสร้างธุรกิจของตนเองในอนาคต ถึงแม้ว่าแรงงานผู้ที่สร้างธุรกิจของตนเองจะมีจำนวนที่ไม่มากนัก แต่ในความจริงสัดส่วนของพวกเขาที่เป็นผู้ประกอบการและมีการเชื่อมต่อกับถิ่นต้นทางและปลายทางซึ่งหมายถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้ที่อาจจะมากยิ่งขึ้นใหญ่มากกว่าจำนวนผู้ประกอบการในอนาคต ประกอบกับครอบครัวแรงงานส่วนหนึ่งมีการใช้เงินส่งกลับจากการไปทำงานของบุตรในการไปลงทุนดำเนินธุรกิจ

#### ผลกระทบของส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียทำให้ครอบครัวมีรายได้ดีขึ้นกว่าเดิม และการเพิ่มขึ้นของรายได้ครอบครัวจากเงินโอนหรือส่งกลับจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนี้อาจจะช่วยพัฒนาสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแรงงานให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกับเพื่อนบ้านในถิ่นต้นทาง ครอบครัวแรงงานที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำว่าเพื่อนบ้านก็ยกระดับความไม่เสมอภาคมาสู่ความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเงินโอนหรือส่งกลับช่วยลดความไม่เสมอภาคในท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน การส่งเงินกลับที่มีขนาดใหญ่และต่อเนื่องของจำนวนเงินของแรงงานข้ามชาติให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทำให้เกิดความแตกต่างและไม่เสมอภาคกันในถิ่นต้นทางด้วยเช่นกัน

ครอบครัวของแรงงานข้ามชาติที่ไปทำงานมาเลเซียร้อยละ 74.8 มีรายได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นภายหลังจากมีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ซึ่งแสดงว่าการไปทำงานในประเทศ

มาเลเซียช่วยสร้างรายได้ให้ครอบครัวที่อยู่ข้างหลังเพิ่มขึ้น การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู จึงเป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการประกันความเสี่ยงของครอบครัวในถิ่นต้นทางในการเพิ่มรายได้ครอบครัว เนื่องจากการตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นการตัดสินใจของตัวแรงงานข้ามชาติ ภายในเงื่อนไขการตัดสินใจของครอบครัวแรงงาน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ตัดสินใจไปทำงานมาเลเซียมีความคาดหวังที่จะได้รับรับค่าจ้างและรายได้ที่สูงกว่าจากจังหวัดชายแดนใต้ การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำให้ได้รับรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และพวกเขาก็นำเงินรายได้ส่วนหนึ่งส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางตามที่พวกเขาคาดหวังไว้

หลังจากมีสมาชิกในครอบครัวไปทำงานแล้ว รายได้ของแรงงานที่โอนกลับหรือส่งกลับให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางจะช่วยให้ครอบครัวของแรงงานมีรายได้ดีขึ้นกว่าเดิมแล้ว การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานยังช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในถิ่นต้นทางดีกว่าเดิม ผลการศึกษา พบว่าร้อยละ 54.2 ครอบครัวแรงงานมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกับเพื่อนบ้าน หลังจากสมาชิกในครอบครัวย้ายถิ่นไปทำงานมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 45.8 คิดว่าชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีกว่าเพื่อนบ้านโดยทั่วไปในหมู่บ้าน หลังจากมีสมาชิกไปทำงานมาเลเซีย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวแรงงานให้ดียิ่งขึ้น รายได้จากการส่งเงินกลับจึงเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ช่วยครอบครัวแรงงานสร้างความมั่นคง และความเสมอภาคให้กับครอบครัว

การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแรงงานกับชุมชนในถิ่นต้นทาง โดยการบริจาคเงินช่วยสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนบ้านเกิดของแรงงาน ถึงแม้ว่าการบริจาคเงินให้กับชุมชนจะเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก แต่เงินส่งกลับเพื่อบริจาคให้กับชุมชนในกิจกรรมทางโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน เช่น ถนน สร้างมัสยิด ปรับปรุงมัสยิด และช่วยสงเคราะห์เด็กกำพร้า ผู้ยากไร้ ผู้คนที่ด้อยโอกาสในชุมชน แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในมาเลเซียส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.5 เคยนำเงินส่งกลับจากรายได้ที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมาบริจาคในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนในถิ่นต้นทางในรอบปีที่ผ่านมา กิจกรรมการบริจาคเงินส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.0 เป็นการบริจาคเงินให้กับมัสยิดในชุมชน ส่วนกิจกรรมบริจาคอื่นๆ มีเพียงเล็กน้อย ได้แก่ การบริจาคเงินให้กับเด็กกำพร้า ร้อยละ 21.6 คนยากจน ร้อยละ 8.1 โรงเรียนศาสนาและครอบครัวที่ถูกยิงจากเหตุการณ์ไม่สงบ เพียงร้อยละ 1.4 เท่านั้น

### การอภิปรายผล

1. การส่งเงินหรือไม่ส่งเงินกลับบ้าน การส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางมีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เนื่องจากแรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซียด้วยตนเองเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีความคาดหวังต่อรายได้ที่จะได้รับจากการจ้างงานใน

ประเทศมาเลเซียที่สูงกว่าในจังหวัดชายแดนใต้ รายได้จากการประกอบอาชีพในประเทศมาเลเซียจึงเป็นสาเหตุให้มีการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านจึงเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุพื้นฐานในการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินจึงเป็นความคาดหวังในการหารายได้ในการเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู การที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในประเทศต้นทางนั้น มีเหตุผลหลายประการ แรงงานบางคนทำการส่งเงินกลับอย่างอิสระ โดยไม่มีเงื่อนไข แรงงานบางคนมีทางเลือกจำกัด และหาโอกาสโอนเงินหรือส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง

สถานภาพการเป็นสมาชิกในครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมี 2 ประเภท จำแนกตามการเป็นสมาชิกของครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง คือ 1) ความเป็นพ่อและ/หรือแม่ของแรงงานที่มีหน้าที่หารายได้เลี้ยงดูลูกหรือครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง และ 2) ความเป็นลูกของแรงงานพ่อแม่ในครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง บุคคลที่เป็นผู้โอนเงินหรือส่งเงินกลับให้ครอบครัวทั้ง 2 ประเภทนี้ สามารถโอนเงินหรือส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทาง แต่แรงงานมีสถานภาพเป็นสามีและ/หรือภรรยานั้น มีบทบาทหน้าที่หลักในการหาเลี้ยงครอบครัว การไปทำงานประเทศมาเลเซียจึงเป็นรายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง พวกเขาจึงต้องทำการส่งเงินกลับให้กับสามี/ภรรยาและ/หรือลูกในถิ่นต้นทาง ขณะเดียวกัน แรงงานที่สถานภาพเป็นบุตรในถิ่นต้นทาง พวกเขาอาจจะเป็นอิสระในการที่จะตัดสินใจส่งเงินหรือไม่ส่งเงินให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง เนื่องจากการเดินทางไปทำงานมาเลเซียของพวกเขา อาจจะไม่ใช่แหล่งรายได้หลักของครอบครัวในถิ่นต้นทาง สมาชิกในครอบครัวของพวกเขาอาจจะมีอาชีพหลักของครอบครัวที่เป็นแหล่งรายได้ของครอบครัว การส่งเงินกลับของพวกเขาจึงเป็นเพียงกลยุทธ์ในการเพิ่มรายได้ของครอบครัว ซึ่งครอบครัวในถิ่นต้นทางอาจจะไม่ได้คาดหวังเงินส่งกลับจากแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพเป็นบุตรในครอบครัว การเดินทางไปทำงานมาเลเซียของแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพเป็นบุตรจึงอาจมีความหมายเพื่อการหาเลี้ยงชีพหรือการหารายได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง

2. การส่งเงินกลับบ้านเป็นกระบวนการทางสังคม การส่งเงินกลับบ้านไม่ได้เป็น "ปรากฏการณ์ทางสังคม" เท่านั้น แต่เป็น "กระบวนการทางสังคม" ที่เกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งครั้งภายในช่วงเวลาของการเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู การส่งเงินเป็นการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานข้ามชาติที่ทำงานอยู่ในประเทศมาเลเซียกับครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทางผ่านการส่งเงินของแรงงานข้ามชาติที่อยู่ในถิ่นปลายทางให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง การโอนเงินหรือการส่งเงินนี้ไม่ได้เป็นเพียง "ปรากฏการณ์ทางสังคม" ที่เกิดขึ้นบางครั้งหรือครั้งเดียวเท่านั้น แต่การส่งเงินเป็น "กระบวนการทางสังคม" ที่เกิดขึ้นหลายครั้งและอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาของการเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย กล่าวได้ว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการส่งเงินที่มาจากสัดส่วนของรายได้แรงงานให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางอย่างต่อเนื่อง ระหว่างที่พวกเขาเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย การส่งเงินกลับบ้านจึงเป็นกระบวนการทางสังคมที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่าง

ต่อเนื่องจนกว่าพวกเขาจะเลิกทำงานในประเทศมาเลเซียและเดินทางกลับถิ่นต้นทาง ถ้าพวกเขา  
ยังคงเป็นแรงงานในประเทศมาเลเซีย พวกเขาก็สามารถทำการส่งเงินกลับได้อย่างต่อเนื่อง

การส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเป็นองค์ประกอบ  
หนึ่งที่สำคัญของรายได้ของครอบครัวแรงงาน เงินโอนหรือเงินส่งกลับนี้ช่วยเพิ่มปริมาณรายได้ของ  
ครอบครัวแรงงานให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าการตัดสินใจเข้าไปทำงานในประเทศ  
มาเลเซียจะเป็นการตัดสินใจด้วยตัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู แต่อยู่ภายใต้การเห็นชอบจาก  
ครอบครัว และคู่สมรส การตัดสินใจไปทำงานมาเลเซียจึงเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลร่วมกับมิติของ  
ครอบครัวประกอบกัน ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แนวใหม่ (new economic) ที่  
วิเคราะห์ พฤติกรรม และกระบวนการตัดสินใจย้ายถิ่นในระดับจุลภาค ทศนะของนักเศรษฐศาสตร์  
แนวใหม่มองว่าการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศมีความซับซ้อนมากกว่าตัวแปรเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจ  
โดยนำปัจจัยทางสังคมมารวมอธิบายกับปัจจัยทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน การตัดสินใจไปทำงาน  
ต่างประเทศเป็นผลมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนที่พยายามลดหรือกระจายความเสี่ยง  
ของรายได้ โดยอาศัยการไปทำงานในถิ่นปลายทางของสมาชิกคนใดคนหนึ่งในครัวเรือนเป็น  
แหล่งที่มาของรายได้ครัวเรือน การตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อไปทำงานในถิ่นปลายทาง จึงไม่ใช่เรื่องของ  
ปัจเจกบุคคลแต่เป็นการตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกในครัวเรือน ความต้องการรายได้ เพื่อนำมา  
พัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของครอบครัว อาจจะเป็นสิ่งสำคัญของสมาชิกในครัวเรือนที่ไปทำงานใน  
ประเทศมาเลเซีย หน่วยในการวิเคราะห์ระดับครัวเรือนเป็นสิ่งสำคัญในการอธิบายสาเหตุของการไป  
ทำงานในประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้การเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสาย  
มลายูจึงพิจารณาในมิติของครัวเรือนร่วมด้วย

3. การส่งเงินกลับบ้านมีความเป็นพลวัต การส่งเงินกลับบ้านมีความเป็นพลวัตที่  
สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทของการจ้างงานในประเทศปลายทาง กล่าวคือ  
แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสามารถเปลี่ยนจากการไม่เคยโอนเงินหรือส่งเงินให้ครอบครัวเป็นการส่ง  
เงินให้ครอบครัว หรือจากที่เคยทำการส่งเงินเป็นไม่ทำการส่งเงินให้ครอบครัว ถ้าเงื่อนไขการจ้างงาน  
หรือรายได้จากการจ้างงานของพวกเขาเปลี่ยนไปจากเดิม ในขณะเดียวกัน แรงงานไทยเชื้อสายมลายู  
ก็สามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินที่ส่งกลับให้ครอบครัวได้ อย่างไรก็ตาม แรงงานไทยเชื้อสายมลายู  
ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการส่งเงินเพิ่มมากขึ้น เมื่อรายได้ของพวกเขาเพิ่มขึ้น

4. การส่งของหรือของขวัญ สิ่งของหรือของขวัญเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหนึ่งในการ  
ส่งกลับจากแรงงานในถิ่นปลายทางให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทาง การส่งสิ่งของหรือของขวัญอาจจะ  
เป็นการเตือนใจให้กับครอบครัวแรงงานที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง สิ่งของหรือของขวัญที่แรงงาน  
ส่งกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นส่วนหนึ่งของระบบการแลกเปลี่ยนที่แสดงถึงความห่วงใย  
ระหว่างแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในถิ่นปลายทางกับสมาชิกครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง การ  
ส่งสิ่งของหรือของขวัญเป็นการช่วยให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูกับครอบครัวที่อยู่ห่างไกลกันไม่สูญเสีย  
การเชื่อมโยงระหว่างกันและกันจากความต่อเนื่องของการส่งกลับนี้ การส่งเงินหรือส่งสิ่งของกลับ

ให้ครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจึงมีบทบาทในการสร้างความผูกพันกับครอบครัวที่อยู่ข้างหลังในถิ่นต้นทาง

5. วิธีการส่งเงินกลับบ้าน การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูย้ายถิ่นข้ามชาติที่ทำงานในประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ นั้น ไม่ได้ถูกบันทึกและรวบรวมจำนวนอย่างเป็นทางการในการโอนเงินระหว่างประเทศ เนื่องจากแรงงานข้ามชาติส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการ รวมถึงการส่งเงินรายได้จากการทำงานต่างประเทศผ่านการโอนเงินภายในประเทศ ไทย ทำให้การระบบการคิดคำนวณเงินรายได้ประชาชาติไม่รวมการส่งเงินกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูข้ามชาติกลุ่มนี้ วิธีการหรือช่องทางการส่งเงินกลับบ้าน สามารถแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ ผ่านช่องทางอย่างเป็นทางการ (formal channels) และผ่านช่องทางอย่างไม่เป็นทางการ (informal channels) ความปลอดภัยและต้นทุนที่ประหยัดของการส่งเงินกลับบ้านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การส่งเงินกลับบ้านระหว่างประเทศที่ปลอดภัยมีอยู่ในระบบการส่งเงินผ่านช่องทางที่เป็นทางการ ได้แก่ การส่งเงินผ่านธนาคาร และบริษัทส่งเงินเอกชน ทั้งนี้ แรงงานไทยเชื้อสายมลายูบางคนใช้ช่องทางการส่งเงินที่เป็นทางการ เช่น ธนาคาร ไปรษณีย์ หรือบริษัทส่งเงิน แต่บางกรณีใช้ช่องทางส่งเงินที่ไม่เป็นทางการ เช่น การถือเงินกลับบ้านด้วยตนเอง หรือนำเงินฝากให้บุคคลอื่นถือเงินกลับบ้านให้ครอบครัว ทั้งนี้การส่งเงินผ่านช่องทางที่เป็นทางการจำนวนเงินที่โอนข้ามระหว่างประเทศจะถูกบันทึกในบัญชีของชาติ ในขณะที่การส่งเงินหรือนำเงินกลับประเทศด้วยช่องทางที่ไม่เป็นทางการไม่ถูกบันทึกในระบบ รวมถึงการส่งเงินกับภายในประเทศ ถึงแม้ว่าจะเป็นการโอนเงินจากรายได้ของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียก็ตาม อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าแรงงานไทยเชื้อสายมลายูมีการส่งเงินกลับบ้านผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการและผ่านการโอนเงินภายในประเทศเป็นจำนวนมากกว่าการโอนเงินผ่านช่องทางที่เป็นทางการระหว่างประเทศ

การส่งเงินกลับนั้นมี 3 ช่องทางที่เงินสามารถส่งข้ามชาติได้ในปัจจุบัน 1) ส่งผ่านมือเงินสามารถถูกส่งผ่านโดยมือของแรงงานหรือสมาชิกเครือข่ายการย้ายถิ่นที่นำเชื่อถือ แนวทางนี้มีข้อดีที่ไม่มีค่าธรรมเนียมในการโอนเงิน หรือภาษีจากจำนวนเงินส่งกลับ แต่วิธีนี้มีความเสี่ยงต่อขโมยและอาจจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ถ้ามีกฎหมายห้ามการนำเงินเข้าหรือออกเกินจำนวนกำหนด 2) การโอนเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างธนาคารหรือสถาบันการเงิน วิธีนี้มีข้อดีที่ระบบความปลอดภัยสูงและมีความรวดเร็ว แต่อาจจะมีค่าธรรมเนียมสูงต่อผู้ส่งเงิน และผู้ส่งเงินอาจจะต้องแสดงเอกสารทางการในฐานะที่เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพถูกกฎหมาย รวมถึงบัญชีธนาคาร ซึ่งแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่วนใหญ่เป็นแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซีย จึงขาดโอกาสในการเข้าถึงระบบการโอนเงินนี้ 3) การโอนเงินผ่านบริษัทโอนเงินเอกชน เช่น western union บริษัทเอกชนนี้มีเครือข่ายตัวแทนทั่วโลก และไม่ต้องแสดงเอกสารทางราชการจากผู้ส่งเงิน ทำให้แรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพผิดกฎหมายในประเทศมาเลเซียสามารถเข้าถึงการบริการช่องทางนี้ สำหรับประเทศไทย เงินที่ส่งกลับผ่านบริษัทโอนเงิน western union สามารถรับได้ในไปรษณีย์ทุกแห่ง อย่างไรก็ตามวิธีนี้ไม่เป็นที่ยอมรับสำหรับแรงงานไทยเชื้อสาย



มลายู เนื่องจากมีค่าธรรมเนียมในการโอนเงินระหว่างประเทศที่ค่อนข้างสูง เช่นเดียวกับการโอนเงินผ่านธนาคาร

แรงงานไทยเชื้อสายมลายูนิยมส่งเงินกลับผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการด้วยเหตุผลที่หลายหลาย ได้แก่ ความรวดเร็ว ประหยัด สะดวกสบาย ปลอดภัย การไม่มีทางเลือกที่ไม่สามารถเข้าถึงสถาบันการเงิน อัตราแลกเปลี่ยนที่ดีกว่า และผู้รับ/ผู้ส่งไม่คุ้นเคยกับระบบธนาคาร และอื่นๆ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูตัดสินใจส่งเงินกลับผ่านช่องทางที่ไม่เป็นทางการ ช่องทางที่ไม่เป็นทางการรวมถึงการถือเงินกลับบ้านโดยตัวของแรงงานเอง หรือการฝากเพื่อนและญาติถือเงินกลับบ้านให้ครอบครัวข้างหลัง ถึงแม้ว่าวิธีการส่งเงินกลับ โดยวิธีการถือเงินสดกลับประเทศจะไม่มีค่าธรรมเนียมค่าบริการ แต่เป็นวิธีการที่ไม่ปลอดภัยในการถือเงินกลับบ้านที่มีระยะทางไกล

6. การสะสมเงิน การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียให้กับครอบครัวในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับการใช้เงินเพื่อการบริโภคในปัจจุบันและ/หรือการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในอนาคต ถ้าการใช้เงินเพื่อการบริโภคในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัวแรงงานในชีวิตประจำวันเป็นการใช้เงินในปัจจุบัน การฝากเงินออมหรือการสะสมเงินรายได้ที่มาจากการไปทำงานมาเลเซียจะเป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในอนาคต การออมเงินหรือสะสมเงินจากการไปทำงานในประเทศมาเลเซียจึงเป็นการช่วยยกระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวให้มีความมั่นคงทางการเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต

จำนวนเงินที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการส่งเงินกลับให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายได้จากการจ้างงานในประเทศมาเลเซีย แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียไม่ได้ทำการส่งเงินจากรายได้ทั้งหมดของตนเองให้ครอบครัว พวกเขาทำการส่งเงินให้ครอบครัวให้เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยเฉพาะแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่เป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทาง ได้แก่ แรงงานข้ามชาติที่ไม่มีครอบครัวในถิ่นต้นทาง แรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีแนวโน้มที่จะทำการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวในถิ่นต้นทางน้อยกว่าแรงงานข้ามชาติที่มีครอบครัวหรือภาระในถิ่นต้นทาง เนื่องจากการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานเป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นการทำงานหาเลี้ยงชีวิตตนเองมากกว่าการเดินทางไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงและดูแลครอบครัวในถิ่นต้นทางซึ่งทำให้แรงงานที่เป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทางส่งเงินกลับให้ครอบครัวน้อย อย่างไรก็ตามแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพสมรสแล้วทำการส่งเงินให้ครอบครัวหรือคู่สมรสเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ในขณะที่พวกเขาก็ทำการเก็บเงินสะสมเพื่อใช้จ่ายหรือลงทุนในอนาคตด้วย

การที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูทำการสะสมเงินหรือฝากเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต และ/หรือเพื่อการลงทุนในอนาคต การที่แรงงานไทยเชื้อสายมลายูสะสมหรือออมเงินจากรายได้ถือว่าเป็นการเพิ่มหรือสะสมทุนของแรงงาน ทุนดังกล่าวจะสามารถทำให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูเปลี่ยน

สถานภาพจากการเป็นแรงงานรับจ้างไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคตจากเงินออมของพวกเขา การออมเงินเพื่อการลงทุนในการเป็นผู้ประกอบการจะมีผลดีต่อการพัฒนาสถานภาพของแรงงานและพัฒนาอาชีพในอนาคต

7. การใช้เงินเพื่อการบริโภค สำหรับครอบครัวที่ค่อนข้างยากจน เงินส่งกลับของแรงงานจะช่วยเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าขนม สบู่ ผงซักฟอก และ เสื้อผ้า ส่วนครอบครัวฐานะปานกลางหรือร่ำรวย เงินส่งกลับอาจจะช่วยเหลือในการบริโภคสินค้าที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เงินส่งกลับช่วยตอบสนองความต้องการสินค้า เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า และรถจักรยานยนต์ของครอบครัวในถิ่นต้นทาง เงินส่งกลับจะช่วยกระตุ้นความต้องการสินค้าที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้จากการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น เงินส่งกลับถูกใช้ในการซื้อสินค้าบริโภคในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะเงินที่ได้มาจากกลุ่มสมรสที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซีย การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากเงินส่งกลับของครอบครัวทำให้เกิดการบริโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือย เพื่อเป็นการยกฐานะทางสังคมของครอบครัว เงินส่งกลับจึงอาจจะช่วยให้ยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวในการจัดหาปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตที่จำเป็น ในขณะที่เดียวกันเงินส่งกลับก็อาจจะช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวให้มีความสุขสบายยิ่งขึ้นจากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย การใช้เงินเพื่อการบริโภคที่เพิ่มขึ้นของครอบครัวแรงงานที่ค่อนข้างยากจนในถิ่นต้นทาง มีนัยต่อการลดภาวะความยากจนในระดับครอบครัว การลดความยากจนเป็นเป้าหมายอย่างหนึ่งของการเดินทางไปทำงานมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายู เงินรายได้ที่ได้มาจากการเดินทางไปทำงานของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูนั่น เป็นเงินรายได้ที่ได้มาด้วยความยากลำบากจากการทำงาน ทั้งนี้แรงงานและครอบครัวแรงงานในถิ่นต้นทางมีสิทธิในการใช้เงินเพื่อการบริโภคในสิ่งที่พวกเขาปรารถนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสถานภาพทางสังคมของครอบครัวในถิ่นต้นทาง

ถึงแม้ว่าการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตเป็นสิ่งที่ดี สำหรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจท้องถิ่นและประเทศชาติ แต่เงินส่งกลับ ส่วนใหญ่ถูกใช้ไปเพื่อการบริโภคในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการบริโภคซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในชีวิตประจำวันของครอบครัวในถิ่นต้นทางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งครอบครัวแรงงานได้รับประโยชน์โดยตรงต่อเงินส่งกลับนั้น เช่น การบริโภคสินค้า การชำระหนี้สิน การสร้าง/ปรับปรุงบ้าน ครอบครัวของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูจะใช้เงินส่งกลับเพื่อการบริโภคในกิจกรรมที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตก่อน ซึ่งเป็นการใช้จ่ายในสินค้าและบริการมีส่วนช่วยพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัว เช่น อาหาร เสื้อผ้า การศึกษาและสุขภาพ อย่างไรก็ตาม ชุมชนในถิ่นต้นทางก็ได้รับประโยชน์โดยอ้อมจากเงินส่งกลับของแรงงานเช่นกัน เงินที่ถูกใช้จ่ายในการบริโภคและบริการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน

8. การใช้เงินเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การใช้เงินเพื่อสุขภาพ และการศึกษาของครอบครัวแรงงานเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้น เนื่องจากรายได้จากการไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็น

ส่วนหนึ่งในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตร หลานในถิ่นต้นทาง และการรักษาพยาบาลของ ครอบครัวในถิ่นต้นทาง ถึงแม้ว่าการศึกษาของประเทศไทยจะมีการจัดการศึกษาฟรี 15 ปี แต่ ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องจ่ายค่าอื่นๆ เช่น หนังสือ เครื่องแบบนักเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และค่ารถไปกลับโรงเรียน ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีระบบสวัสดิการรักษายาบาลบางส่วนที่เป็นการ รักษาฟรี ครอบครัวในชนบทจะต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาล เช่น ค่าคลอดบุตร ค่ารถไป โรงพยาบาล และค่ารักษาโรคบางโรค รวมถึงการไปรักษาพยาบาลในคลินิกหมอเอกชน เงินส่งกลับ จากแรงงานที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียสามารถนำไปซื้อยารักษาโรค และใช้จ่ายเป็นเงินเพื่อ การศึกษาของบุตร และพี่น้องในครอบครัว เงินส่งกลับจึงช่วยให้เกิดความมั่นคงภายในครอบครัว และ เงินส่งกลับของแรงงานอาจจะเป็นตัวชี้วัดถึงระดับการศึกษาที่สูงขึ้นของบุตร และพี่น้องในถิ่นต้นทาง

ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาและสุขภาพจึงเป็นความสามารถในการจัดหาได้ของแรงงาน สุขภาพและการศึกษายังคงเป็นภาระที่คนในชนบทต้องจ่ายบางส่วน เงินส่งกลับสามารถช่วย สนับสนุนค่าใช้จ่ายนี้ได้ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิตอนาคตของครอบครัวที่ยากจน การ สนับสนุนการศึกษาเล่าเรียน และการดูแลสุขภาพอนามัย ถือว่าเป็นกิจกรรมการลงทุนเพื่อพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ ถึงแม้ว่าการลงทุนประเภทนี้จะไม่ได้มีผลประโยชน์ต่อพวกเขาทันทีทันใด แต่การ เพิ่มขึ้นของทุนมนุษย์นั้นเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจ กระบวนการ ลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อาจจะไม่มีความสามารถในการแปลงไปสู่การจำริญทาง เศรษฐกิจ แต่การจำริญทางเศรษฐกิจไม่ได้เป็นตัวชี้วัดของความสำเร็จการพัฒนาเศรษฐกิจอย่าง เดียวเท่านั้น

แนวคิดเศรษฐกิจเพื่อการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตและไม่ผลิตถูกใช้เป็นวาท กรรมในเรื่องการใช้จ่ายเงินส่งกลับ โดยนำแนวคิดเศรษฐกิจเพื่อการผลิตและไม่ผลิตที่มาจากนัก เศรษฐศาสตร์ การใช้จ่ายเงินส่งกลับเพื่อการลงทุนกายภาพ ที่หมายถึง การใช้ที่สามารถสร้างมูลค่าทาง การตลาด เช่น กำไร และรายได้ ในขณะที่การใช้จ่ายเงินเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือพัฒนาทุน มนุษย์ เป็นการใช้จ่ายเงินเพื่อส่งเสริมความสามารถของมนุษย์ หรือทุนอื่นๆ เพื่อการบำรุงรักษา การใช้ เงินส่งกลับควรจะมองกว้างกว่าการใช้จ่ายเงินส่งกลับในนิยามการลงทุนกายภาพ เพื่อผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ ปัจจุบันการลงทุนไม่ควรมองเฉพาะการลงทุนเพื่อการผลิต การใช้จ่ายเงินส่งกลับเพื่อสุขภาพ และการศึกษาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เช่นกัน เงินที่ แรงงานส่งกลับให้กับครอบครัวแรงงานเป็นการสร้างโอกาสให้กับครอบครัวในถิ่นต้นทางมีระดับ การศึกษาที่สูงขึ้นของบุตรหลาน พี่น้องในครอบครัว และมีสุขภาพที่ดีขึ้นของสมาชิกในครอบครัว เงิน ส่งกลับสามารถช่วยให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การ เข้าถึงโอกาสใหม่ รวมถึงการศึกษา สุขภาพที่ดี

9. ผลกระทบของการส่งเงินกลับ โดยทั่วไปคนที่ยากจนจะขาดโอกาสในการเดินทางไป ทำงานต่างประเทศ เนื่องจากขาดแคลนเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ

ครอบครัวที่มีความยากจนมาก ๆ จึงไม่สามารถส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศ แรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศโดยทั่วไปส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่มีความสามารถในการจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศที่มีต้นทุนค่อนข้างสูง สำหรับกรณีนี้ ช่องว่างความยากจนอาจจะเพิ่มขึ้นระหว่างครอบครัวของแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศกับครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกไปทำงานต่างประเทศ เนื่องจากครอบครัวแรงงานได้รับประโยชน์จากเงินส่งกลับจากแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศซึ่งอาจจะนำไปสู่ความไม่เสมอภาคของรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชนถิ่นต้นทางระหว่างครอบครัวแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศกับครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกไปทำงานต่างประเทศ

ถึงแม้ว่าการส่งเงินกลับบ้านจะมีนัยสำคัญต่อรายได้ แต่ผลกระทบของเงินส่งกลับบ้านนั้นขึ้นอยู่กับการคัดสรรแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ถ้าเป็นแรงงานที่มีสถานภาพค่อนข้างยากจน เงินส่งกลับก็จะสามารถช่วยพัฒนาสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในถิ่นต้นทาง ทำให้เกิดความเสมอภาคของรายได้ภายในชุมชนถิ่นต้นทาง ในขณะเดียวกัน ถ้าการเดินทางไปทำงานต่างประเทศมาจากครอบครัวที่มีฐานะ การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานจะทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจในชุมชนมากยิ่งขึ้นระหว่างครอบครัวแรงงานกับเพื่อนบ้านในถิ่นต้นทาง อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนใต้ ชาวไทยเชื้อสายมลายูที่ค่อนข้างยากจนมาก ๆ ในจังหวัดชายแดนใต้สามารถมีโอกาสดำรงชีพในประเทศมาเลเซียได้สะดวก เนื่องจากต้นทุนในการเดินทางไปทำงานมาเลเซียค่อนข้างต่ำกว่าประเทศปลายทางอื่นๆ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพรมแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย และแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเดินทางไปทำงานมาเลเซียโดยอาศัยเครือข่ายการย้ายถิ่นของตนเอง ซึ่งไม่ต้องเสียค่านายหน้าในการเดินทางทำให้ต้นทุนในการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียค่อนข้างต่ำ ชาวไทยเชื้อสายมลายูที่ค่อนข้างยากจนในจังหวัดชายแดนใต้จึงสามารถเข้าสู่กระบวนการเป็นแรงงานข้ามชาติในประเทศมาเลเซียได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานมาเลเซีย เมื่อแรงงานไทยที่ไปทำงานในประเทศปลายทางอื่นๆ การส่งเงินกลับบ้านของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มาจากครอบครัวที่ค่อนข้างยากจนจะช่วยลดความแตกต่างทางสถานภาพทางเศรษฐกิจและความไม่เสมอภาคของรายได้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากเงินส่งกลับของแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ให้ครอบครัวที่ค่อนข้างยากจนช่วยยกระดับสถานภาพเศรษฐกิจของครอบครัวให้สูงขึ้นเทียบเท่าเศรษฐกิจของครอบครัวอื่นๆ ในชุมชน

## ข้อเสนอแนะ

ประเด็น การส่งเงินกลับบ้าน จากผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูวัยหนุ่มสาวที่มีสถานภาพโสดและมีความเป็นอิสระจากครอบครัวในถิ่นต้นทางมีการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวน้อยกว่าแรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจที่พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสมรสแล้วมีการส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัวอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอทุกเดือน มีสัดส่วนเงินส่งกลับต่อรายได้ของแรงงานสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด และปริมาณเงินที่ส่งกลับสูงกว่าแรงงานที่มีสถานภาพโสด

ควรมีการจัดการให้มีความรู้ให้กับแรงงานไทยเชื้อสายมลายู โดยเฉพาะคนหนุ่มสาวที่มีสถานภาพโสดเกี่ยวกับการออมเงินหรือสะสมเงินเพื่อการบริโภคในอนาคต เมื่อเลิกทำงานในประเทศมาเลเซีย หรือเพื่อการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตในอนาคต เมื่อต้องการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการฝากเงินออมทรัพย์หรือฝากประจำในสถาบันการเงินเพื่อเป็นการลงทุนในเงินออมของแรงงาน

ประเด็น วิธีการส่งเงินกลับบ้าน จากผลการศึกษา พบว่า แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียมีวิธีการส่งเงินกลับบ้านในถิ่นต้นทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะวิธีการส่งเงินกลับบ้านที่ไม่เป็นทางการด้วยตัวของแรงงานเอง หรือสมาชิกในเครือข่ายการย้ายถิ่น โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1 ควรสร้างความตระหนักและให้ข้อมูลกับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูเกี่ยวกับวิธีการโอนเงินระหว่างประเทศผ่านระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เป็นการส่งเงินกลับบ้านอย่างเป็นทางการ ก่อนการเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียและเมื่อมาทำงานในประเทศมาเลเซีย รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงวิธีการโอนเงินระหว่างประเทศในถิ่นปลายทางต่าง ได้แก่ สถานที่ตั้งธนาคารและสถาบันการเงินที่สามารถโอนเงินกลับถิ่นต้นทางในแต่ละเมืองของประเทศมาเลเซีย ข้อมูลและเอกสารที่ใช้ในการเปิดบัญชีหรือโอนเงิน

2 ควรพัฒนาวิธีการส่งเงินกลับบ้านระหว่างมาเลเซียกับไทยอย่างเป็นทางการให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่มีสถานภาพผิวกฎหมายในประเทศมาเลเซียสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้ เช่นเดียวกับแรงงานข้ามชาติที่มีสถานภาพถูกกฎหมายในประเทศมาเลเซีย

3 ควรมีการลดค่าธรรมเนียมในการโอนเงินผ่านธนาคารและสถาบันเพื่อให้แรงงานไทยเชื้อสายมลายูใช้บริการให้มากขึ้น

4 ควรพัฒนาวิธีการส่งเงินกลับบ้านจากประเทศมาเลเซียสู่จังหวัดชายแดนใต้ให้สำหรับแรงงานไทยเชื้อสายมลายูที่ทำงานในประเทศมาเลเซียส่งเงินให้ครอบครัวในจังหวัดชายแดนใต้

ประเด็น การใช้เงิน ผลการศึกษา พบว่า ครอบครัวแรงงานส่วนใหญ่ใช้เงินส่งกลับเพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวัน รวมถึงการลงทุนเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์มากกว่าการใช้เงินเพื่อการลงทุนหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิต โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับครอบครัวแรงงานเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการหรือวิสาหกิจชุมชนเพื่อเป็นการลงทุนในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตขนาดเล็กในชุมชน

2 ควรส่งเสริมการสะสมทุนและเงินออมของแรงงาน เพื่อการบริโภคในอนาคต และเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงมนุษย์ในอนาคต ภายหลังการเดินทางกลับมาในถิ่นต้นทางของแรงงานที่เดินทางไปทำงานมาเลเซีย

3 ควรส่งเสริมให้แรงงานซื้อทองคำเพื่อเป็นการสร้างมูลค่า เนื่องจากครอบครัวแรงงานและแรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะผู้หญิงนิยมซื้อทองคำซึ่งเป็นเครื่องประดับของผู้หญิง การซื้อทองคำนั้น ถือว่าเป็นการลงทุนมากกว่าการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย เนื่องจากทองคำมีมูลค่าสูงและมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตลอดเวลาซึ่งแตกต่างจากการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยประเภทอื่นๆ

#### เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. (2553). การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทยสรุปปี

2553. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว.

กฤตยา อาชวนิจกุล. (2549). "การจัดการแรงงานต่างชาติดังประเทศเพื่อนบ้านในช่วง พ.ศ.2539-2548", ใน กฤตยา อาชวนิจกุล และปราโมทย์ ประสาทกุล (บรรณาธิการ), ประชากรและสังคม 2548 (หน้า 130-147). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุทธิพร บุญมาก. (2552). "นโยบายแรงงานต่างชาติดังประเทศมาเลเซีย", วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 3(2), 153-175.

Castles, S. & Miller, M. J. (2003). *The Age of migration: international population movements in the modern world* (3rd Ed.). New York: Palgrave Macmillan.

Hugo, G. (1993). "Indonesian labour migration to Malaysian: trends and policy implications", *Southeast Asian Journal of Social Science*. 27(1), 36-72.

- Hugo, G. (2004). "International migration in Southeast Asia since World War II", In A. Ananta & E.N. Arifin (Eds.), **International migration in Southeast Asia**, (pp. 28-70). Singapore: ISEAS Publication.
- Jones, S. (2000). **Making money off migrants: the Indonesian exodus to Malaysia**. Hong Kong: Asia 2000.
- Kanapathy V. (2011). **Impact of the Economic Crisis on International Migration in Malaysia: Country report for Malaysia**. Quezon : Scalabrini Migration Center. Retried September 21, 2011. From [http://smc.org.ph/misa/uploads/country\\_reports/1285919888.pdf](http://smc.org.ph/misa/uploads/country_reports/1285919888.pdf)
- Kassim, A. (1997). "Illegal alien labour in Malaysia: Its inflow, utilization, and ramifications", **Indonesia and the Malay World**. 25(71), 50-81.
- Tsai, P& Tsay,C. (2004). "Foreign direct investment and international labour migration in economic development: Indonesia, Malaysia, Philippines and Thailand", In A. Ananta & E.N. Arifin (Eds.), **International migration in Southeast Asia**, (pp. 94-136). Singapore: ISEAS Publication.
- Wong, D. (2006). "The recruitment of foreign labour in Malaysia: From Migration System to Guest Worker Regime", In A Kaur and I. Metcalfe (Eds), **Mobility, labour migration and border controls in Asia**, (pp. 213-227). New York: Palgrave Macmillan.
- World Bank, (1995). **Malaysia: meeting labor needs, more workers and better skills**. Washington, D.C: World Bank.

## กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

ข้อมูลและความรู้จากงานวิจัยนี้ได้รับการเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนดังต่อไปนี้

1. การนำเสนอเรื่องการส่งเงินและจัดการเงินส่งกลับบ้าน. ในเวทีวิชาการหัวข้อเรื่อง "สานสันติสุขสามจังหวัดชายแดนใต้ผ่านงานวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เมื่อวันที่ 10-11 มีนาคม 2555 ณ โรงแรมอิมพีเรียล นราธิวาส
2. การนำเสนอเรื่องการส่งเงินกลับบ้านประเทศไทย-มาเลเซีย. ในงานสัมมนาวิชาการประจำปี 2555 ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ (ฝ่าย 1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) หัวข้อเรื่อง "การจัดการชายแดนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง เมื่อวันที่ 18-19 สิงหาคม 2555 ณ โรงแรมสามพรานริเวอร์ไซด์ นครปฐม.



ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรม

ที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ

| วัตถุประสงค์                                         | กิจกรรมหลัก                                                                                  | กิจกรรมที่ดำเนินการ                                                                                                                                                            | ผลที่ได้รับ                                                                                                                |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ศึกษาแบบแผน<br>พฤติกรรมกรรมการส่งเงิน<br>กลับบ้าน | 1.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>1.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว | 1.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>1.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว<br>1.3 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากแรงงาน<br>1.4 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากแรงงาน | ข้อมูลเกี่ยวกับแบบแผน<br>พฤติกรรมกรรมการส่งเงินกลับ<br>ทั้งมิติของผู้รับเงินในถิ่น<br>ต้นทางและผู้ส่งเงินในถิ่น<br>ปลายทาง |
| 2. ศึกษาช่องทาง<br>การรับเงินส่งกลับ<br>บ้าน         | 2.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>2.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว | 2.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>2.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว<br>2.3 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากแรงงาน<br>2.4 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากแรงงาน | ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการ<br>รับเงินส่งกลับบ้านทั้งมิติ<br>ของผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง<br>และผู้ส่งเงินในถิ่น<br>ปลายทาง     |
| 3. ศึกษาวิธีการ<br>บริหารจัดการเงิน<br>ส่งกลับบ้าน   | 3.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>3.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว | 3.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>3.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว<br>3.3 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากแรงงาน<br>3.4 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากแรงงาน | ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงิน<br>ส่งเงินกลับและการออมทั้ง<br>มิติของผู้รับเงินในถิ่นต้น<br>ทางและผู้ส่งเงินในถิ่น<br>ปลายทาง   |
| 4. ศึกษาผลกระทบ<br>ของการส่งเงินกลับ<br>บ้าน         | 4.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>4.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว | 4.1 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากระดับครอบครัว<br>4.2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากระดับครอบครัว<br>4.3 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ<br>จากแรงงาน<br>4.4 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ<br>จากแรงงาน | ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบ<br>ของการส่งเงินกลับทั้งมิติ<br>ของผู้รับเงินในถิ่นต้นทาง<br>และผู้ส่งเงินในถิ่น<br>ปลายทาง         |